Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0077

Razrešnica za leto 2023: splošni proračun EU – Komisija, izvajalske agencije in Evropski razvojni skladi

1. Sklep Evropskega parlamenta z dne 7. maja 2025 o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, izvajalske agencije in deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad (2024/2019(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023 [1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024) [2],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2022 (COM(2024)0267) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije za leto 2023 o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU (COM(2024)401),

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, odgovornemu za razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih leta 2023 (COM(2024)0249), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2024)0145),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o izvrševanju proračuna za proračunsko leto 2023, skupaj z odgovori institucij [3], in

---

1 UL L 58, 23.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 UL C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 UL C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.

posebnih poročil Računskega sodišča,

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti [4] računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2023 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2025 o podelitvi razrešnice Komisiji glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2023 (05754/2025 – C10-0013/2025),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 [5] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije [6], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor

---

4 UL C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

5 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

6 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

(A10-0074/2025),

1. podeli razrešnico Komisiji glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, izvajalske agencije in deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep in resolucijo, ki je del sklepa, posreduje Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču ter nacionalnim parlamentom in nacionalnim ter regionalnim revizijskim institucijam držav članic in poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

2. Sklep Evropskega parlamenta z dne 7. maja 2025 o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje za proračunsko leto 2023 (2024/2019(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023 [1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024)[2],

– ob upoštevanju končnega zaključnega računa Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje za proračunsko leto 2023 [3],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2022 (COM(2024)0267) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, odgovornemu za razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih leta 2023 (COM(2024)0249), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2024)0145),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2023, skupaj z odgovori agencij [4],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti [5] računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2023 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2025 o podelitvi razrešnice izvajalskim agencijam glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2023 (05756/2025 – C10-0026/2025),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju

---

1 UL L 58, 23.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 UL C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 UL C, C/2024/6509, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6509/oj.
4 UL C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
5 UL C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za jedrsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 [6] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije [7], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti [8] in zlasti člena 14(3),

– ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 1653/2004 z dne 21. septembra 2004 o standardni finančni uredbi za izvajalske agencije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti [9], in zlasti člena 66(1) in (2),

– ob upoštevanju Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2021/173 z dne 12. februarja 2021 o ustanovitvi Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje, Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo, Evropske izvajalske agencije za raziskave, Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja, Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo ter razveljavitvi izvedbenih sklepov 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU,

---

6 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

8 UL L 11, 16.1.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

9 UL L 297, 22.9.2004, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

2013/776/EU in 2013/770/EU [10],

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0074/2025),

1. podeli razrešnico direktorici Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje glede izvrševanja proračuna izvajalske agencije za proračunsko leto 2023;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, izvajalske agencije in deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep skupaj s sklepom o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, in resolucijo, ki je del sklepov, posreduje direktorici Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

---

10 UL L 50, 15.2.2021, str. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

3. Sklep Evropskega parlamenta z dne 7. maja 2025 o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo za proračunsko leto 2023 (2024/2019(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023 [1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024) [2],

– ob upoštevanju končnega zaključnega računa Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo za proračunsko leto 2023 [3],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2022 (COM(2024)0267) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, odgovornemu za razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih leta 2023 (COM(2024)0249), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2024)0145),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2023, skupaj z odgovori agencij [4],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti [5] računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2023 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2025 o podelitvi razrešnice izvajalskim agencijam glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2023 (05756/2025 – C10-0026/2025),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju

---

1 UL L 58, 23.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 UL C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 UL C, C/2024/6511, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6511/oj.
4 UL C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
5 UL C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za jedrsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 [6] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije [7], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti [8] in zlasti člena 14(3),

– ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 1653/2004 z dne 21. septembra 2004 o standardni finančni uredbi za izvajalske agencije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti [9], in zlasti člena 66(1) in (2),

– ob upoštevanju izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2021/173 z dne 12. februarja 2021 o ustanovitvi Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje, Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo, Evropske izvajalske agencije za raziskave, Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja, Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo ter razveljavitvi izvedbenih sklepov 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU,

---

6 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

8 UL L 11, 16.1.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

9 UL L 297, 22.9.2004, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

2013/776/EU in 2013/770/EU [10],

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0074/2025),

1. podeli razrešnico direktorici Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo glede izvrševanja proračuna izvajalske agencije za proračunsko leto 2023;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, izvajalske agencije in deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep skupaj s sklepom o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, in resolucijo, ki je del sklepov, posreduje direktorici Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

---

[10] UL L 50, 15.2.2021, str. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

4. Sklep Evropskega parlamenta z dne 7. maja 2025 o razrešnici glede izvrševanja proračuna Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja za proračunsko leto 2023 (2024/2019(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023 [1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024) [2],

– ob upoštevanju končnega zaključnega računa Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja za proračunsko leto 2023 [3],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2022 (COM(2024)0267) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, odgovornemu za razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih leta 2023 (COM(2024)0249), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2024)0145),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2023, skupaj z odgovori agencij [4],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti [5] računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2023 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2025 o podelitvi razrešnice izvajalskim agencijam glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2023 (05756/2025 – C10-0026/2025),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju

---

1 UL L 58, 23.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 UL C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 UL C, C/2024/6522, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6522/oj.
4 UL C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
5 UL C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za jedrsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 [6] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije [7], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti [8] in zlasti člena 14(3),

– ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 1653/2004 z dne 21. septembra 2004 o standardni finančni uredbi za izvajalske agencije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti [9], in zlasti člena 66(1) in (2),

– ob upoštevanju izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2021/173 z dne 12. februarja 2021 o ustanovitvi Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje, Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo, Evropske izvajalske agencije za raziskave, Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja, Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo ter razveljavitvi izvedbenih sklepov 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU,

---

6 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

8 UL L 11, 16.1.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

9 UL L 297, 22.9.2004, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

2013/776/EU in 2013/770/EU [10],

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0074/2025),

1. podeli razrešnico vršilcu dolžnosti direktorja Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja glede izvrševanja proračuna izvajalske agencije za proračunsko leto 2023;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, izvajalske agencije in deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep skupaj s sklepom o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, in resolucijo, ki je del sklepov, posreduje direktorju Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

---

[10] UL L 50, 15.2.2021, str. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

5. Sklep Evropskega parlamenta z dne 7. maja 2025 o razrešnici glede izvrševanja proračuna Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta za proračunsko leto 2023 (2024/2019(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023 [1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024) [2],

– ob upoštevanju končnega zaključnega računa Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta za proračunsko leto 2023 [3],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2022 (COM(2024)0267) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, odgovornemu za razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih leta 2023 (COM(2024)0249), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2024)0145),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2023, skupaj z odgovori agencij [4],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti [5] računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2023 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2025 o podelitvi razrešnice izvajalskim agencijam glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2023 (05756/2025 – C10-0026/2025),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

---

1 UL L 58, 23.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 UL C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 UL C, C/2024/6530, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6530/oj.
4 UL C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
5 UL C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za jedrsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 [6] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije [7], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti [8] in zlasti člena 14(3),

– ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 1653/2004 z dne 21. septembra 2004 o standardni finančni uredbi za izvajalske agencije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti [9], in zlasti člena 66(1) in (2),

– ob upoštevanju izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2021/173 z dne 12. februarja 2021 o ustanovitvi Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje, Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo, Evropske izvajalske agencije za raziskave, Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja, Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo ter razveljavitvi izvedbenih sklepov 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU, 2013/776/EU in 2013/770/EU [10],

---

6 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

8 UL L 11, 16.1.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

9 UL L 297, 22.9.2004, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

10 UL L 50, 15.2.2021, str. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0074/2025),

1. podeli razrešnico direktorici Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta glede izvrševanja proračuna izvajalske agencije za proračunsko leto 2023;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, izvajalske agencije in deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep skupaj s sklepom o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, in resolucijo, ki je del sklepov, posreduje direktorici Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

6. Sklep Evropskega parlamenta z dne 7. maja 2025 o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo za proračunsko leto 2023 (2024/2019(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023 [1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024) [2],

– ob upoštevanju končnega zaključnega računa Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo za proračunsko leto 2023 [3],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2022 (COM(2024)0267) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, odgovornemu za razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih leta 2023 (COM(2024)0249), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2024)0145),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2023, skupaj z odgovori agencij [4],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti [5] računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2023 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2025 o podelitvi razrešnice izvajalskim agencijam glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2023 (05756/2025 – C10-0026/2025),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju

---

1 UL L 58, 23.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 UL C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 UL C, C/2024/6548, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6548/oj.
4 UL C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
5 UL C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za jedrsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 [6] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije [7], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti [8] in zlasti člena 14(3),

– ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 1653/2004 z dne 21. septembra 2004 o standardni finančni uredbi za izvajalske agencije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti [9], in zlasti člena 66(1) in (2),

– ob upoštevanju izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2021/173 z dne 12. februarja 2021 o ustanovitvi Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje, Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo, Evropske izvajalske agencije za raziskave, Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja, Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo ter razveljavitvi izvedbenih sklepov 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU,

---

6 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

8 UL L 11, 16.1.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

9 UL L 297, 22.9.2004, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

2013/776/EU in 2013/770/EU [10],

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0074/2025),

1. podeli razrešnico direktorici Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo glede izvrševanja proračuna izvajalske agencije za proračunsko leto 2023;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, izvajalske agencije in deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep skupaj s sklepom o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, in resolucijo, ki je del sklepov, posreduje direktorici Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

---

10 UL L 50, 15.2.2021, str. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

7. Sklep Evropskega parlamenta z dne 7. maja 2025 o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske izvajalske agencije za raziskave za proračunsko leto 2023 (2024/2019(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023 [1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024) [2],

– ob upoštevanju končnega zaključnega računa Evropske izvajalske agencije za raziskave za proračunsko leto 2023 [3],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2022 (COM(2024)0267) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, odgovornemu za razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih leta 2023 (COM(2024)0249), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2024)0145),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2023, skupaj z odgovori agencij [4],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti [5] računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2023 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2025 o podelitvi razrešnice izvajalskim agencijam glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2023 (05756/2025 – C10-0026/2025),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

---

1 UL L 58, 23.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 UL C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 UL C, C/2024/6530, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6530/oj.
4 UL C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
5 UL C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za jedrsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 [6] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije [7], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti [8] in zlasti člena 14(3),

– ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 1653/2004 z dne 21. septembra 2004 o standardni finančni uredbi za izvajalske agencije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti [9], in zlasti člena 66(1) in (2),

– ob upoštevanju izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2021/173 z dne 12. februarja 2021 o ustanovitvi Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje, Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo, Evropske izvajalske agencije za raziskave, Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja, Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo ter razveljavitvi izvedbenih sklepov 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU, 2013/776/EU in 2013/770/EU [10],

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

---

6 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

8 UL L 11, 16.1.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

9 UL L 297, 22.9.2004, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

10 UL L 50, 15.2.2021, str. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0074/2025),

1. podeli razrešnico direktorju Evropske izvajalske agencije za raziskave glede izvrševanja proračuna izvajalske agencije za proračunsko leto 2023;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, izvajalske agencije in deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep skupaj s sklepom o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, in resolucijo, ki je del sklepov, posreduje direktorju Evropske izvajalske agencije za raziskave, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

8. Sklep Evropskega parlamenta z dne 7. maja 2025 o razrešnici glede izvrševanja proračuna devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2023 (2024/2019(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju bilanc stanj in računov devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2023 (COM(2024)0273 – C10-0081/2024)[1],

– ob upoštevanju finančnih informacij o evropskih razvojnih skladih (COM(2024)0273),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o dejavnostih financiranih iz 9., 10. in 11. evropskega razvojnega sklada, za proračunsko leto 2023, skupaj z odgovori Komisije[2],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti[3] računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2023 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočil Sveta z dne 17. februarja 2025 o podelitvi razrešnice Komisiji glede izvrševanja dejavnosti evropskih razvojnih skladov za proračunsko leto 2023 (05489/2025 – C10-0027/2025, 05490/2025 – C10-0028/2025, 05491/2025 – C10-0029/2025),

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2022 (COM(2024)0267),

– ob upoštevanju Sporazuma o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi, podpisanega v Cotonouju (Benin) 23. junija 2000[4] in spremenjenega v Ouagadougouju (Burkina Faso) 22. junija 2010[5],

– ob upoštevanju Sklepa Sveta (EU) 2021/1764 z dne 5. oktobra 2021 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji, vključno z

---

1 UL C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
2 UL C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
3 UL C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.
4 UL L 317, 15.12.2000, str. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2003/159/oj.
5 UL L 287, 4.11.2010, str. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/648/oj.

odnosi med Evropsko unijo na eni strani ter Grenlandijo in Kraljevino Dansko na drugi strani (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj, vključno z Grenlandijo)[6],

– ob upoštevanju člena 33 Notranjega sporazuma z dne 20. decembra 1995 med predstavniki vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju in upravljanju pomoči Skupnosti v okviru drugega finančnega protokola k Četrti konvenciji AKP-ES[7],

– ob upoštevanju člena 32 Notranjega sporazuma z dne 18. septembra 2000 med predstavniki vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju in upravljanju pomoči Skupnosti na podlagi Finančnega protokola k Sporazumu o partnerstvu in sodelovanju med afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami, podpisanem v Cotonouju (Benin) 23. junija 2000, in o dodelitvi finančne pomoči za čezmorske države in ozemlja, za katere velja četrti del Pogodbe ES[8],

– ob upoštevanju člena 11 Notranjega sporazuma z dne 24. junija 2013 in 26. junija 2013 med predstavniki vlad držav članic Evropske unije, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju pomoči Evropske unije v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 v skladu s Sporazumom o partnerstvu AKP-EU in o dodelitvi finančne pomoči čezmorskim državam in ozemljem, za katere se uporablja četrti del Pogodbe o delovanju Evropske unije[9],

– ob upoštevanju člena 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 74 finančne uredbe z dne 16. junija 1998 o sodelovanju pri razvojnem financiranju v okviru Četrte konvencije AKP-ES[10],

– ob upoštevanju člena 119 finančne uredbe z dne 27. marca 2003, ki velja za 9. Evropski razvojni sklad[11],

– ob upoštevanju člena 50 Uredbe Sveta (ES) št. 215/2008 z dne 18. februarja 2008 o finančni uredbi, ki se uporablja za 10. Evropski

---

6 UL L 355, 7.10.2021, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj.
7 UL L 156, 29.5.1998, str. 108, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/1998/363/oj.
8 UL L 317, 15.12.2000, str. 355, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/2000/770/oj.
9 UL L 210, 6.8.2013, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/2013/806/oj.
10 UL L 191, 7.7.1998, str. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/1998/430/oj.
11 UL L 83, 1.4.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/2003/401/oj.

razvojni sklad[12],

– ob upoštevanju člena 44 Uredbe Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad, in razveljavitvi Uredbe (EU) 2015/323[13],

– ob upoštevanju člena 101, člena 102(3) ter Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenja Odbora za razvoj,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0074/2025),

1. podeli razrešnico Komisiji glede izvrševanja proračuna devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2023;

2. navaja svoje pripombe v spodnji resoluciji;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep in resolucijo, ki je del sklepa, posreduje Svetu, Komisiji, Računskemu sodišču in Evropski investicijski banki in poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

---

12 UL L 78, 19.3.2008, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/215/oj.

13 UL L 307, 3.12.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj.

9. Sklep Evropskega parlamenta z dne 7. maja 2025 o zaključnem računu za splošni proračun Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija (2024/2019(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023 [1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024) [2],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2022 (COM(2024)0267) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije za leto 2023 o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU (COM(2024)401),

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, odgovornemu za razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih leta 2023 (COM(2024)0249), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2024)0145),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2023, skupaj z odgovori institucij [3], in posebnih poročil Računskega sodišča,

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti [4] računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2023 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2025 o podelitvi razrešnice Komisiji glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2023 (05754/2025 – C10-0013/2025),

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2025 o podelitvi razrešnice izvajalskim agencijam glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2023 (05756/2025 – C10-0026/2025),

---

1 UL L 58, 23.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 UL C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 UL C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
4 UL C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za jedrsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 [5] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije [6], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti [7], in zlasti člena 14(2) in (3),

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0074/2025),

1. odobri zaključni račun za splošni proračun Evropske unije za proračunsko leto 2023;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za

---

5 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

6 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

7 UL L 11, 16.1.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, izvajalske agencije in deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep posreduje Svetu, Komisiji, Sodišču Evropske unije, Računskemu sodišču in Evropski investicijski banki ter nacionalnim parlamentom in nacionalnim ter regionalnim revizijskim institucijam držav članic in poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

10. Sklep Evropskega parlamenta z dne 7. maja 2025 o zaključnem računu za deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad za proračunsko leto 2023 (2024/2019(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju bilanc stanj in računov devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2023 (COM(2024)0273 – C10-0081/2024)[1],

– ob upoštevanju finančnih informacij o evropskih razvojnih skladih (COM(2024)0273),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o dejavnostih financiranih iz 9., 10. in 11. evropskega razvojnega sklada, za proračunsko leto 2023, skupaj z odgovori Komisije[2],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti[3] računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2023 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočil Sveta z dne 17. februarja 2025 o podelitvi razrešnice Komisiji glede izvrševanja dejavnosti evropskih razvojnih skladov za proračunsko leto 2023 (05489/2025 – C10-0027/2025, 05490/2025 – C10-0028/2025, 05491/2025 – C10-0029/2025),

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2022 (COM(2024)0267),

– ob upoštevanju Sporazuma o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi, podpisanega v Cotonouju (Benin) 23. junija 2000[4] in spremenjenega v Ouagadougouju (Burkina Faso) 22. junija 2010[5],

– ob upoštevanju Sklepa Sveta (EU) 2021/1764 z dne 5. oktobra 2021 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji, vključno z odnosi med Evropsko unijo na eni strani ter Grenlandijo in Kraljevino

---

1 UL C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
2 UL C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
3 UL C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.
4 UL L 317, 15.12.2000, str. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2003/159/oj.
5 UL L 287, 4.11.2010, str. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/648/oj.

Dansko na drugi strani (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj, vključno z Grenlandijo)[6],

– ob upoštevanju člena 33 Notranjega sporazuma z dne 20. decembra 1995 med predstavniki vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju in upravljanju pomoči Skupnosti v okviru drugega finančnega protokola k Četrti konvenciji AKP-ES[7],

– ob upoštevanju člena 32 Notranjega sporazuma z dne 18. septembra 2000 med predstavniki vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju in upravljanju pomoči Skupnosti na podlagi Finančnega protokola k Sporazumu o partnerstvu in sodelovanju med afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami, podpisanem v Cotonouju (Benin) 23. junija 2000, in o dodelitvi finančne pomoči za čezmorske države in ozemlja, za katere velja četrti del Pogodbe ES[8],

– ob upoštevanju člena 11 Notranjega sporazuma z dne 24. junija 2013 in 26. junija 2013 med predstavniki vlad držav članic Evropske unije, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju pomoči Evropske unije v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 v skladu s Sporazumom o partnerstvu AKP-EU in o dodelitvi finančne pomoči čezmorskim državam in ozemljem, za katere se uporablja četrti del Pogodbe o delovanju Evropske unije[9],

– ob upoštevanju člena 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 74 finančne uredbe z dne 16. junija 1998, ki velja za sodelovanje pri financiranju razvoja v okviru četrte konvencije AKP-ES[10],

– ob upoštevanju člena 119 finančne uredbe z dne 27. marca 2003, ki velja za 9. Evropski razvojni sklad[11],

– ob upoštevanju člena 50 Uredbe Sveta (ES) št. 215/2008 z dne 18. februarja 2008 o finančni uredbi, ki se uporablja za 10. Evropski

---

6 UL L 355, 7.10.2021, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj.
7 UL L 156, 29.5.1998, str. 108, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/1998/363/oj.
8 UL L 317, 15.12.2000, str. 355, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/2000/770/oj.
9 UL L 210, 6.8.2013, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/2013/806/oj.
10 UL L 191, 7.7.1998, str. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/1998/430/oj.
11 UL L 83, 1.4.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/2003/401/oj.

razvojni sklad[12],

– ob upoštevanju člena 48 Uredbe Sveta (EU) 2015/323 z dne 2. marca 2015 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad[13],

– ob upoštevanju člena 44 Uredbe Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad, in razveljavitvi Uredbe (EU) 2015/323[14],

– ob upoštevanju člena 101, člena 102(3) ter Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenja Odbora za razvoj,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0074/2025),

1. odobri zaključni račun devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2023;

2. naroči svoji predsednici, naj ta sklep posreduje Svetu, Komisiji, Računskemu sodišču in Evropski investicijski banki ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

---

12 UL L 78, 19.3.2008, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/215/oj.

13 UL L 58, 3.3.2015, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/323/oj.

14 UL L 307, 3.12.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj.

11. Resolucija Evropskega parlamenta z dne 7. maja 2025 s pripombami, ki so del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, izvajalske agencije in deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad (2024/2019(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija,

– ob upoštevanju sklepov o razrešnici glede izvrševanja proračunov izvajalskih agencij za proračunsko leto 2023,

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve in Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0074/2025),

A. ker je enajsti ERS dosegel zadnjo fazo, saj je 31. decembra 2020 začela veljati njegova samoderogacijska klavzula; ker so bile posebne pogodbe za obstoječe sporazume o financiranju podpisane do 31. decembra 2023, izvajanje tekočih projektov, ki jih financira ERS, pa se bo nadaljevalo do njihovega dokončnega zaključka;

B. ker deveti, deseti in enajsti [1] ERS niso bili vključeni v splošni proračun Unije in se bodo do svojega zaključka še naprej izvajali ločeno, kar velja tudi za poročanje o njih;

C. ker je v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 pomoč državam AKP za razvojno sodelovanje vključena v Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa (NDICI – Globalna Evropa) kot del splošnega proračuna EU, pomoč za razvojno sodelovanje za čezmorske države in ozemlja, vključno z Grenlandijo, pa v Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj;

---

[1] Enajsti ERS zajema večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027.

D. ker Generalni direktorat Komisije za mednarodna partnerstva skoraj v celoti upravlja ERS, majhen delež (7 %) odhodkov ERS leta 2023 pa je upravljal Generalni direktorat za sosedstvo in širitvena pogajanja;

Politične prednostne naloge

1. poudarja, da je trdno zavezan temeljnim vrednotam in načelom Unije iz Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), v postopku razrešnice poudarja zlasti načela dobrega finančnega poslovodenja iz člena 317 PDEU ter boj proti goljufijam in zaščito finančnih interesov Unije iz člena 325 PDEU;

2. poudarja, kako pomembno je načelo delitve oblasti v Uniji, in opozarja, da morajo institucije v skladu s temeljno pogodbo lojalno sodelovati; meni, da ukrepi ene institucije Unije v nobenem primeru ne bi smeli vplivati na neodvisnost druge institucije; poziva vse druge institucije, naj spoštujejo vlogo Parlamenta kot edine institucije Unije, ki jo neposredno izvolijo državljani, in naj se vzdržijo neupravičenega neposrednega ali posrednega vmešavanja v njegove zakonodajne postopke, s čimer bodo zagotovile, da bo postopek odločanja Parlamenta ostal svoboden in neodvisen od drugih institucij Unije ali drugih subjektov;

3. poudarja, kako pomemben je proračun Unije za uresničevanje njenih političnih prednostnih nalog in kakšna je njegova vloga pri pomoči državam članicam v nepredvidenih razmerah, kot so mednarodni konflikti ali krize in njihove posledice; v zvezi s tem ugotavlja, da so naložbe in podpora iz proračuna Unije še vedno pomembne za zmanjšanje razlik med državami članicami in regijami, spodbujanje gospodarske rasti in zaposlovanja, boj proti revščini in socialni izključenosti ter s tem za izboljšanje vsakdanjega življenja evropskih državljanov;

4. ugotavlja, da je Računsko sodišče za proračunsko leto 2023 izdalo mnenje brez pridržkov glede zanesljivosti računovodskih izkazov ter zakonitosti in pravilnosti prihodkov; hkrati obžaluje, da je moralo Računsko sodišče že peto leto zapored izdati negativno mnenje o zakonitosti in pravilnosti odhodkov iz proračuna Unije ter mnenje s pridržkom o zakonitosti in pravilnosti odhodkov v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost;

5. je zelo zaskrbljen, ker se skupna stopnja napake, ki jo oceni Računsko sodišče, od proračunskega leta 2020 dviguje in je v proračunskem letu 2023 dosegla 5,6 %; ugotavlja, da obstajajo velike razlike v stopnjah napake med razdelki, in sicer od stopnje pod 2-odstotnim pragom pomembnosti na nekaterih področjih porabe do 9,3 % v primeru kohezijske politike; ugotavlja tudi, da je podelitev razrešnice politični proces, v katerem se lahko upoštevajo vsa vprašanja, povezana z določenim proračunskim letom, odločitev o tem, ali se razrešnice podeli ali ne, pa mora temeljiti na dejstvih in

pravnem redu Unije in biti sprejeta za celoten proračun; poziva Komisijo, naj vendarle upošteva priporočila Računskega sodišča in v prihodnjih letih zmanjša skupno stopnjo napake; poziva jo tudi, naj v štirih mesecih predstavi akcijski načrt za zmanjšanje stopnje napake;

6. je zaskrbljen, ker Komisija in Računsko sodišče različno razlagata, kaj je „stopnja napake“, to pa povzroča zmedo; izraža podporo enotnemu revizijskemu pristopu in metodologiji ter odločno poziva obe instituciji, naj še pred postopkom razrešnice za leto 2024 poiščeta rešitev za različna pristopa; je zaskrbljen, ker Komisija sistematično podcenjuje obstoječo stopnjo napake in ker bi to lahko privedlo do neučinkovite zaščite finančnih interesov Unije;

7. znova izraža veliko zaskrbljenost, ker so nakopičene neporavnane obveznosti (RAL – reste à liquider) ob koncu leta 2023 dosegle rekordno raven 543 milijard EUR, kar ustreza 3,2 % skupnega BDP Unije in presega dvakratnik letnega proračuna Unije za leto 2023; poudarja, da bi lahko tako rekordno velike neporavnane obveznosti ustvarile izzive za prihodnje nemoteno izvajanje izjemno visokih ravni plačil in/ali povzročile velike sprostitve obveznosti na škodo uresničevanja ciljev politike EU;

8. nadalje izraža zaskrbljenost, ker je neporavnani dolg iz zadolževanja konec leta 2023 dosegel 458,5 milijarde EUR, kar je ustrezalo 2,7 % skupnega BDP Unije; ugotavlja, da je Unija zaradi povečanja neporavnanega dolga v letu 2023 za 110,5 milijarde EUR postala eden največjih izdajateljev dolga v Evropi; ugotavlja tudi, da naj bi se znesek neporavnanega dolga v prihodnjih letih še povečal, zlasti zaradi rasti zadolževanja, povezanega z mehanizmom za okrevanje in odpornost ter finančno pomočjo številnim državam, tudi Ukrajini, ki je žrtev ruske vojaške agresije; znova izraža veliko zaskrbljenost, ker je proračun Unije zaradi povečanja dolga bolj izpostavljen zvišanju obrestnih mer, saj bo treba del dolga servisirati in odplačati iz proračuna Unije;

9. opozarja na pomen dosledne uporabe finančnih pravil Unije v vseh programih in za vse upravičence, da se preprečijo vse oblike goljufij, nasprotij interesov, korupcije, dvojnega financiranja in pranja denarja;

10. izpostavlja pomen pravne države kot ene od temeljnih vrednot Unije in poudarja, da je mehanizem pogojenosti s pravno državo bistven za to, da bodo države članice še naprej spoštovale načela pravne države; znova izraža globoko zaskrbljenost zaradi vse slabših razmer na področju pravne države v nekaterih državah članicah, vključno z napadi ali omejitvami dejavnosti organizacij civilne družbe, ki ne le resno ogrožajo demokratične vrednote, temveč tudi povečujejo tveganje finančnih izgub za proračun Unije; poziva k ustrezni podpori organizacijam civilne družbe, ki delujejo na tem področju; je seznanjen z novimi oblikami kršitev pravne države s strani

nacionalnih vlad in poziva Komisijo, naj na te spreminjajoče se izzive odgovori; poziva jo tudi, naj v primerih, ko države članice kršijo načela pravne države, to pa vpliva ali bi lahko vplivalo na finančne interese Unije, zagotovi dosledno in hitro izvajanje vseh elementov mehanizma; hkrati poudarja, da so potrebne popolne in pravočasne informacije o odločitvah v zvezi z izvajanjem mehanizma pogojenosti s pravno državo; spodbuja Komisijo, naj izrecno oceni, kdaj so pomanjkljivosti na področju pravne države sistemske narave; poziva k večjemu poudarku na izvajanju priporočil za posamezne države, skupaj z učinkovitimi mehanizmi za nadaljnje ukrepanje in referenčnimi merili; predlaga uvedbo celovitega okvira za spremljanje pravne države, ki bi vključeval vse institucije Unije, države članice in države kandidatke, da bi zagotovili skladnost in enotnost po vsej Uniji ter hkrati pravično in nepristransko uporabo; poziva Komisijo, naj predlaga ukrepe za zaščito končnih upravičencev v primerih, ko nacionalne vlade kršijo načelo pravne države, ne da bi pri tem ogrozila uporabo in učinkovitost uredbe;

11. je seznanjen z inovativno naravo mehanizma za okrevanje in odpornost ter njegovim prispevkom k okrevanju držav članic po gospodarskih in socialnih posledicah pandemije ter k ustvarjanju odpornejšega evropskega gospodarstva; meni, da bi bilo treba pri morebitnem prehodu na uspešnostni model po zgledu mehanizma za okrevanje in odpornost odgovoriti na številna vprašanja, ki so se pojavila pri izvajanju mehanizma, in oceniti podatke o njegovem celokupnem učinku, preden bi ta model uporabili; opozarja na številne težave, ugotovljene pri izvajanju mehanizma za okrevanje in odpornost, ki bi jih bilo treba rešiti, med drugim: nezadostno in neustrezno posvetovanje z regionalnimi in lokalnimi organi in drugimi relevantnimi deležniki, na primer socialnimi partnerji in civilno družbo, ter njihovo nesodelovanje pri izvajanju; šibka čezmejna razsežnost, ki bi lahko nakazovala, da bo dodana vrednost EU manjša; nejasna opredelitev mejnikov in ciljev ter njihovo nezadovoljivo izpolnjevanje; nezadostna prožnost; skupni dolg, ki ga bo treba še dolgo odplačevati; resne težave v zvezi s preglednostjo, revizijo in nadzorom programa, zaradi katerih državljani ne morejo biti obveščeni o končnih upravičencih ukrepov, ki jih financira Unija, države članice pa so prisiljene uporabiti sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost za kritje projektov, ki so zelo podobni tistim, ki se financirajo iz kohezijskih skladov, vendar z veliko bolj omejeno zmogljivostjo nadzora; ponovno izraža zaskrbljenost glede tega, kako Komisija in države članice razlagajo pomen „končnega prejemnika“ sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost, saj razlaga ni v skladu z dogovorom, doseženim v pogajanjih o načrtu REPowerEU, in vztraja, da se ministrstev, javnih organov ali drugih javnih naročnikov ne sme navajati kot končnih prejemnikov sredstev iz mehanizma; poleg tega izraža zaskrbljenost zaradi ugotovitev Računskega sodišča v zvezi s tveganjem dvojnega financiranja in financiranja ponavljajočih se proračunskih odhodkov, ki niso v skladu s pravno podlago mehanizma za okrevanje in odpornost;

12. ugotavlja, da zasnova mehanizma NextGenerationEU terja, da je treba odplačevanje posojil v okviru tega mehanizma začeti pred koncem leta 2027 in končati najpozneje do leta 2058; je zaskrbljen, ker so se zaradi zvišanja obrestnih mer v zadnjih letih stroški izposojanja v okviru instrumenta NextGenerationEU znatno povečali glede na izhodiščne ocene; ponovno poudarja, da je treba v celoti spoštovati časovnico pravno zavezujočega načrta za uvedbo novih virov lastnih sredstev, in poudarja, da je hiter napredek pri novih virih lastnih sredstev bistven tako za odplačilo instrumenta NextGenerationEU kot za zavarovanje sedanjega in prihodnjega večletnega finančnega okvira;

13. poudarja, da je treba nujno občutno zmanjšati zbirokratiziranost politik Unije in njihovega financiranja ter jih poenostaviti v skladu s priporočili iz Draghijevega poročila [2], da bi zmanjšali breme za evropska podjetja in povečali evropsko konkurenčnost, ob tem pa zavarovali finančne interese Unije; poudarja, da bo poenostavitev pozitivno vplivala tudi na stopnje napak pri izvajanju politik, saj so številne napake posledica prezapletenih pravil, ki jim zlasti mala in srednja podjetja (MSP), novi prosilci ter odcepljena in zagonska podjetja težko sledijo;

14. ponovno poudarja, da je treba nadaljnjo poenostavitev pravil in postopkov uravnotežiti z bolj sistematično uporabo digitaliziranega poročanja, boljšim in zanesljivejšim nadzorom ter zadostnim naknadnim preverjanjem področij, kjer je poraba najpogosteje nepravilna, ne da bi povzročili dodatne in pretirane birokratske kompleksnosti za prosilce, pripraviti usposabljanje in praktične informacije za prosilce, zlasti nove, ter izboljšati pomoč in smernice za mikro-, mala in srednja podjetja, odcepljena in zagonska podjetja, upravne in plačilne agencije ter za vse druge zadevne deležnike; opozarja, da je za mehanizem za okrevanje in odpornost potreben zlasti zanesljiv nadzorni sistem, za katerega bo odgovorna Komisija;

15. poudarja, da je program NDICI potreben in pomemben za odzivanje na svetovne izzive ter spodbujanje človekovih pravic, svoboščin in demokracije; poudarja, da je treba povečati proračunsko vrstico vzhodnega sosedstva, da bi podprli politične, gospodarske in socialne reforme v tej prikrajšani regiji;

16. poudarja, da mora Komisija zaradi verodostojnosti Unije nujno zagotoviti, da se unijska sredstva ne dodelijo posameznikom ali organizacijam, ki so povezani s terorističnimi ali drugimi gibanji, ki izražajo ekstremistična stališča, spodbujajo nasilje in sovraštvo, neposredno nasprotujejo temeljnim vrednotam Evropske unije, vključno z islamističnimi antisemitskimi, protikrščanskimi in protiislamskimi gibanji; v zvezi s tem opozarja na obtožbe, da je bilo 19 od 13 000 zaposlenih pri agenciji UNRWA v Gazi vpletenih v

---

[2] Prihodnost evropske konkurenčnosti, 9. september 2024.

grozovite teroristične napade Hamasa na Izrael 7. oktobra; opozarja, da je bila v devetih primerih zaposlitev teh ljudi uradno končana v interesu agencije UNRWA; je seznanjen z rezultati preiskave, ki jo je začel Urad OZN za notranji nadzor (OIOS); poudarja, da bi morala Komisija tudi vzpostaviti boljši nadzor, da takšno financiranje posredno prek tretjih strani ne bi bilo mogoče, in poskrbeti za večjo sledljivost sredstev Unije do končnih upravičencev;

17. znova izraža globoko zaskrbljenost zaradi pogostejšega izkoriščanja sredstev Unije v nasprotju z načeli in vrednotami Unije, zlasti kadar uporaba sredstev in nakazila drugim organizacijam niso povsem sledljivi; opozarja na nevarnost, da bi se sredstva Unije na koncu porabila v koruptivnih krogih ter da bi bila izpostavljena goljufijam in nepravilnostim, tujemu vmešavanju ali infiltraciji; poudarja, kako pomembna je „preglednost končnega upravičenca“ do sredstev proračuna EU;

18. poudarja, kako pomembno je ohraniti institucionalno integriteto in preprečiti morebitno tuje vmešavanje; obsoja vsakršen neprimeren poskus vplivanja na zakonodajne dejavnosti Evropskega parlamenta; vztraja, da je Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) odgovoren za izvajanje vseh potrebnih poglobljenih preiskav; poudarja pomen dela, ki ga opravlja Evropsko javno tožilstvo (EJT) pri zaščiti finančnih interesov Evropske unije; vztraja, da je treba Evropskemu javnemu tožilstvu nameniti ustrezne finančne in človeške vire; opozarja na sporazum o ustanovitvi medinstitucionalnega organa za etične standarde za člane institucij in posvetovalnih organov iz člena 13 Pogodbe o Evropski uniji ter vztraja, da ga je treba čim prej začeti izvajati v vseh institucijah EU;

19. opominja na ključno vlogo organizacij civilne družbe, tudi nevladnih organizacij, ki ohranjajo demokratične vrednote v živahni in dinamični demokratični družbi ter so čvrsta podlaga za široko pokritost vseh pomembnih stališč v različnih razpravah, in opozarja, da lahko za opravljanje teh funkcij prejmejo finančno podporo Unije, kot je določeno v členu 11 Pogodbe o Evropski uniji;

20. ugotavlja, da nekateri člani Odbora za proračunski nadzor trdijo, da so sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev, ki jih je sklenila Komisija, vključevali podrobne dejavnosti lobiranja, ki bi jih bilo mogoče razlagati kot morebitno poseganje v notranje odločanje v institucijah Unije; ugotavlja, da je Komisija uvedla vrsto ukrepov v odziv na te obtožbe, in sicer je sprejela smernice o financiranju dejavnosti, povezanih z razvojem, izvajanjem, spremljanjem in izvrševanjem zakonodaje in politik Unije, pri čemer je navedla, da omenjeni sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev sicer niso kršili pravnega okvira EU, vendar bi lahko pomenili tveganje za ugled Unije; ugotavlja, da vsi sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev vsebujejo izjavo o omejitvi odgovornosti, v kateri je navedeno, da „stališča upravičenca nikakor ne predstavljajo stališč EU in da organ,

ki dodeli sredstva, zanje ne more biti odgovoren“; ugotavlja, da je bila izjava o omejitvi odgovornosti dodana tudi v razpis za zbiranje predlogov za nepovratna sredstva za dejavnosti za leto 2024;

21. ugotavlja, da se trenutno preverja skladnost sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev na vseh področjih z novimi smernicami in da Komisija doslej Parlamentu ni sporočila vseh rezultatov pregleda, pa tudi drugih ukrepov, ki bi jih lahko po potrebi sprejela; poziva Komisijo, naj organ za podelitev razrešnice o tem redno obvešča; poudarja, da je preglednost srečanj deležnikov bistvena za demokratično integriteto in bi morala enako veljati za vse subjekte, ki sodelujejo z institucijami Unije; poudarja, da se z jasnim dokumentiranjem in razkrivanjem teh interakcij krepita zaupanje javnosti in demokratična odgovornost;

22. opozarja, da financiranje EU zahteva stroge standarde odgovornosti in preglednosti, v skladu s priporočili Računskega sodišča v Posebnem poročilu 05/2024 [3] in nedavnem Posebnem poročilu 11/2025 [4]; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo informacije, razkrite v sistemu finančne preglednosti, redno posodobljene, zanesljive, primerljive in uporabne; poudarja, da je treba sekretariatu registra EU za preglednost nameniti dodatna sredstva za sistematično in temeljito spremljanje registra za preglednost, ki bi morala vključevati dodelitev sredstev za uporabo umetne inteligence pri razvoju iskalnega mehanizma, ki bo temeljil na umetni inteligenci; opozarja, da je treba proaktivno preverjati, da vsi subjekti, ki prejemajo sredstva EU, spoštujejo vrednote EU;

23. pozdravlja odgovor komisarja Piotra Serafina na pisno vprašanje [5], ki je ponovno potrdil, da so nevladne organizacije odobrile in uporabile sredstva EU ob polnem spoštovanju Pogodb EU in uredbe LIFE [6]; je seznanjen tudi z nedavnim posebnim poročilom Evropskega računskega sodišča o preglednosti financiranja EU, dodeljenega nevladnim organizacijam [7], v katerem je sicer navedeno, da je uporaba sredstev EU za zagovorništvo nevladnih organizacij zakonita, vendar je tudi potrjeno, da je v skladu s pravnimi zahtevami EU glede preglednosti, kot so določene v finančni uredbi EU; obenem Evropsko računsko sodišče v svojem Posebnem poročilu 11/2025 opozarja, da bi bilo treba storiti več za izboljšanje preglednosti

---

3 Posebno poročilo 05/2024: „Register EU za preglednost – vsebuje koristne, vendar nezadostne informacije o lobističnih dejavnostih“.

4 Posebno poročilo 11/2025: „Preglednost sredstev EU, dodeljenih nevladnim organizacijam – Kljub napredku pregled še vedno ni zanesljiv“.

5 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/P-10-2025-000595-ASW_EN.pdf.

6 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0783.

7 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/P-10-2025-000595-ASW_EN.pdf.

financiranja EU, ki ga prejmejo vsi upravičenci; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj upošteva priporočila Evropskega računskega sodišča v zvezi s preverjanjem lastnih izjav v sistemu finančne preglednosti EU ter proaktivnim spremljanjem, kako upravičenci spoštujejo temeljne vrednote in načela EU;

24. pozdravlja začetek veljavnosti prenovljene finančne uredbe; pozdravlja zlasti izboljšave v zvezi s spremljanjem sredstev Unije z digitalnimi orodji in interoperabilnostjo, ki bodo okrepile zaščito finančnih interesov Unije, ciljno razširitev sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev na deljeno upravljanje po večletnem finančnem okviru 2027, sklicevanje na mehanizem pogojenosti s pravno državo, uvedbo pogojenosti z vrednotami Unije iz člena 2 Pogodbe o Evropski uniji, pa tudi priložnost za racionalizacijo podpore za mala in srednja podjetja ter posamezne prosilce z uvedbo nepovratnih sredstev zelo nizke vrednosti;

POGLAVJE I

Večletni finančni okvir

Izjava Evropskega računskega sodišča o zanesljivosti ter izvrševanju proračuna in finančnem poslovodenju

Zanesljivost zaključnega računa

25. pozdravlja, da je Računsko sodišče v svojem letnem poročilu o izvajanju proračuna za proračunsko leto 2023 [8] ugotovilo, da je konsolidirani zaključni račun Evropske unije za to proračunsko leto zanesljiv; ugotavlja, da Računsko sodišče že od leta 2007 izdaja mnenje brez pridržkov glede zanesljivosti računovodskih izkazov;

26. ugotavlja, da so na dan 31. decembra 2023 skupne obveznosti znašale 679,9 milijarde EUR, skupna sredstva pa 467,7 milijarde EUR; ugotavlja, da razliko v višini 212,2 milijarde EUR predstavljajo negativna neto sredstva, ki zajemajo dolg in tisti del odhodkov, ki jih je Unija imela do 31. decembra 2023 in jih je treba financirati iz prihodnjih proračunov;

27. ugotavlja, da je konec leta 2023 ocenjena vrednost nastalih upravičenih izdatkov, ki jih je treba plačati upravičencem, a za katere še ni bilo zahtevkov, znašala 155,2 milijarde EUR (leta 2021: 148,7 milijarde EUR), od tega je bilo 7,4 milijarde EUR povezanih z vnaprej vračunanimi odhodki iz mehanizma za okrevanje in

---

8 UL C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.

odpornost;

28. pozdravlja ugotovitev Računskega sodišča, da so sredstva, obveznosti, prihodki in odhodki, vključno s tistimi, ki so povezani z instrumentom NextGenerationEU, oceno v zvezi s procesom izstopa Združenega kraljestva iz EU ter vplivom ruske vojaške agresije proti Ukrajini, v konsolidiranem zaključnem računu pošteno predstavljeni;

Zakonitost in pravilnost prihodkov Unije

29. je seznanjen, da je Računsko sodišče pri prihodkih Unije ugotovilo, da stopnja napake ni bila pomembna in da so bili sistemi upravljanja, ki jih je preučilo, na splošno uspešni;

Zakonitost in pravilnost odhodkov Unije

30. močno obžaluje negativno mnenje o zakonitosti in pravilnosti proračunskih odhodkov Unije, ki ga je Računsko sodišče izdalo že peto leto zapored; meni, da je to vse bolj problematično, saj se zdi, da Komisija ne more ali noče opredeliti vzroka in odpraviti temeljnih težav; obžaluje, da ni sprejela nekaterih priporočil Računskega sodišča; ugotavlja, da je zlasti pomembno izboljšati finančno poslovodenje Komisije in držav članic, ki ga Računsko sodišče šteje za nezanesljivo, kar ogroža zanesljivost letnega poročila o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU; poziva Komisijo, naj predstavi jasen akcijski načrt za zmanjšanje stopnje napake v naslednjih štirih mesecih; poudarja, da mora Parlament ta akcijski načrt ustrezno pregledati;

31. je resno zaskrbljen, ker po oceni Računskega sodišča stopnja napake pri odhodkih leta 2023 znaša 5,6 %; ugotavlja, da to pomeni pospešeno poslabšanje v primerjavi s prejšnjima dvema letoma (4,2 % leta 2022 in 3,0 % leta 2021); z zaskrbljenostjo ugotavlja, da Računsko sodišče še naprej odkriva resne težave pri odhodkih, ki temeljijo na povračilih, pri katerih ocenjena stopnja napake znaša 7,9 %; ugotavlja, da se učinek napak, ki jih je odkrilo Računsko sodišče, ocenjuje kot pomemben in pogost; poziva k izboljšanju finančnega poslovodenja Komisije v skladu s priporočili, ki jih je Računsko sodišče podalo v letnih in posebnih poročilih, da bi se odločno lotili visoke stopnje napak in jo v naslednjih nekaj letih zmanjšali; poudarja, da je Računsko sodišče opozorilo, da se z naraščanjem evropskega dolga povečuje pritisk na proračun Unije;

32. ugotavlja, da je Komisija v letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja odhodke razvrstila v kategorije z višjim, srednjim in manjšim tveganjem, da bi se ukrepi osredotočili na področja z visokim tveganjem, medtem ko Računsko sodišče za pripravo mnenja o zakonitosti in pravilnosti odhodkov uporablja le dve kategoriji tveganja; je zaskrbljen, ker so se pri delu Računskega sodišča pokazale naslednje omejitve v naknadnih pregledih Komisije, ki skupaj vplivajo na zanesljivost ocene tveganja, ki jo je izračunala

Komisija: z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je bilo eno od najbolj prizadetih področij „kohezija, odpornost in vrednote“, kjer je Računsko sodišče ocenilo, da je večina odhodkov visoko tvegana, medtem ko je Komisija tako označila le manjšino;

33. ponovno izraža zaskrbljenost zaradi opažanja Računskega sodišča, da Komisija v oceni tveganja verjetno podcenjuje raven tveganja na več področjih; je zaskrbljen tudi zaradi ponavljajočih se pomanjkljivosti, ki jih je Računsko sodišče odkrilo v upravljavskih in kontrolnih sistemih držav članic, ki še vedno ne preprečujejo ali odkrivajo nepravilnosti v razdelku 2, kar pomeni, da niso dovolj zanesljivi, Komisija pa se pri izračunavanju stopnje napake še vedno zanaša nanje, čeprav ne delujejo učinkovito;

34. ugotavlja, da je povečanje predvsem posledica ocenjene stopnje napake za razdelek 2 večletnega finančnega okvira (kohezija, odpornost in vrednote), kjer je Računsko sodišče ugotovilo, da je 9,3 % odhodkov v nasprotju s pravili in predpisi Unije; opozarja na temeljne težave, o katerih poroča Računsko sodišče in ki so znane že več let;

35. poudarja, da je ocenjena stopnja napake pri odhodkih Unije, kot je predstavljena v izjavi Računskega sodišča o zanesljivosti, ocena zneska, ki ne bi smel biti izplačan, ker ni bil uporabljen v skladu z veljavnimi pravili in predpisi; meni, da ocenjena stopnja napake sicer ni pokazatelj goljufij ali korupcije, predstavlja pa odhodke, pri katerih so potrebni popravni ukrepi, in torej kaže na potratno porabo virov; obžaluje, da bo to, čeprav je že samo po sebi težava, naredilo slab vtis na državljane in bi lahko celo postavilo pod vprašaj zmožnost Komisije, da učinkovito zaščiti finančne interese Unije;

36. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da tveganje ob plačilu po oceni Komisije za leto 2023 znaša samo 1,9 %, na tej ravni pa je že od leta 2020; je seznanjen, da Komisija svojo zmogljivost za popravljanje in izterjavo nepravilnih odhodkov med izvajanjem povezanih programov ocenjuje na 1,0 %, kar pomeni tveganje 0,9 % ob zaključku; je zaskrbljen, ker je Komisija tveganje ob plačilu tudi letos ocenila nižje, kot znaša ocenjena stopnja napake Računskega sodišča v višini 5,6 %, pa tudi nižje, kot znaša razpon Računskega sodišča v višini 4,4 % do 6,8 %; poudarja, da je razlika med splošno stopnjo napake Računskega sodišča in tveganjem Komisije ob plačilu očitna tudi na nekaterih posebnih področjih porabe, zlasti v razdelku 2, še bolj kot v preteklosti; pozdravlja oceno Računskega sodišča, da je stopnja napake pomemben pokazatelj za obstoječa tveganja;

37. je seznanjen z večletnim pogledom Komisije na tveganje ob zaključku, saj se popravki in izterjave po koncu leta ne odražajo v oceni stopnje napake Računskega sodišča; vseeno obžaluje zmedo, ki je Komisija povzročila s predstavitvijo tveganja ob plačilu;

38. opozarja na stališča iz resolucije o razrešnici za leto 2022 in izmenjav mnenj na predstavitvah o razrešnici za proračunsko leto 2023 o tem, da Računsko sodišče in Komisija za odhodke Unije uporabljata različni metodologiji in ocenjevanji napak; ugotavlja, da stopnja napake Računskega sodišča temelji na statističnem vzorcu, medtem ko je tveganje Komisije ob plačilu v veliki meri sestavljeno iz stopenj napake, o katerih poročajo nacionalni revizijski organi v državah članicah, izračunana pa je šele po popravkih in vračilih; opominja, da stopnja napake, ki jo oceni Računsko sodišče, zajema napake, ki jih države članice in Komisija niso odkrile, kar pomeni, da so stopnje napake, ki jih oceni Komisija, prenizke; z zaskrbljenostjo opaža, da je vrzel med ocenama Računskega sodišča in Komisije še večja; ugotavlja tudi, da Komisija in Računsko sodišče organizirata skupno delavnico na to temo; ugotavlja, da je Računsko sodišče nedavno svojo metodologijo za javna naročila v decentraliziranih agencijah uskladilo z metodologijo Komisije; ponovno izraža podporo neodvisnemu revizijskemu pristopu in metodologiji Računskega sodišča ter poziva Komisijo, naj sodeluje z Računskim sodiščem, da bi povečala usklajenost in zagotovila bolj primerljive ocene stopnje napake;

39. opozarja, da organ za podelitev razrešnice ob koncu leta potrebuje izjavo Računskega sodišča o zanesljivosti računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, da bi lahko sprejel sklep o razrešnici za to leto; ugotavlja, da so programi porabe Unije večletni in da njihovi upravljavski in kontrolni sistemi zajemajo več let, kar omogoča popravke in izterjave po koncu leta;

40. opozarja, da je Komisija odgovorna za preprečevanje in odkrivanje goljufij; ugotavlja, da mora Računsko sodišče pri izvajanju svojega mandata poročati o vseh primerih nepravilnosti; je seznanjen, da Računsko sodišče Evropskemu javnemu tožilstvu (EJT) posreduje vse sume kaznivih dejanj, ki spadajo v njegovo pristojnost, Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF) pa vse sume goljufije, korupcije in drugih nezakonitih dejavnosti, ki škodijo finančnim interesom Unije; ugotavlja, da je Računsko sodišče leta 2023 uradu OLAF prijavilo 20 sumov goljufije, 12 od teh primerov pa je obenem prijavilo tudi EJT, kar je do zdaj privedlo do štirih preiskav urada OLAF in treh preiskav EJT; izreka pohvalo Računskemu sodišču, ker primere nepravilnosti prijavlja uradu OLAF in EJT, saj so informacije, ki prihajajo iz revizij, običajno zelo zanesljive; v zvezi s tem opozarja na ključno vlogo, ki jo ima celotna struktura Unije za boj proti goljufijam, in izraža določeno zaskrbljenost, ker nekatere države članice ne želijo sodelovati z enim od njenih elementov, in sicer z EJT;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

41. ugotavlja, da je bilo leta 2023 porabljenih 98,9 % razpoložljivih sredstev za prevzem obveznosti (184,4 milijarde EUR od

186,5 milijarde EUR); ugotavlja, da so razpoložljiva sredstva presegla zgornjo mejo večletnega finančnega okvira, ki znaša 182,7 milijarde EUR, zaradi uporabe posebnih instrumentov za nove ali nepredvidene dogodke; je seznanjen, da je bilo porabljenih 90,0 % sredstev za plačila (162,0 milijarde EUR od razpoložljivih 165,2 milijarde EUR);

42. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so skupne neporavnane obveznosti, ki bodo v prihodnosti postale dolgovi, če ne bodo sproščene, dosegle rekordno vrednost 543 milijard EUR (leta 2022: 450 milijard EUR); ugotavlja, da Komisija predvideva zmanjšanje med letoma 2025 in 2029, ko naj bi bili izplačani zneski za instrument NextGenerationEU in za programsko obdobje 2021–2027, za katere so bile prevzete obveznosti; vendar ugotavlja, da so dejanski zneski za leto 2023 (543 milijard EUR) veliko višji od napovedanih (490 milijard EUR), zaradi česar so ocene Komisije vprašljive;

43. opozarja, da je čas, ki je na voljo za izvajanje skladov z deljenim upravljanjem v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027, zaradi pravila n + 2, ki se uporablja za zadnje leto, krajši kot v prejšnjih večletnih finančnih okvirih, kar pomeni, da se bo skupaj z visokimi zneski neporavnanih obveznosti povečalo tveganje sprostitve obveznosti; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da je Komisija svoj napovedani znesek sproščenih obveznosti povečala s 7,6 milijarde EUR za obdobje 2023–2027 na 8,1 milijarde EUR za obdobje 2024–2027 in na 8,8 milijarde EUR za obdobje 2025–2027, kar je 15-odstotno povečanje v dveh letih; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je v zadnjih dveh letih neporavnane obveznosti podcenila in da zato verjetno podcenjuje tudi znesek sproščenih obveznosti do leta 2027; je seznanjen z uvedbo „kaskadnega mehanizma“ po vmesnem pregledu večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 in s spodbujanjem uporabe sproščenih zneskov za kritje višjih stroškov obresti za zneske, ki si jih je Komisija izposodila za instrument NextGenerationEU;

44. ugotavlja, da so v najnovejši dolgoročni napovedi plačil, ki jo je podala Komisija, napovedane znatne sprostitve obveznosti od leta 2027 dalje, če države članice ne bodo poskrbele za veliko hitrejšo izvedbo kot v obdobju 2014–2020; ugotavlja, da je Komisija za sklade kohezijske politike, tj. za Kohezijski sklad, Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) in Evropski socialni sklad plus (ESS+), napovedala, da bodo skupne sproščene obveznosti za obdobje 2024–2027 znašale 2,2 milijarde EUR, kar je več kot petkrat več od napovedi iz leta 2022, ko je ta vrednost znašala 0,4 milijarde EUR; opozarja, da nizka stopnja izvajanja Sklada za pravični prehod v letu 2023 pomeni tveganje za znatne zneske od leta 2025 dalje; poziva Komisijo in države članice, naj uporabijo vse možnosti, ki so na voljo, da bi preprečile sprostitve obveznosti;

45. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je dolg Unije povečal s 344,3 milijarde EUR leta 2022 na 458,5 milijarde EUR leta 2023, od tega pa je 60 % povezanih z instrumentom NextGenerationEU; ugotavlja, da je treba le za dolg, izdan za instrument NextGenerationEU, stroške obresti plačati neposredno iz proračuna Unije in da bodo ti stroški za sedanji večletni finančni okvir (do konca leta 2027) zaradi višjih obrestnih mer po ocenah za 17 do 27 milijard EUR višji od prvotno napovedanih 14,9 milijarde EUR;

46. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je skupna izpostavljenost proračuna Unije zaradi jamstev in pogojnih obveznosti za posojila povečala na 298,0 milijarde EUR; ugotavlja, da bi morale biti domneve o obrestih na kapitalskem trgu konservativne, tako za obstoječi kot za nov dolg, in da je za obe kategoriji potreben izvedljiv načrt za odplačilo; ugotavlja, da je Računsko sodišče od Komisije prejelo informacije, da se bo izpostavljenost v prihodnjih letih stalno povečevala, kar bo privedlo do dodatnih pritiskov na proračunski manevrski prostor in še bolj zmanjšalo prožnost proračuna Unije; podpira priporočila Računskega sodišča Komisiji, naj ukrepa bolj proaktivno, da bodo njena orodja za blažitev (kot je skupni sklad za rezervacije) dovolj zmogljiva, ter zagotovi preglednejše poročanje o skupni letni proračunski izpostavljenosti in oceno javno objavi;

47. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče v Posebnem poročilu 07/2024 [9] ugotovilo, da je bil v času revizije še vedno neporavnan znaten delež nalogov za izterjavo, izdanih med letoma 2014 in 2022; ugotavlja tudi, da je Komisija v odgovorih na pisna vprašanja Odbora Parlamenta za proračunski nadzor (odbor CONT) v zvezi z razrešnico za leto 2023 navedla, da je za obdobje 2014–2023 zapadlo 1 357 nalogov za izterjavo v skupnem znesku približno 335 milijonov EUR, ki še ni bil poravnan; poziva Komisijo, naj da prednost izterjavi zapoznelih nalogov in naj Odbor za proračunski nadzor obvešča o doseženem napredku;

48. poudarja, da je enakost ena od temeljnih vrednot Unije in je zapisana v Listini EU o temeljnih pravicah; spominja na zavezo Unije, da bo načelo enakosti spolov upoštevala pri oblikovanju politik in izvrševanju svojih sredstev, pa tudi pri pripravi proračuna; spodbuja Komisijo, naj si še naprej prizadeva, da bo pri pripravi proračuna upoštevala vidik spola in spremljala učinke proračuna Unije na enakost spolov; opozarja na njeno obveznost, da vsem zakonodajnim predlogom priloži oceno učinka, kadar naj bi imeli znaten gospodarski, socialni in okoljski vpliv, da bi med drugim zagotovila pravično porazdelitev sredstev;

49. ugotavlja, da naj bi bil pregled medinstitucionalnega sporazuma o

---

9 Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča 07/2024: Sistemi Komisije za izterjavo nepravilnih odhodkov EU – Izterjalo bi se lahko več in hitreje.

registru za preglednost predvidoma dokončan do julija 2025; poziva Komisijo, naj poskrbi za čim bolj odprt postopek in uskladi zahteve glede finančnega poročanja za vse kategorije registrirancev (vključno z viri financiranja in proračuni za lobiranje), pri čemer naj obravnava tudi tveganje, ugotovljeno v posebnem poročilu Računskega sodišča o registru EU za preglednost (Posebno poročilo 05/2024) v zvezi z lastnimi izjavami o kategoriji zastopanja interesov; meni, da bi bilo treba povečati sredstva sekretariata registra za preglednost, da bo lahko uresničil priporočila Računskega sodišča;

50. opozarja, da je Računsko sodišče v svojem Posebnem poročilu 11/2025 ugotovilo, da: (i) identifikacija in registracija subjektov kot nevladnih organizacij nista vedno dosledni in zanesljivi; (ii) kljub racionalnejšemu postopku dodeljevanja nepovratnih sredstev še vedno obstajajo težave, povezane s popolnostjo in točnostjo podatkov; (iii) je težko opraviti koristno analizo, ker ni zanesljivega pregleda nad porabo Unije za nevladne organizacije; (iv) so bili razpisi za zbiranje predlogov v vzorcu Računskega sodišča pregledni; (v) da se spoštovanje vrednot Unije ne preverja proaktivno; in (vi) da se prakse glede preglednosti v vzorcu Računskega sodišča zelo razlikujejo, saj so večje nevladne organizacije uspešnejše; poziva Komisijo, naj v celoti izvede priporočila iz posebnega poročila Računskega sodišča;

Priporočila

51. odločno podpira priporočila iz letnega poročila Računskega sodišča glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2023 (v nadaljnjem besedilu: letno poročilo za proračunsko leto 2023) [10] in iz povezanih posebnih poročil; poziva Komisijo, naj jih začne nemudoma izvajati, organ za podelitev razrešnice pa obvešča o napredku pri tem;

52. poziva Računsko sodišče, naj skupaj s Komisijo poišče načine za uskladitev njunih metodologij za splošni proračun, kot sta storila v primeru javnih naročil za decentralizirane agencije, in pri tem upošteva različni vlogi;

53. poziva Komisijo, naj zlasti:

    (i) še naprej sodeluje z Računskim sodiščem, da bi izboljšala razumevanje, zbliževanje in primerljivost obeh pristopov pri ocenjevanju napak v odhodkih Unije;

    (ii) opredeli učinek popravljalnih ukrepov na splošno stopnjo napake;

    (iii) skupaj z Računskim sodiščem poišče načine za uskladitev njunih metodologij v zvezi z ocenjevanjem napak pri javnem naročanju

---

[10] UL C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.

in oceno stopnje napake za splošni proračun, kot sta storila v primeru javnih naročil za decentralizirane agencije, in pri tem upošteva različni vlogi;

(iv) organu za podelitev razrešnice predstavi strategijo, kako sredstva v večji meri uporabljati za predvidene namene, poveča črpanje in prepreči sproščanje obveznosti, da se čim bolj poveča dodana vrednost proračuna Unije na ravni EU;

(v) izboljša zanesljivost napovedi o neporavnanih obveznostih z bolj realistično oceno črpanja sredstev Unije in tako organu za podelitev razrešnice ponudi boljšo napoved gibanj neporavnanih obveznosti skozi leta ter uspešneje zaščiti proračun Unije;

(vi) poroča o zaščiti proračuna Unije pred različnimi ugotovljenimi tveganji, poleg neporavnanih obveznosti, kot so sprostitve obveznosti v okviru kohezijske politike, vse večji dolg, večja proračunska izpostavljenost in učinek naraščajoče inflacije, ter v ta namen sprejme ustrezne ukrepe;

(vii) bolj transparentno poroča o skupni letni izpostavljenosti proračuna, tako da v letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti predstavi večletne obete glede izpostavljenosti proračuna Unije z vidika proračunskih jamstev;

(viii) občutno poenostavi pravila in postopke, izboljša pomoč in pripravi dosledne in uporabniku prijazne smernice za mikro-, mala in srednja podjetja, odcepljena in zagonska podjetja, nove prosilce, upravne in plačilne agencije, organizacije civilne družbe ter vse druge zadevne deležnike, ne da bi pri tem ogrozila kakovost nadzora;

(ix) poskrbi, da bodo obstoječa orodja za blažitev dovolj zmogljiva za učinkovito soočanje s tveganji izpostavljenosti proračuna Unije;

(x) si bolj prizadeva za preglednost pri uporabi sredstev, tudi v zvezi z informacijami o končnih upravičencih, vključno s sredstvi za pripravo političnih in zakonodajnih predlogov;

(xi) uvede vse potrebne ukrepe, da bodo vsi zastopniki interesov, ki stopijo v stik z institucijami Unije, vpisani v register za preglednost; prav tako naj uvede učinkovit mehanizem za to, da bodo subjekti v registru za preglednost, ki jih financira Unija, delovali usklajeno z vrednotami Unije, in zahteva popolno preglednost njihovega financiranja ter s tem poskrbi za boljši vpogled v financiranje vseh registriranih subjektov, kar bi moralo biti pogoj za sodelovanje z vsemi institucijami, organi in agencijami Unije;

(xii) sekretariatu registra za preglednost skupaj s Parlamentom in Svetom zagotovi ustrezna sredstva in tako poskrbi, da bo

mogoče preverjati točnost vseh vnosov o lobističnih dejavnostih vseh zastopnikov interesov ter da bo lobiranje bolj pregledno, kot je Računsko sodišče zahtevalo v Posebnem poročilu 05/2024 o registru EU za preglednost; poziva Komisijo, naj nameni ustrezna sredstva za odkrivanje nepravilnosti, da bi zagotovila širok nabor iskalnih zmogljivosti;

(xiii) zahteva, da zastopniki interesov v registru za preglednost navedejo svoje finančne podpornike in podajo lastno izjavo, da zastopajo le svoje interese ali kolektivne interese svojih članov, in predlaga spremembo priloge II k medinstitucionalnemu sporazumu z dne 20. maja 2021, da bo od njih zahtevala, naj svoje finančne podpornike navedejo v registru EU za preglednost, tudi če so izjavili, da zastopajo le interese svojih članov; pozove že registrirane subjekte, ki v lastni izjavi niso našteli svojih finančnih virov, naj to prostovoljno storijo še pred spremembo medinstitucionalnega sporazuma;

(xiv) še naprej podpira države članice pri izboljšanju kakovosti in števila pregledov ter izmenjavi dobre prakse v boju proti goljufijam in korupciji;

(xv) ukrepa v zvezi z zamudami pri izdaji nalogov za izterjavo in sprejme vse potrebne ukrepe, da bi izterjala večino dolga za obdobje 2014–2023, vključno s korporativnimi mehanizmi stopnjevanja, ter organ za podelitev razrešnice obvešča o napredku pri izterjavi;

(xvi) poveča zmogljivost strukture Unije za boj proti goljufijam, med drugim zagotovi zadostne finančne in človeške vire, ter olajša medsebojno sodelovanje;

Prihodki

54. pozdravlja, da je Računsko sodišče za leto 2023 lahko izdalo mnenje brez pridržkov tudi glede zakonitosti in pravilnosti prihodkov; hkrati poudarja, da težave z neprijavljanjem ali nepravilnim prijavljanjem carin (izpad carin), zaradi katerih prihaja do primanjkljaja pri pobranih uvoznih dajatvah, obstajajo že več let in bi lahko povzročile izgubo tradicionalnih lastnih sredstev za Unijo in države članice;

55. z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče preučilo izvajanje carinskega akcijskega načrta Komisije, ki bi lahko znatno zmanjšal izpad carin, in ponovno ugotovilo nezadosten napredek pri izvajanju nekaterih ukrepov iz tega načrta; ugotavlja, da je Komisija v okviru tega načrta maja 2023 [11] predlagala carinsko reformo, vključno z vzpostavitvijo carinskega organa EU in vozlišča carinskih podatkov EU;

---

11 COM(2023)0258.

56. spominja na opozorilo Računskega sodišča, da neustrezne ali neučinkovite carinske kontrole uvoženega blaga pomenijo tveganje za finančne interese EU; pozdravlja prizadevanja urada OLAF v boju proti goljufijam na področju carin in DDV; poudarja, da se zaradi morebitnih varnostnih in varnostnih groženj ter neskladnosti z davčnimi in carinskimi predpisi EU, standardi za proizvode, pravicami intelektualne lastnine, prepovedmi in omejitvami povečuje tveganost e-trgovanja in spletnih platform;

57. se z zaskrbljenostjo seznanja z razkritjem Računskega sodišča, da Komisija ni zaračunala zamudnih obresti v šestih primerih, ko so države članice prepozno popravile podatke o BND in v katerih je Komisija izrazila pridržke; se strinja z Računskim sodiščem, da bi morala Komisija v takih primerih načeloma zaračunati zamudne obresti in tako države članice spodbuditi, da se na pridržke odzovejo v rokih;

58. z zadovoljstvom ugotavlja, da je novi vir lastnih sredstev iz naslova nereciklirane odpadne plastične embalaže, ustvarjene v državah članicah leta 2023, dosegel 7,2 milijarde EUR oziroma 4,0 % skupnih prihodkov EU; ugotavlja tudi, da je Računsko sodišče prepoznalo [12] nekatere težave, povezane z zanesljivostjo in primerljivostjo podatkov; poudarja, da je to odličen primer novega vira lastnih sredstev, saj hkrati ustvarja pozitivne spodbude za države članice, da zmanjšajo količino nereciklirane plastične embalaže, ter nove prihodke za Unijo;

59. poudarja, da so predlogi Komisije o novih virih lastnih sredstev iz leta 2021, ki zajemajo tri elemente, in sicer prvi temelji na prihodkih iz trgovanja z emisijami, drugi na sredstvih, ustvarjenih z mehanizmom Unije za ogljično prilagoditev na mejah, tretji pa na deležu preostalega dobička multinacionalnih podjetij, ki se prerazporedi državam članicam v skladu s sporazumom OECD in skupine držav G20 o prerazporeditvi pravic do obdavčitve („prvi steber“), očitni kandidati za take nove vire; hkrati poudarja, da bi bilo mogoče razmisliti tudi o drugih virih, če bi se izkazalo, da bi jih države članice lažje odobrile; pozdravlja druge pobude, ki bi lahko privedle do novih virov lastnih sredstev za proračun Unije;

60. poziva Komisijo, naj zlasti:

    (i) poveča osredotočenost in pritisk na izvajanje carinskega akcijskega načrta in nenazadnje predloga za znatno carinsko reformo iz maja 2023, vključno z vzpostavitvijo carinskega organa EU in vozlišča carinskih podatkov EU; poskrbi, da bodo države članice za neizpolnjevanje obveznosti poročanja nalagale

---

[12] Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča 16/2024: Prihodki EU iz naslova nereciklirane odpadne plastične embalaže – Težaven začetek, otežen zaradi premalo primerljivih in zanesljivih podatkov.

učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni; sproži postopek za ugotavljanje kršitev v primerih, ko obstajajo zadostni dokazi, da imajo države članice očitno neustrezen sistem kazni za kršitve direktive o upravnem sodelovanju 6 [13] (DAC 6);

(ii) vztraja, da je treba poglobiti in diverzificirati mednarodno carinsko sodelovanje s trgovinskimi partnerji, in poudari, da je treba pospešiti boj proti čezmejnim davčnim in carinskim goljufijam v kontekstu širitve e-trgovanja;

(iii) z zaračunavanjem zamudnih obresti spodbudi države članice, da se bodo na pridržke v zvezi s svojimi popravki podatkov o BND odzivale v rokih;

(iv) nadaljuje delo za uvedbo dodatnih novih virov lastnih sredstev;

Enotni trg, inovacije in digitalno

61. ugotavlja, da je proračun za programe v razdelku 1 večletnega finančnega okvira „Enotni trg, inovacije in digitalno“ znašal 25,3 milijarde EUR (13,2 % proračuna Unije), in sicer: 15,3 milijarde EUR (60,5 %) za raziskave, 4,1 milijarde EUR (16,1 %) za promet, energetiko in digitalno, 2,3 milijarde EUR (9,1 %) za program InvestEU, 2,2 milijarde EUR (8,7 %) za vesolje in 1,4 milijarde EUR (5,6 %) za druga področja;

62. ugotavlja, da je Računsko sodišče preučilo 127 transakcij, med katerimi so bile vse vrste porabe v tem razdelku večletnega finančnega okvira, zlasti program Obzorje 2020 (90 transakcij), Obzorje Evropa (7 transakcij), Instrument za povezovanje Evrope (IPE), vesoljski programi in finančni instrumenti, ter da je pregledalo tudi sistem predhodnih kontrol Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje (CINEA) za nepovratna sredstva IPE v prometnem in energetskem sektorju ter informacije o pravilnosti v letnih poročilih o dejavnostih Generalnega direktorata za raziskave in inovacije in Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo (HADEA);

63. ugotavlja, da je bila po ocenah Računskega sodišča stopnja napake pri porabi za enotni trg, inovacije in digitalno v letu 2023 pomembna, saj je znašala 3,3 %; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so napake najbolj vplivale na odhodke za raziskave in inovacije, zlasti pri stroških osebja nadalje ugotavlja, da po oceni Komisija tveganje ob plačilu za ta razdelek znaša 1,4 %, kar je v spodnji polovici ocenjenega razpona Računskega sodišča; je zaskrbljen

---

13 Direktiva Sveta (EU) 2018/822 z dne 25. maja 2018 o spremembi Direktive 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave informacij na področju obdavčenja v zvezi s čezmejnimi aranžmaji, o katerih se poroča (UL L 139, 5.6.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/822/oj).

zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da je tveganje ob plačilu, ki ga je za ta razdelek izračunala Komisija, še vedno podcenjeno zaradi pomanjkljivosti, ki jih je Računsko sodišče odkrivalo pri naknadnih revizijah Komisije na tem področju od proračunskega leta 2019 [14];

64. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče našlo napake pri 39 (31 %) od 127 transakcij, ki jih je preučilo; je zelo zaskrbljen, ker je imela Komisija (oziroma revizorji, ki so jih najeli upravičenci) v sedmih primerih količinsko opredeljivih napak, ki so jih storili upravičenci, dovolj informacij, da bi napako preprečila ali odkrila in popravila pred sprejetjem odhodkov, in da bi bila ocenjena stopnja napake za to poglavje nižja za 1,4 odstotne točke, če bi Komisija ustrezno uporabila vse informacije, ki jih je imela na voljo; poudarja, da to kaže na slabosti v kontroli, ki jo izvaja Komisija;

Raziskave in inovacije

65. poudarja pomen programov Unije za financiranje raziskav in inovacij za znanstveni, družbeni, gospodarski in tehnološki razvoj Unije, zmanjšanje neenakosti, uresničevanje zelenega in digitalnega prehoda ter zmanjšanje energetske odvisnosti Unije od Rusije; opozarja, da je Obzorje Evropa najpomembnejši program za raziskave in inovacije v Evropi s skupnim proračunom 95,5 milijarde EUR za obdobje 2021–2027, ki vključuje 5,4 milijarde EUR iz instrumenta NextGenerationEU; ugotavlja, da je bilo v mehanizmu za okrevanje in odpornost za naložbe na področju raziskav in inovacij dodeljenih približno 48 milijard EUR; poudarja, da so za večjo konkurenčnost Unije in odpravo inovacijske vrzeli potrebna dodatna sredstva za raziskave in inovacije, ob upoštevanju ustreznih priporočil iz Draghijevega poročila; zlasti poudarja, da je treba zaradi trenutnih geopolitičnih razmer povečati porabo za raziskave in inovacije na področju obrambe, ki bi lahko bile pomemben sestavni del strategije inovacijske politike;

66. ugotavlja, da se je iz programa Obzorje 2020, ki je bil predhodnik programa Obzorje Evropa in imel proračun v znesku 75,6 milijarde EUR, med letoma 2014 in 2020 financiralo več kot 35 000 projektov, na njegove razpise pa je skupaj prispelo več kot milijon posameznih prijav iz 177 držav; ugotavlja tudi, da je komisarka Ivanova na predstavitvi za razrešnico za leto 2023 poudarila unijsko dodano vrednost programov EU za financiranje raziskav in inovacij ter pojasnila, da je bilo v končni oceni programa Obzorje 2020 ugotovljeno, da bo do leta 2040 za vsak evro stroškov, povezanih s programom, za družbo ustvarjenih pet evrov koristi; globoko obžaluje, da zaradi proračunskih omejitev ni bilo mogoče financirati 74 % predlogov, ki so jih neodvisni strokovnjaki ocenili kot visokokakovostne; ugotavlja, da bi bilo za financiranje vseh

---

14 Evropsko računsko sodišče, Letno poročilo za leto 2023, odstavek 1.35.

visokokakovostnih predlogov potrebnih dodatnih 159 milijard EUR; poudarja, da je v skladu s strateško agendo EU za obdobje 2024–2029 pomembno zagotoviti zadostno financiranje za raziskave in inovacije EU, med drugim za povečanje konkurenčnosti in blaginje Unije;

67. je seznanjen s poznim sprejetjem pravnih podlag programa Obzorje Evropa leta 2021 in pozdravlja, da je Komisiji leta 2023 uspelo doseči skoraj 100-odstotno izvrševanje proračuna; ugotavlja, da je bilo do konca leta 2023 podpisanih 10 674 sporazumov o nepovratnih sredstvih ter dodatna dva okvirna sporazuma;

68. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče v vzorcu 97 transakcij na področju raziskav in inovacij odkrilo napake v 30 transakcijah, ki so zadevale neupravičene stroške, in da te napake predstavljajo 71 % stopnje napake, ki jo je ocenilo za ta razdelek in za leto 2023; ponovno izraža zaskrbljenost, da je izračun stroškov dela po devetih letih izvajanja programa Obzorje 2020 še vedno glavni vir napak, saj je v vzorcu Računskega sodišča na 22 od 30 transakcij, pri katerih so bile ugotovljene količinsko opredeljive napake, (približno 73 %), vplivala nepravilna uporaba metodologije za izračun stroškov dela; je seznanjen s stalnimi prizadevanji Komisije in Računskega sodišča, da bi popravila ta položaj; pozdravlja, da je Komisija sprejela priporočila Računskega sodišča, naj izboljša skladnost upravičencev s pravili o dnevnih postavkah in poskrbi, da bodo v dokumentih programa Obzorje Evropa pravila o dnevnih postavkah jasna;

69. poudarja pomen poenostavitve pravil in postopkov, ki urejajo financiranje raziskav in inovacij v Uniji; ugotavlja, da je Komisija leta 2023 v programu Obzorje Evropa nadaljevala z uvajanjem možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov, na primer s pavšalnimi zneski in stroški na enoto; je seznanjen tudi s pripombami generalnega direktorja za raziskave in inovacije med izmenjavo mnenj z odborom CONT, da namerava Komisija do leta 2027 za 50 % povečati sredstva programa Obzorje Evropa, izplačana v obliki pavšalnih zneskov; pozdravlja, da bo Komisija upoštevala priporočila Računskega sodišča iz njegovega letnega poročila za leto 2022 in bo podrobneje opredelila zahteve za pravilno dodeljevanje nepovratnih sredstev v pavšalnih zneskih, vključno z elementi vsakega delovnega svežnja, ki sprožijo plačilo, ter poskrbela, da tisti, ki sodelujejo pri ocenjevanju izvajanja projektov, dobijo podrobne smernice; nadalje ugotavlja, da bodo upravičenci zadovoljni z večjo jasnostjo glede načina revizije nepovratnih sredstev v pavšalnih zneskih, kot Komisija opisuje v svoji oceni financiranja v pavšalnih zneskih v programih Obzorje 2020 in Obzorje Evropa za obdobje 2018–2024; je zaskrbljen, ker še ni razvita strategija naknadnih revizij za program Obzorje Evropa;

70. poudarja ključno vlogo zasebnega sektorja pri odpravljanju

razkoraka v inovacijah v Uniji ter izboljšanju konkurenčnosti in blaginje Unije; zlasti meni, da je nujno še naprej spodbujati in čim bolj olajšati sodelovanje malih in srednjih podjetij v programih Unije za financiranje raziskav in inovacij; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so mala in srednja podjetja ter novi udeleženci bolj nagnjeni k napakam kot drugi upravičenci, saj nimajo izkušenj in virov za upravljanje sredstev; pozdravlja prizadevanja Komisije, da bi podprla mala in srednja podjetja, na primer s kampanjami obveščanja, stiki s sistemom nacionalnih kontaktnih točk in namensko službo za pomoč v okviru službe za poizvedbe na področju raziskav; meni, da je poenostavitev pravil in postopkov pomembna gonilna sila za večjo udeležbo malih in srednjih podjetij;

Energetika, promet in digitalno

71. poudarja pomen naložb Unije v razvoj visokozmogljivih, trajnostnih in učinkovito medsebojno povezanih vseevropskih omrežij na področjih prometa, energije in digitalnih storitev ter ugotavlja, da je Instrument za povezovanje Evrope (IPE) s 4,1 milijarde EUR odhodkov v letu 2023 ključni instrument Unije za dosego teh ciljev;

72. opozarja, da bi bilo treba s poenostavitvijo prijavnih postopkov v okviru Instrumenta za povezovanje Evrope na področju prometa (IPE-T) olajšati večjo udeležbo manjših subjektov in lokalnih pobud pri razvoju evropske prometne infrastrukture; obžaluje, da proračun IPE-T ne pokriva vseh potreb po naložbah v trajnostni promet in da je bila večina sredstev že dodeljena, zaradi česar bo vrzel v financiranju ostala do leta 2027;

73. opozarja, da so ruska vojaška agresija proti Ukrajini in posledične sankcije proti Rusiji v letu 2023 še naprej negativno vplivale na prometni sektor v Uniji, kar je povzročilo pomanjkanje transportnih možnosti, ozka grla v dobavni verigi in nujno iskanje netradicionalnih poti, s čimer se je običajno podaljšal čas potovanja in so se povečali stroški; poudarja, da so gospodarske izgube in ustavitev čezmejne mobilnosti zaradi ruske agresije še posebej prizadele regije ob vzhodni meji, zlasti baltske države, Finsko, Poljsko in Romunijo; poziva Komisijo, naj uvede ciljno usmerjene ukrepe, tudi v naslednjem večletnem finančnem okviru, da bi prizadetim regijam omogočila okrevanje;

74. poziva Komisijo, naj celovito pregleda sredstva, dodeljena čezmejnim in večdržavnim infrastrukturnim projektom, kjer so veliki izzivi pri izvajanju, finančne težave ali zamude, kot je Rail Baltica; poudarja, da bi bilo treba pri tem pregledu obravnavati neučinkovitost pri načrtovanju in upravljanju ter znatno povečanje stroškov gradnje, ki ogrožata časovne okvire in cilje projektov; ponovno poudarja, da bi z večjo preglednostjo pri upravljanju javnih sredstev povečali zaupanje državljanov v institucije Unije;

75. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče v vzorcu projektov IPE iz leta 2023 odkrilo dve napaki ter da se ena od njiju nanaša na resno kršitev pravil Unije o javnem naročanju in je privedla do tega, da je bilo naročilo oddano konzorciju, ki ni izpolnjeval meril za izbor, ta napaka pa je prispevala 28 % k ocenjeni stopnji napake za razdelek 1;

76. je zelo zaskrbljen zaradi ugotovitev Računskega sodišča v zvezi s sistemom predhodnih kontrol Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje (CINEA) za nepovratna sredstva IPE v prometnem in energetskem sektorju in še zlasti zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da strategiji za IPE1 (2014–2020) in IPE2 (2021–2027) sicer temeljita na zanesljivi analizi tveganj in nepravilnosti v preteklosti, vendar smernice za predhodne preglede javnih naročil niso bile dovolj podrobne; v celoti podpira priporočilo Računskega sodišča, naj Komisija dodatno razvije te smernice;

Priporočila

77. poziva Komisijo, naj:

(i) kratkoročno s predlogom proračuna za leto 2026 in srednjeročno s svojim predlogom naslednjega večletnega finančnega okvira zagotovi ustrezna sredstva za podporo predlogom visokokakovostnih raziskovalnih in inovacijskih projektov z dodano vrednostjo na ravni EU;

(ii) še naprej poenostavlja pravila in postopke v skladu z novo finančno uredbo, da bi podprla usposabljanje ter uporabniku prijazne, dosledne in praktične informacije za prosilce v državah članicah, zlasti za mala in srednja, odcepljena in zagonska podjetja, nove prosilce, organizacije civilne družbe in lokalne akcijske skupine, ter spodbuja vloge upravičencev iz držav članic, kjer je udeležba manjša, pa tudi vloge manjših subjektov;

(iii) še naprej uporablja poenostavljena pravila in postopke, ukrepe za digitalizacijo in možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov, pri čemer naj obravnava zlasti tveganje nepravilnosti in goljufij ter stroške kontrol in pa čim prej dokonča strategijo naknadnih revizij za program Obzorje Evropa;

(iv) podrobneje opredeli zahteve za določitev pravilnega izvajanja pavšalnih zneskov nepovratnih sredstev, pri čemer upošteva tozadevna priporočila Računskega sodišča iz letnega poročila za leto 2022, in preveri dejansko izvajanje projektov z uporabo pavšalnih zneskov;

(v) temeljito analizira ugotovljene napake pri javnem naročanju in nadalje razvije smernice, v katerih bo opisala obseg pregledov, ki jih je treba opraviti za predhodne kontrole javnih naročil za projekte IPE, kot priporoča Računsko sodišče;

Kohezija, odpornost in vrednote

78. poudarja pomen kohezijske politike Unije za gospodarsko in teritorialno konvergenco ter razvoj v regijah Unije, pa tudi za podporo izvajanju evropskega stebra socialnih pravic; ugotavlja, da je proračun za programe v razdelku 2 večletnega finančnega okvira „Kohezija, odpornost in vrednote“ znašal 73,3 milijarde EUR (38,4 % proračuna Unije), in sicer: 47,8 % za Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) in druge regionalne dejavnosti, 18,9 % za Evropski socialni sklad (ESS), 9,8 % za Kohezijski sklad, 3,8 % za Erasmus+, 2,1 % za IPE na področju prometa in 3,8 % za druga področja;

79. ugotavlja, da je Računsko sodišče proučilo vzorec 238 transakcij, s katerimi je zajelo celotno porabo v razdelku 2 večletnega finančnega okvira; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je v letu 2023 pri odhodkih v tem razdelku ocenjena skupna stopnja napake, ki jo je izračunalo Računsko sodišče, povečala na 9,3 %, kar je precej nad pragom pomembnosti; opozarja, da se je skupna stopnja napake, ki jo je Računsko sodišče ocenilo v letu 2023, znatno povečala v primerjavi s prejšnjimi leti (6,4 % v letu 2022, 3,6 % v letu 2021);

80. je zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da so znatna dodatna sredstva, ki so bila na voljo v okviru pomoči pri okrevanju za kohezijo in območja Evrope (REACT-EU), bližajoči se konec obdobja upravičenosti za programe za obdobje 2014–2020 (31. december 2023) in vzporedno izvajanje programa NextGenerationEU dodatno obremenili uprave držav članic, s čimer se je povečalo tveganje napak; je zlasti zaskrbljen zaradi prakse, ko se zmanjšuje sofinanciranje držav članic, kot v primeru REACT-EU, naložbene pobude v odziv na koronavirus (CRII) in naložbene pobude v odziv na koronavirus plus (CRII+), saj to zmanjšuje lastno odgovornost in s tem povezane spodbude za ustrezen nadzor odhodkov; na podlagi odgovorov Komisije ugotavlja, da so nekateri organi morda izvedli manj učinkovite kontrole in preverjanje zaradi velike preobremenitve in vse večjega pritiska, ki je posledica vzporednega izvajanja programov za obdobje 2014–2020 in dodatnega financiranja v okviru instrumenta NextGenerationEU;

81. je seznanjen, da je Računsko sodišče analiziralo transakcije z dodatnim financiranjem prek REACT-EU in prožnostjo prek pobude CRII+ in kohezijskega ukrepa za begunce (CARE) ter njihov prispevek k ocenjenim stopnjam napake; je seznanjen zlasti z ugotovitvijo, da so napake, ugotovljene pri prednostnih nalogah, ki jih je stoodstotno financirala EU, prispevale 5,0 % k skupni ocenjeni stopnji napake v višini 9,3 %; je zaskrbljen, da je k visoki stopnji napake prispevala vse večja prožnost, ne da bi se pri tem zmanjšale zahteve ali hkrati povečalo število preventivnih pregledov in kontrol;

82. je seznanjen s pregledom Računskega sodišča 03/2024 o okviru zagotovil in ključnih razlogih za napake pri porabi za kohezijo za

obdobje 2014–2020, ki ponuja večletni pregled in zajema šest let revizijskih rezultatov, vključno z oceno težav pri upravljanju in kontrolah, in katerega namen je izboljšava modela zagotovil; je zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da je okvir zagotovil za kohezijsko politiko sicer prispeval k zmanjšanju števila napak, ni mu uspelo znižati skupne stopnje napake pod 2-odstotni prag pomembnosti; je zaskrbljen, da se lahko Komisija zaradi sistematičnih pomanjkljivosti le delno zanese na delo nacionalnih revizijskih organov; podpira priporočilo Računskega sodišča Komisiji, naj odločneje izvaja okvir zagotovil za kohezijsko porabo za obdobje 2021–2027; spominja Komisijo na poziv organa za podelitev razrešnice, naj tesno sodeluje z državami članicami, da bi izboljšala upravljavski in kontrolni sistem za odhodke Unije, visoko stopnjo napake pa potisnila pod 2-odstotni prag pomembnosti;

83. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča iz pregleda zanesljivosti dela ključnih akterjev v kontrolnem sistemu za kohezijsko politiko; je zaskrbljen, ker po njegovih navedbah organi upravljanja, ki so prva obrambna linija za odkrivanje in preprečevanje napak, v šestletnem obdobju niso bili dovolj učinkoviti pri zmanjševanju visokega tveganja napak pri kohezijski politiki; meni, da je še bolj zaskrbljujoča ugotovitev Računskega sodišča, da revizijski organi držav članic, ki so druga obrambna linija, ne morejo določiti pravilne stopnje napake za svežnje odhodkov, ki jih revidirajo, in dati zagotovila o tem, saj je Računsko sodišče odkrilo dodatne napake pri 39 % teh svežnjev; ugotavlja, da je Računsko sodišče te napake odkrilo in o njih letno poročalo že več kot šest let, zato je to sistemska težava;

84. ugotavlja, da je Računsko sodišče kategoriziralo napake, ugotovljene pri odhodkih za kohezijo, pri čemer so neupravičeni projekti predstavljali 29 % napak, neupravičeni stroški 26 % napak in resna neskladnost v postopkih javnega naročanja 21 % napak, odhodki, povezani z ESRR in Kohezijskim skladom, pa so predstavljali največji delež napak (80 %); ugotavlja, da je pri odhodkih v okviru ESS+, pobude za zaposlovanje mladih in Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim sorazmerno manj napak, saj skupaj predstavljajo 16 % napak in približno 20 % proračuna v tem razdelku;

85. je seznanjen s študijo o izkušnjah, pridobljenih pri izvajanju orodij za odzivanje na krize, ki jo je naročil Odbor za proračunski nadzor in ki kaže, da je bilo črpanje neporabljenih kohezijskih sredstev podprto s prožnostmi, uvedenimi v okviru pobud CRII in CRII+; je zaskrbljen zaradi ugotovitve raziskovalcev, da kakovost projektov po hitrem postopku morda ni dosegla enake ravni kot naložbe pred pandemijo; je zaskrbljen tudi zaradi ugotovitve raziskovalcev, da se tveganje nizkokakovostnih projektov v celoti krije iz proračuna Unije, saj EU v celoti financira pobude CRII, CRII+ in REACT-EU; meni, da 100-odstotno financiranje s strani EU morda res prispeva k črpanju sredstev, vendar črpanje ni cilj samo po sebi;

86. poudarja, da je Odbor za regionalni razvoj v svojih najnovejših mnenjih o razrešnici pozval Komisijo, naj poskrbi za dodatno svetovalno podporo nacionalnim, lokalnim in regionalnim organom, da bi preprečili upravno preobremenitev; priznava prizadevanja Komisije, vendar ugotavlja, da ta žal ne zadostujejo za ublažitev tveganja napak; opozarja, da bi lahko do podobne upravne preobremenitve prišlo ob koncu obdobja upravičenosti za mehanizem za okrevanje in odpornost in v zadnjih letih večletnega finančnega okvira; poudarja, da je treba nujno odpraviti nezadostno upravno zmogljivost nacionalnih, lokalnih in regionalnih organov; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj jim poda jasne smernice in poveča podporo za krepitev upravnih zmogljivosti, tudi z usposabljanjem osebja, izmenjavo dobre prakse, medsebojnimi pregledi in tehnično pomočjo, da se zagotovi učinkovito upravljanje sredstev;

87. je seznanjen z javnimi razpravami o večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2027, ki morda nakazujejo prehod na model, ki temelji na smotrnosti, povezovanje naložb in reform ter željo po poenostavitvi pravil in postopkov; poziva Komisijo, naj da prednost finančnim odzivom na trenutne grožnje, ki so posledica geopolitičnih razmer; opozarja, da odločitev o prihodnji zasnovi programov porabe ne sme škoditi nadzoru in kontroli odhodkov Unije v smislu preglednosti in obveščanja na ravni Unije o neskladnosti s pravili in predpisi; meni, da napake, ki jih je odkrilo Računsko sodišče, in način, kako jih Komisija obravnava, prav tako kažejo na pravilno delujoč sistem upravljanja in kontrole, ter ugotavlja, da sta obe instituciji izrazili zavezanost k izboljšanju sistema in znižanju stopnje napake;

88. je tako kot v prejšnjih letih seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so dokumentacijski pregledi Komisije za pregled in oceno dela revizijskih organov namenjeni zgolj preverjanju doslednosti informacij o pravilnosti in so zato preveč omejeni, da bi lahko potrdili stopnjo preostale napake, o kateri so poročali nacionalni organi v svojih svežnjih zagotovil; je seznanjen z odgovorom Komisije, da dokumentacijski pregled dopolnjuje z revizijskim delom na kraju samem, ki zajema programe in svežnje zagotovil, kar ji omogoča, da pripravi razumno in pošteno oceno stopenj napake za vsak program; meni, da opažanje Računskega sodišča zadeva obseg dokumentacijskih pregledov in dejstvo, da so namenjeni le doslednosti in so zato preveč omejeni, da bi Komisiji zagotovili dovolj zanesljive informacije;

89. je zaskrbljen zaradi stalnih pomanjkljivosti, ki jih Računsko sodišče ugotavlja pri delu nacionalnih revizijskih organov, kot je razvidno iz pomanjkljivosti, ugotovljenih v svežnjih zagotovil, pri čemer je stopnja preostale napake nad pragom pomembnosti za več kot 60 % vrednosti svežnjev zagotovil, revidiranih v letu 2023; z zaskrbljenostjo poudarja, da organom upravljanja enostavno ne uspe učinkovito preprečevati ali odkrivati nepravilnosti pri odhodkih, ki jih

prijavijo upravičenci, in da to zmanjšuje obseg, v katerem se lahko Komisija zanese na njihovo delo;

90. opozarja, da se mora Komisija pri deljenem upravljanju prepričati o tem, da so države članice vzpostavile sisteme upravljanja in kontrol, ki med izvajanjem programov delujejo uspešno; je zaskrbljen, ker sta Komisija in Računsko sodišče ugotovila, da sistemi upravljanja in kontrol ne delujejo učinkovito v vseh državah članicah, kar negativno vpliva na zanesljivost stopenj napak Komisije, saj slednje temeljijo na nacionalnih sistemih, ki ne delujejo učinkovito; meni, da to vzbuja dvome, ali se Komisija lahko še naprej zanaša na nacionalne sisteme;

91. meni, da je spoštovanje revizijskih standardov na vseh ravneh kontrole in revizije bistvenega pomena za dobro delovanje pristopa enotne revizije in zmanjšanje upravnega bremena za upravičence in organe upravljanja; je zato zaskrbljen, ker Računsko sodišče v svojem letnem poročilu ugotavlja, da organi, pristojni za programe, in upravičenci niso predložili bistvenih dokazil o izpolnjevanju pogojev za upravičenost, in ker Računsko sodišče v svojem pregledu ugotavlja, da nezadostna dokumentacija revizijskega dela revizijskih organov omejuje zanesljivost, ki jo je mogoče pripisati revizijskemu delu nacionalnih revizijskih organov;

92. opozarja, da morajo države članice v skladu s členom 15 Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta [15] (uredba o skupnih določbah) za programsko obdobje 2021–2027 izpolnjevati horizontalne in tematske omogočitvene pogoje, ki morajo ostati izpolnjeni in spoštovani v celotnem obdobju izvajanja skladov; opozarja, da v primeru, ko ob predložitvi zahtevka za plačilo Komisiji za zadevni specifični cilj, omogočitveni pogoji niso izpolnjeni, s tem povezani odhodki ne bodo povrnjeni iz proračuna Unije, dokler Komisija ne bo prepričana, da je omogočitveni pogoj izpolnjen; opozarja, da organ za podelitev razrešnice močno obžaluje sklep Komisije z dne 13. decembra 2023 [16], da je Madžarska izpolnila horizontalni omogočitveni pogoj v zvezi z neodvisnostjo sodstva, ki je madžarskim organom omogočil, da vložijo zahtevke za povračilo v

---

15 Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L 231, 30.6.2021, str. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

16 Sklep Komisije z dne 13. decembra 2023 o ponovni oceni izpolnjevanja pogojev iz člena 4 Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 na pobudo Komisije na podlagi Izvedbenega sklepa Sveta (EU) 2022/2506 z dne 15. decembra 2022 v zvezi z Madžarsko (C(2023)08999).

višini do 10,2 milijarde EUR; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da madžarska vlada od sprostitve teh sredstev ni sprejela ukrepov za ponovno vzpostavitev neodvisnosti sodstva, temveč ravno nasprotno; ponovno izraža zaskrbljenost zaradi pomanjkanja ustreznih nadzornih mehanizmov ali nezanesljivih postopkov javnega naročanja, da bi zagotovili dobro finančno poslovodenje in zaščito proračuna Unije; meni, da je ta odločitev politično v nasprotju s podaljšanjem ukrepov, sprejetih v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta [17] (uredba o pogojenosti);

93. izraža globoko zaskrbljenost zaradi ugotovitev iz poročila o stanju pravne države za leto 2023 v zvezi s stanjem pravne države na Madžarskem, zlasti zaradi sistemskih izzivov v sodstvu in medijskem sektorju, ki še vedno obstajajo; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da pritisk na neodvisnost sodstva narašča, med drugim tudi pomisleki glede izbire in napredovanja sodnikov, ter se z zaskrbljenostjo seznanja z nedavnimi poročili o ustrahovanju in vmešavanju v sodne odločbe, kar se odraža v odstopu sodnikov v protest proti političnemu vplivu; podobno z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je vodja madžarskega organa za integriteto, ključne institucije, ki jo je Komisija določila kot pogoj za sprostitev sredstev Unije v skladu z uredbo o pogojevanju s pravno državo, pod vse večjim pritiskom madžarske vlade; poziva Komisijo, naj zagotovi usklajen in celosten pristop pri vseh ustreznih skladih in zakonodajnih orodjih Unije, pri čemer poudarja, da se sredstva Unije ne smejo dodeljevati dejavnostim, ki spodkopavajo demokracijo ali krepijo avtoritarizem;

94. opozarja, da uredba o pogojenosti vzpostavlja mehanizem in ukrepe za zaščito proračuna Unije pred kršitvami načela pravne države, kadar drugi postopki, določeni v zakonodaji Unije, ne ščitijo proračuna učinkoviteje; opozarja, da je bil ta mehanizem aktiviran 15. decembra 2022 v primeru Madžarske zaradi pomislekov v zvezi z njenim sistemom javnih naročil, zaradi česar je bilo začasno ustavljenih 55 % proračunskih obveznosti za tri programe kohezijske politike; opozarja, da ista uredba v skladu s členom 6 Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 [18] (v nadaljnjem besedilu: uredba o večletnem finančnem okviru) določa, da začasno ustavljenih obveznosti iz leta 2022 (leto n) ni mogoče ponovno vključiti v proračun po letu 2024 (leto n + 2), zato je bilo decembra 2024 sproščenih 55 % obveznosti iz leta 2022, približno 1 milijarda EUR;

---

17 Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).

18 Uredba Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 11; ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj).

ugotavlja, da v skladu z uredbo o pogojenosti ne poteka noben drug postopek;

95. ugotavlja, da je Komisija za izvajanje uredbe o pogojenosti dodelila pet uslužbencev, zaposlenih s polnim delovnim časom, in ponavlja pomisleke Evropskega računskega sodišča iz njegovega Posebnega poročila 03/2024, da se zdi, da trenutno število zaposlenih ne zadostuje za zagotovitev dosledne in usklajene uporabe uredbe;

96. ponovno poudarja, da je treba vse ukrepe, potrebne za sprostitev sredstev Unije v skladu z uredbo o pogojenosti, uredbo o skupnih določbah in Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta [19] (uredba o mehanizmu za okrevanje in odpornost) obravnavati kot enoten, celovit sveženj; poudarja pomen zaščite finančnih interesov Unije tudi za izplačilo predhodnega financiranja;

97. ugotavlja, da so nekatere naložbe, ki bi bile upravičene do financiranja v okviru kohezije, vključene v nacionalne načrte za okrevanje in odpornost; opozarja, da je splošni cilj mehanizma za okrevanje in odpornost iz člena 4 uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost spodbujanje ekonomske, socialne in teritorialne kohezije Unije in da je eden od šestih stebrov mehanizma posebej namenjen temu namenu; priznava, da je področje uporabe mehanizma za okrevanje in odpornost tako široko, da se deloma prekriva z drugimi programi financiranja Unije, kar sta sozakonodajalca upoštevala pri uvedbi člena 9 uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost, ki kot ključni načeli uvaja dodatnost in dopolnjevanje financiranja; vendar opozarja, da se zaradi takšnih razmer povečuje tveganje dvojnega financiranja;

98. izraža zaskrbljenost, ker v državah članicah prihaja do očitnih zamud pri izvajanju kohezijske politike, nacionalne uprave pa imajo premalo zmogljivosti, da bi hkrati obravnavale različne programe porabe (npr. kohezijske programe in programe mehanizma za okrevanje in odpornost), ki zajemajo dopolnilne ali celo podobne cilje; poziva Komisijo, naj zagotovi zadostno tehnično pomoč državam članicam, ki se soočajo s težavami pri odpravi obstoječih zamud pri izvajanju kohezijskih programov;

99. priznava nesorazmeren vpliv ruske vojaške agresije proti Ukrajini na vzhodne regije Unije, ki mejijo na Rusijo in Belorusijo; opozarja na stroške, ki jih imajo te regije in države članice zaradi skupne meje s sovražnimi sosednjimi državami, zlasti na to, da morajo vedno več javnega denarja usmerjati v varnost, obrambo in pripravljenost, medtem ko se jim zaradi motenj v gospodarskih dejavnostih,

---

[19] Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

čezmejni trgovini in drugih izmenjavah ter v kohezijskih programih, zlasti programih Interreg, drastično zmanjšujejo sredstva; je seznanjen z ukrepi, ki jih je Evropska komisija sprejela, da bi te regije podprla, zlasti s prožnostjo v okviru kohezijske politike; pozdravlja, da je zagotavljanje podpore vzhodnim obmejnim regijam, ki jih je ruska agresija najbolj prizadela, vključeno v poslanico izvršnega podpredsednika za kohezijo in reforme; poziva Komisijo, naj zagotovi ustrezno podporo vzhodnim regijam Unije, ki mejijo na Rusijo in Belorusijo, da bi bile zmožne obvladati nesorazmerne posledice ruske vojaške agresije, in sicer tako kratkoročno v predlogu proračuna za leto 2026 kot srednjeročno v predlogu Komisije za naslednji večletni finančni okvir;

100. poudarja pomen ESS+, katerega cilj je doseči visoko stopnjo zaposlenosti, pravično socialno zaščito, usposobljeno in odporno delovno silo ter vključujoče/kohezivne družbe, kar je ključnega pomena za izkoreninjenje revščine; poudarja, da mu morajo za doseganje ciljev v prihodnjih letih Unija ter nacionalne in regionalne institucije zagotoviti stalno finančno in politično podporo; poudarja, da je tesno sodelovanje regionalnih akterjev, zlasti organizacij civilne družbe in socialnih partnerjev, ki delajo na terenu, pomembno pri izvajanju dejavnosti, financiranih iz ESS+;

101. pozdravlja, da je bilo v proračun programa Erasmus+ za leto 2023 vnaprej prerazporejenih 100 milijonov EUR iz proračuna programa Erasmus+ za leto 2027, kar je omogočilo neprekinjeno podporo učencem, študentom, učiteljem in kvalificiranemu osebju, ki so pobegnili iz Ukrajine, ter da je bilo zaradi vztrajanja Parlamenta temu programu za leto 2023 dodeljenih dodatnih 20 milijonov EUR; poudarja, da mora pri hitrem odzivanju na nepredvidene akutne krizne razmere vnaprejšnje financiranje ostati izjema; poudarja, da se z morebitnim vnaprejšnjim financiranjem programa Erasmus+ ne smejo zmanjšati sredstva za program ob koncu sedanjega večletnega finančnega okvira; poudarja, da si je treba čim bolj prizadevati, da bi se na takšne razmere po možnosti odzvali z dodatnimi sredstvi;

102. poudarja, da je potreben strog nadzor nad dodeljevanjem sredstev, da se preprečijo zlorabe v zvezi s programom Erasmus; poziva Komisijo, naj zbere dokaze ter preišče vse primere goljufivih ali sumljivih prejemnikov v skladu z dolžnostmi iz finančne uredbe in sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev Erasmus+; poziva, naj se program ustrezno zaščiti pred zlorabami iz organizacij, katerih dejavnosti niso usklajene s temeljnimi vrednotami Unije (človekovo dostojanstvo, svoboda, demokracija, enakost, pravna država, človekove pravice); opozarja, da je Komisija pravno zavezana zagotoviti, da se upravičenci programa zavežejo spoštovanju teh vrednot ter da ne kršijo poklicnih pravil;

103. ugotavlja, da je proračun programa EU za zdravje, ki je glavni finančni instrument za podporo zdravstvenim pobudam Unije, v letu

2023 znašal 735 milijonov EUR, upravljala sta ga predvsem Generalni direktorat za zdravje in varnost hrane ter organ za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere (HERA), izvajal pa se je prek Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo; priznava napredek, ki je bil dosežen pri pobudah, financiranih v okviru tega programa, zlasti na področju pripravljenosti na izredne zdravstvene razmere, evropskega načrta za boj proti raku, evropske strategije za zdravila in pri izvajanju zakonodaje Unije na področju zdravja;

Priporočila

104. poziva Komisijo, naj:

(i) ponovno preuči prakso 100-odstotnega financiranja s strani Unije v instrumentih Unije za odzivanje na krize, pri čemer bi lahko povečanje predhodnega financiranja omogočilo hitrejšo razpoložljivost sredstev, hkrati pa bi se z ohranjanjem finančne vključenosti tako na nacionalni ravni kot na ravni Unije ohranila deljena odgovornost za finančni proračunski nadzor pri izvrševanju sredstev;

(ii) zagotovi izbor kakovostnih projektov s sredstvi kohezijske politike, pri čemer naj prednost nameni dolgoročnim naložbam, ter naj ustrezno utemelji 100-odstotno financiranje s strani Unije, hkrati pa omeji njegovo uporabo;

(iii) obravnava sistemsko vprašanje glede neodkrivanja napak na ravni držav članic pri porabi za kohezijsko politiko, in sicer z akcijskim načrtom, katerega cilj je poročanje o točni stopnji napak v svežnjih zagotovil, in odkrivanje napak na prvih obrambnih linijah z zagotavljanjem več in/ali boljšim usmerjanjem obstoječih virov in povečanjem zmogljivosti odkrivanja na ravni držav članic in Komisije;

(iv) izračuna stroške kontrole za vse odhodke v zvezi s skladi kohezijske politike in instrumentom NextGenerationEU, ki jih upravljajo nacionalni organi, in o njih poroča organu za podelitev razrešnice ter te podatke primerja s stroški kontrole, ko so isti organi upravljali samo sredstva kohezijske politike;

(v) obravnava ponavljajoče se vprašanje nezadostne dokumentacije na ravni upravičenca, organa, pristojnega za program, in revizijskega organa, ne le s pregledi, ozaveščanjem in obveščanjem o zahtevah, temveč tudi z večjo digitalizacijo in po možnosti s finančnimi spodbudami za kaznovanje nespoštovanja zahtev za dobro finančno poslovodenje;

(vi) razširi obseg svojega dokumentacijskega pregleda svežnjev zagotovil, da bi poleg doslednosti pregledala več meril kakovosti, da bi zagotovila zanesljivo oceno stopnje preostale

napake za sveženj zagotovil, ki se pregleduje, ter tveganja ob plačilu kot celote;

(vii) okrepi spremljanje horizontalnih in tematskih omogočitvenih pogojev v vseh državah članicah, da bi se opredelile morebitne grožnje za zaščito proračuna Unije ter zagotovi večjo preglednost in sodelovanje deležnikov pri uporabi tega orodja;

(viii) čim bolj uskladi poročilo o stanju pravne države z uredbo o pogojenosti in podrobneje poroča o kršitvah načel pravne države, ki se lahko uporabijo kot podlaga za sprožitev uredbe o pogojenosti;

(ix) stalno spremlja, kako madžarska vlada izvaja ukrepe, predvidene v Izvedbenem sklepu Sveta (EU) 2022/2506 [20]; oceni, v kolikšni meri so se razmere izboljšale ali poslabšale, tudi v zvezi z izzivi, s katerimi se sooča madžarski organ za integriteto, in sprejme vse potrebne ukrepe v skladu z uredbo o pogojenosti;

(x) državam članicam zagotovi večjo tehnično pomoč za odpravo zamud pri izvajanju nacionalnih programov, da bi se povečala stopnja črpanja sredstev;

(xi) pozorno spremlja in blaži naraščajoče tveganje dvojnega financiranja med kohezijskimi programi in financiranjem iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter brez odlašanja obravnava vse tovrstne primere;

(xii) še bolj poenostavi izvajanje kohezijskih programov in tesno sodeluje z državami članicami, da bi se opredelile dobre prakse za digitalizacijo praks in postopkov;

(xiii) v tesnem sodelovanju z Računskim sodiščem sprejme vse potrebne ukrepe za znižanje stopnje napak;

(xiv) zagotovi ustrezno podporo, tako kratkoročno kot srednjeročno, vzhodnim regijam Unije, ki mejijo na Rusijo in Belorusijo, da bi bile zmožne obvladati nesorazmerne posledice ruske vojaške agresije proti Ukrajini;

Naravni viri

105. ugotavlja, da je proračun za programe v razdelku 3 večletnega finančnega okvira „Naravni viri“ znašal 59,5 milijarde EUR (31,1 %

---

[20] Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/2506 z dne 15. decembra 2022 o ukrepih za zaščito proračuna Unije pred kršitvami načel pravne države na Madžarskem (UL L 325, 20.12.2022, str. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/2506/oj).

proračuna Unije), in bil porazdeljen, kot sledi: 65,0 % za neposredna plačila v okviru Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS), 27,6 % za kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP), 4,2 % za odhodke, povezane s trgom, v okviru EKJS, 1,9 % za pomorstvo in ribištvo, 0,9 % za okolje in podnebje (LIFE) ter 0,4 % za druga področja;

106. ugotavlja, da je Računsko sodišče proučilo vzorec 218 transakcij, s katerimi je zajelo celotno porabo v tem razdelku večletnega finančnega okvira; ugotavlja, da je Računsko sodišče preučilo tudi informacije o pravilnosti iz letnih poročil o dejavnostih Generalnega direktorata za kmetijstvo in razvoj podeželja in Generalnega direktorata za podnebno politiko, pa tudi izbrane sisteme v 20 državah članicah in Združenem kraljestvu; ugotavlja, da Računsko sodišče ocenjuje, da stopnja napake za naravne vire znaša 2,2 % (2,2 % v letu 2022) in da je večina odkritih napak vplivala na transakcije na področju razvoja podeželja;

107. vendar poudarja, da je to deloma posledica zapletenosti okoljskih shem v programih razvoja podeželja in priznane negativne problematike čezmernega prenašanja zakonodaje na nacionalni ravni;

108. v zvezi s tem ugotavlja, da je stopnja izvrševanja sredstev EKSRP za obdobje 2023–2027 nižja od pričakovane, pri čemer je stopnja črpanja konec leta 2023 znašala le 1 %, plačila pa 0,7 milijarde EUR, in pričakuje, da se bo stopnja črpanja v naslednjem obdobju poročanja znatno povečala;

109. ugotavlja, da je Računsko sodišče odkrilo 16 količinsko opredeljivih napak na področju razvoja podeželja, 15 pri neposrednih plačilih, tri pri odhodkih, povezanih s tržnimi ukrepi, in tri pri odhodkih, ki niso del skupne kmetijske politike; je zadovoljen, ker Komisija ocenjuje, da se večina napak nanaša na pisne pomote, in ker je Komisija sprejela ukrepe za preprečevanje napak v prihodnosti;

110. je seznanjen, da je Računsko sodišče kategoriziralo napake, pri čemer so neupravičeni zahtevki predstavljali 35 % napak, upravne napake in netočne informacije o površinah ali živalih pa 21 % oziroma 20 %; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče tako kot v prejšnjih letih v več primerih ugotovilo, da so imeli organi držav članic in Komisija dovolj informacij, da bi napako lahko preprečili ali odkrili in popravili pred sprejetjem odhodkov, in da bi bila ocenjena stopnja napake za to poglavje nižja za 1,0 odstotne točke, če bi organi držav članic in Komisija ustrezno uporabili vse informacije, ki so jih imeli na voljo;

111. ugotavlja, da je bilo leto 2023 prvo leto novega modela izvajanja SKP za obdobje 2023–2027, ki kot podlago za plačila vključuje elemente smotrnosti, dogovorjene z državami članicami v strateških načrtih;

ugotavlja, da je bilo leto 2023 skromen začetek novega modela izvajanja, saj je bilo 63,65 milijona EUR prijavljenih na podlagi ustvarjenih rezultatov, zato je GD za kmetijstvo in razvoj podeželja zahteval potrditev smotrnosti za 215,52 milijona EUR, prijavljenih v okviru strateških načrtov SKP v okviru sektorskih intervencij in razvoja podeželja; ugotavlja, da se bodo v letu 2024 plačila v okviru novega modela izvajanja znatno povečala; je seznanjen z opažanji Računskega sodišča v zvezi z obdelavo podatkov o smotrnosti za letna poročila o smotrnosti, za katera države članice trenutno vzpostavljajo sisteme in postopke ter včasih ročno zbirajo podatke, s čimer je povezano tveganje za zanesljivost podatkov;

112. opozarja na proteste kmetov po vsej Evropi proti koncu leta 2023 in v začetku leta 2024 ter na odziv Komisije, katerega cilj sta bila poenostavitev, zlasti za male kmete, in povečanje diskrecijskih pooblastil držav članic; poudarja, da bi morala poenostavitev upoštevati podnebne zaveze Unije, spremljati pa bi jo moralo dobro finančno poslovodenje; pozdravlja, da je Komisija izbrala ciljno usmerjen pristop, zlasti kar zadeva razlikovanje med velikostjo kmetij z vidika kmetijskih zemljišč in številom kmetij; opozarja, da bi morala Komisija temeljito nadzorovati diskrecijsko pravico držav članic;

113. želi spomniti, da so tako Komisija kot države članice odgovorne za obravnavanje goljufij pri porabi v okviru skupne kmetijske politike (SKP); v zvezi s tem pozdravlja delo, ki ga je GD za kmetijstvo in razvoj podeželja opravil v zvezi z ocenami tveganja za boj proti goljufijam in posodobitvijo njegove strategije za boj proti goljufijam;

114. je seznanjen s Posebnim poročilom Računskega sodišča 07/2024 o sistemih Komisije za izterjavo nepravilnih odhodkov in odgovorom Komisije; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so bile izterjave v zvezi s kmetijskimi odhodki razmeroma uspešne, deloma zaradi tako imenovanega pravila 50–50, ki je države članice spodbudilo k izterjavi sredstev; ugotavlja, da to pravilo ni bilo ohranjeno v SKP za obdobje 2023–2027 in da Računsko sodišče opozarja, da bi to lahko povzročilo poslabšanje stopnje izterjave kmetijskih odhodkov;

115. je seznanjen s Posebnim poročilom Računskega sodišča 20/2024 o načrtih skupne kmetijske politike in z odgovorom Komisije; poudarja, kako pomembno je zagotoviti, da so zagotovljeni vsi ključni elementi za ocenjevanje uspešnosti; meni, da je treba v načrtih upoštevati posebne razmere v posameznih državah članicah in da je zato določena raven razhajanj celo zaželena, vendar je zaskrbljen, da bi lahko razlike v ambicijah pomenile, da kmetje v državah članicah nimajo enakih konkurenčnih pogojev; je poleg tega razočaran nad ugotovitvijo Računskega sodišča, da kljub poenostavitvi novega okvira za spremljanje cilji SKP niso dovolj jasni, kazalniki pa so osredotočeni na izložke in ne na rezultate ter da manjkajo pomembni kazalniki rezultatov; ugotavlja, da Računsko sodišče Komisiji

priporoča, naj spodbuja izmenjavo dobrih praks v načrtih in okrepi prihodnji okvir za spremljanje skupne kmetijske politike;

116. je seznanjen s Posebnim poročilom Računskega sodišča 19/2024 o ekološkem kmetovanju v EU in z odgovorom Komisije; je ponovno zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da šibek strateški okvir in podatkovne omejitve preprečujejo merjenje učinka politike; meni, da je treba večjo osredotočenost na smotrnost in opredelitev ciljev in kazalnikov ter s tem povezano spremljanje rezultatov pri politikah Unije podpreti z enakim povečanjem zmogljivosti Komisije za opredelitev okvirov smotrnosti in spremljanje smotrnosti;

117. pozdravlja večjo konkurenčnost, doseženo s tržnimi ukrepi v vinskem sektorju, in spodbuja Komisijo ter države članice, naj si še naprej prizadevajo, da bi ta uspeh ponovile v drugih sektorjih;

118. opozarja, da sta demokracija in pluralizem temeljni vrednoti Unije, zapisani v členu 2 PEU; opozarja tudi, da institucije Unije v skladu s členom 11 PEU državljanom in predstavniškim združenjem omogočajo izražanje in javno izmenjavo stališč o vseh področjih delovanja Unije, da bi ohranile odprt, pregleden in reden dialog; poudarja, da je treba vedno spoštovati delitev oblasti med institucijami, kot je določena v členu 13 PEU, in da morajo institucije Unije med seboj lojalno sodelovati;

119. priznava pomen programa LIFE; opozarja na določbe uredbe LIFE+, vključno s tistimi, ki se nanašajo na nepovratna sredstva za poslovanje, pogoje za upravičenost, merila za dodelitev, skupna dodeljena sredstva za obdobje 2021–2027 in razdelitev sredstev v okviru programa;

120. ugotavlja, da so nekateri člani Odbora za proračunski nadzor zaprosili za dostop do vrste sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev v okviru programa LIFE in drugih programov financiranja Unije ter da so po pregledu februarja 2024 izrazili pomisleke glede vsebine več programov; ugotavlja, da se Komisija, vključno s Službo za notranjo revizijo, na začetku ni zavedala težav, vendar je sprejela vrsto ukrepov za njihovo odpravo; opozarja na pisna vprašanja in predstavitve z generalnim sekretarjem Komisije 5. novembra 2024, pristojnimi komisarji za razdelek 3 večletnega finančnega okvira 12. novembra in komisarjem, pristojnim za proračun in upravo, 9. decembra 2024, na katerih se je razpravljalo o problemih in odgovoru Komisije;

121. je seznanjen s pomisleki, ki so jih izrazili nekateri člani Odbora za proračunski nadzor, da nekateri sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev med Evropsko izvajalsko agencijo za podnebje, infrastrukturo in okolje (CINEA) ter upravičenci, kot so organizacije civilne družbe in zasebna podjetja, v okviru programa LIFE vključujejo „delovne načrte“, ki vsebujejo podrobne dejavnosti

zagovorništva proti institucijam Unije ali njihovim predstavnikom, pa tudi druge dejavnosti, usmerjene proti nekaterim trgovinskim sporazumom, o katerih se je pogajala Unija, ali sodne ukrepe, ki naj bi jih izvajali zadevni subjekti; priznava, da bi se to lahko razlagalo kot poseganje v notranje odločanje v institucijah Unije; ugotavlja, da je Komisija izvedla pravno analizo sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev, ki so vzbudili pomisleke nekaterih članov odbora CONT, in ugotovila, da ni dokazov, da so zadevni subjekti kršili svoje pogodbene obveznosti ali obveznosti iz kodeksa ravnanja, vendar je nekatere upravičence pozvala, naj spremenijo sporazume o dodelitvi nepovratnih sredstev, ki so vsebovali posebne določbe, ki bi lahko pomenile tveganje za ugled; nadalje ugotavlja, da vsi sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev vsebujejo izjavo o omejitvi odgovornosti, v kateri je navedeno, da „stališča upravičenca nikakor ne predstavljajo stališč EU in da organ, ki dodeli sredstva, zanje ne more biti odgovoren“;

122. poudarja, da financiranje Unije ne bi smelo prispevati k spodkopavanju pravne države ali vrednot, na katerih temelji Unija; opozarja na določbe člena 163 finančne uredbe; meni, da je bistveno, da financiranje brez sledljivosti sredstev ni mogoče;

123. je seznanjen z ukrepi, ki jih je Komisija sprejela za obravnavo obtožb, ki so vključevali izdajo smernic za službe Komisije o dejavnostih financiranja, povezanih z razvojem, izvajanjem, spremljanjem in izvrševanjem zakonodaje in politike Unije, ter pregled njihovih pogodbenih portfeljev, da bi ugotovile, kateri sporazumi niso bili v skladu s smernicami; je seznanjen z ukrepi, ki jih je doslej sprejela Komisija, medtem ko čaka na rezultate pregleda sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev z vsemi upravičenci, ki ga je zahteval interni upravni odbor Komisije;

124. je seznanjen s strukturo odločanja, ki pri odločanju o pogodbah med Komisijo in upravičenci vključuje ocenjevalni odbor v okviru agencije CINEA; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo struktura odločanja agencije CINEA pri odločanju o oddaji naročil vključevala jasno odgovornost, jasne pristojnosti in praktično strukturo;

125. ugotavlja, da izvajalska agencija izvaja letno obvladovanje tveganj od spodaj navzgor in da pri tem niso bila ugotovljena kritična tveganja; ugotavlja, da bi bilo treba ne glede na program financiranja postopke ocenjevanja stalno pregledovati in po potrebi prilagajati;

126. je seznanjen s poročili medijev, da je predsednica Komisije najela plačanega posebnega svetovalca za pripravo poročila o strateškem dialogu o prihodnosti kmetijstva EU, ki je prejel plačo v višini plače generalnega direktorja Komisije; je zaskrbljen zaradi plačila vsem posebnim svetovalcem in diskrecije, ki jo ima Komisija pri odločanju o njihovih prejemkih, kar povzroča samovoljne neenakosti;

Priporočila

127. poziva Komisijo, naj:

(i) pozorno spremlja napredek držav članic pri obdelavi podatkov o smotrnosti in združevanju podatkov za letno poročilo o smotrnosti ter organ za podelitev razrešnice obvešča o težavah v zvezi z zanesljivostjo podatkov o smotrnosti, zlasti kadar gre za ročno zbrane podatke;

(ii) organ za podelitev razrešnice obvesti, zakaj je Računsko sodišče ugotovilo, da bi bilo mogoče že več let preprečiti več napak, če bi Komisija in države članice uporabile vse informacije, ki jih imajo na voljo, ter zakaj Komisija in države članice tega vprašanja ne zmorejo ustrezno obravnavati;

(iii) v prihodnjih pobudah politike uporabi pridobljene izkušnje v zvezi z zmanjšanjem upravnega bremena iz svojega odziva na proteste kmetov, pri tem pa ustrezno upošteva tveganje zlorabe sredstev, kadar se nadzorni ukrepi zmanjšajo, ali tveganje prevelikih razlik med državami članicami, kadar se diskrecijska pooblastila uporabljajo brez ustreznega nadzora;

(iv) organ za podelitev razrešnice obvešča o stopnjah izterjave kmetijskih odhodkov, zlasti če se stopnja v primerjavi s stopnjo izterjave v okviru prejšnje SKP poslabša, in hitro odpravi vzroke za poslabšanje, vključno z razmislekom o uvedbi novih spodbud za organe držav članic, da izterjajo sredstva;

(v) oceni razlike v ambicioznosti strateških načrtov in obvesti organ za podelitev razrešnice, ali med državami članicami obstajajo razlike, ki ogrožajo enake konkurenčne pogoje za kmete, ter oceni, kako Komisija obravnava te razlike;

(vi) bolje izkoristi svoje zmogljivosti za vzpostavitev okvirov smotrnosti, opredelitev ciljev in kazalnikov ter zagotovi, da bodo tisti, ki prispevajo k dosežkom, bodisi države članice bodisi upravičenci, prevzeli odgovornost za svoje prispevke;

(vii) posodobi strategijo Komisije za boj proti goljufijam, da bi pozornost namenila zavzemanju za jasno ločitev izvršilne in zakonodajne oblasti v Uniji in jo ohranjala;

(viii) ima jasno in celovito strategijo na ravni Komisije, kako bolje zaščititi finančne interese Unije in zagotoviti, da se sredstva Unije porabijo za predvidene namene, ter naj dosledno uporablja določbe finančne uredbe, vključno z zagotavljanjem, da se lahko sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev začasno prekinejo ali odpovejo, kadar upravičenci kršijo zakonodajo Unije;

(ix) zagotovi pravično porazdelitev sredstev Unije organizacijam civilne družbe, da bi prispevala k pluralistični in dinamični družbi;

(x) zagotovi, da vsi odredbodajalci uporabljajo smernice Komisije, sprejete leta 2024, in po potrebi nadalje razvije smernice za popolno uskladitev sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev z določbami Pogodbe in obstoječo zakonodajo;

(xi) organu za podelitev razrešnice posreduje rezultate pregleda sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev, da bo mogoče oceniti, v kolikšni meri je Komisija izpostavljena tveganju izgube ugleda;

(xii) ustrezno obravnava vprašanja, kot so pojav vrtljivih vrat, preglednost financiranja in donacij, boj proti pranju denarja, omejevanje tujega vmešavanja, neodvisnost od političnega in gospodarskega vpliva, žvižgaštvo in pregledne strukture upravljanja v zvezi z vsemi subjekti, ki prejemajo sredstva Unije;

(xiii) pregleda predlogo memorandumov o soglasju med Komisijo in izvajalskimi agencijami, da se zagotovi jasnejša razdelitev pristojnosti;

(xiv) revizijski strukturi naroči, naj pregleda pogodbe z upravičenci in označi tiste pogodbe, ki niso v skladu z veljavnimi finančnimi pravili;

(xv) naj Službi za notranjo revizijo naloži, naj sistematično pregleduje pogodbe med Komisijo in prejemniki nepovratnih sredstev, pri tem pa naj zlasti išče vsebine, ki niso v skladu z veljavnimi finančnimi pravili v delovnih sklopih;

(xvi) oceni strukturo odločanja na področjih oddaje naročil ter naroči službam Komisije in izvajalskim agencijam, naj v vseh fazah bolje preverjajo vsebino pogodb, med drugim z zagotavljanjem, da so delovni sklopi in ključni kazalniki uspešnosti, ki jih navedejo vložniki, skladni s cilji zadevnih programov financiranja;

(xvii) sprejme natančnejšo kategorizacijo subjektov, navedenih v sistemu finančne preglednosti;

(xviii) pregleda svoja pravila za posebne svetovalce, da bi odpravila samovoljno izbiro in plačilo;

(xix) še bolj poenostavi izvajanje programov in tesno sodeluje z državami članicami, da bi se opredelile dobre prakse za digitalizacijo praks in postopkov;

(xx) izboljša kakovost dialoga s kmeti iz vseh držav članic;

(xxi) se hitreje odzove, kadar jo organ za podelitev razrešnice opozori na resne težave;

(xxii) izvaja ustrezna preverjanja subjektov, navedenih v registru za preglednost, z namenom, da v registru izčrpno navedejo svoje dejavnosti;

(xxiii) jasneje opredeli odgovornosti pri izvajanju platform za sodelovanje;

(xxiv) internemu upravnemu odboru naroči, naj Službi za notranjo revizijo predloži konsolidirane informacije o seznamu kritičnih tveganj, ter naj zagotovi, da bodo izvajalske agencije obravnavale morebitna tveganja in zagotovile pregledno izbiro neodvisnih ocenjevalcev, da se preprečijo navzkrižja interesov in zagotovi njihova neodvisnost;

(xxv) vsem generalnim direktoratom in izvajalskim agencijam naroči, naj pregledajo razdelitev sredstev, namenjenih reviziji, da bi zagotovila zadostna sredstva;

(xxvi) zagotovi, da imajo predlogi za večletne delovne programe katerega koli instrumenta financiranja Unije jasne smernice glede dejavnosti, upravičenih do financiranja, jasnejša pravila o pregledu vlog in dopustni vsebini ter jasnejše zahteve glede preglednosti in sledljivosti uporabe sredstev Unije, tudi v zvezi z zahtevami po razkritju v registru EU za preglednost;

(xxvii) zagotovi, da vsi sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev spoštujejo potrebne zahteve v zvezi s preglednostjo, sledljivostjo in prepoznavnostjo sredstev;

Migracije in upravljanje meja

128. ugotavlja, da je proračun za programe v razdelku 4 večletnega finančnega okvira „Migracije in upravljanje meja“ leta 2023 znašal 2,7 milijarde EUR (1,4 % proračuna Unije), in sicer: 1,2 milijarde (46,5 %) za tri decentralizirane agencije – Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo (Frontex), Agencijo Evropske unije za azil (EUAA) in Agencijo Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu- Lisa); 1 milijarda (38,6 %) za Sklad za azil, migracije in vključevanje (AMIF) ter 0,4 milijarde (14,9 %) za Sklad za integrirano upravljanje meja (IBMF);

129. ugotavlja, da je precejšen del porabe v razdelku 4 večletnega finančnega okvira leta 2023 še vedno zadeval dokončanje projektov iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020; ugotavlja, da 18 % nacionalnih programov Sklada za azil, migracije in vključevanje za obdobje 2014–2020 ob koncu leta 2023 še ni bilo prijavljenih ter da bodo države članice predložile zadnje letne računovodske izkaze in zahtevke za plačilo preostalega zneska za ta sredstva v okviru svežnjev zaključitev najpozneje do 31. decembra 2024;

130. ugotavlja, da je Računsko sodišče preučilo vzorec 23 transakcij, ki ni dovolj velik, da bi bil reprezentativen za porabo v razdelkih 4 in 5 večletnega finančnega okvira, zato ne more podati ločene ocene stopnje napake za ta razdelka; ugotavlja tudi, da rezultati revizije Računskega sodišča kažejo, da pri odhodkih v razdelkih 4 in 5 večletnega finančnega okvira obstajajo vprašanja v zvezi z upravičenostjo in javnimi naročili ter da gre za področje z visokim tveganjem (pri 7 od 23 revidiranih transakcij (30,4 %) so bile ugotovljene napake); je zaskrbljen, ker je Računsko sodišče odkrilo štiri količinsko opredeljive napake, ki so finančno vplivale na zneske v breme proračuna Unije, in da je odkrilo še deset primerov neskladnosti s pravnimi in finančnimi določbami (ki pa niso neposredno vplivali na proračun Unije); zato poziva Računsko sodišče, naj zagotovi jasno oceno stopnje napake za razdelek 4; je seznanjen z ugotovitvijo Komisije, da je tveganje pri plačilu za odhodke za migracije in upravljanje meja leta 2023 znašalo 1,1 %;

131. ugotavlja, da je Komisija sprejela priporočilo, ki ga je Računsko sodišče podalo v svojem letnem poročilu za leto 2023, da organom držav članic, pristojnim za izvajanje financiranja Generalni direktorat za migracije in notranje zadeve prek deljenega upravljanja, zagotovi dodatna navodila o veljavnih pravilih; obžaluje, da Komisija še ni v celoti izvedla prejšnjih priporočil Računskega sodišča, kar bi bila morala storiti do konca leta 2023; ugotavlja, da GD za migracije in notranje zadeve ponovno ocenjuje svojo predhodno metodologijo, da bi zagotovil spoštovanje pravil, ki se uporabljajo za nepovratna sredstva v obdobju po letu 2021, in da bo s to ponovno oceno obravnaval tudi ustrezna priporočila Računskega sodišča in revizije službe za notranjo revizijo o pripravljenosti za zaključevanje ukrepov in programov, ki se financirajo iz Sklada za notranjo varnost in Sklada za azil, migracije in vključevanje za obdobje 2014–2020 prek neposrednega in deljenega upravljanja;

132. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da sta bila v letnem poročilu o dejavnostih GD za migracije in notranje zadeve za leto 2023 izdana dva pridržka glede izjave o zanesljivosti in da en pridržek zadeva izvajanje Sklada za azil, migracije in vključevanje ter Sklada za notranjo varnost za obdobje 2014–2020 v več državah članicah, drugi zadržek pa zadeva izvajanje instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (BMVI) za obdobje 2021–2027 v eni državi članici; pozdravlja zavezo Komisije, da bo sprejela popravne ukrepe za temeljne težave, zaradi katerih so bili podani pridržki;

133. pozdravlja napredek, ki ga je Računsko sodišče ugotovilo pri pregledu pripravljalnega dela petih revizijskih organov držav članic, kar zadeva upravljanje prehoda sredstev Sklada za azil, migracije in vključevanje, instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko ter Sklada za notranjo varnost na uredbo o skupnih določbah večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027;

ugotavlja, da so ti revizijski organi Računskemu sodišču poročali, da so bila podpora in navodila, ki jim jih je zagotovil GD za migracije in notranje zadeve, zadovoljiva; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da v času revizije Računskega sodišča štirje od petih revizijskih organov držav članic še niso dokončali svojih revizijskih strategij;

134. je seznanjen, da je bil sprejet nov pakt o migracijah in azilu; pozdravlja, da sta bili z vmesno revizijo večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 dodeljeni dodatni 2 milijardi EUR za upravljanje migracij in meja za obdobje 2024–2027, in sicer za reševanje vse večjih izzivov na področju upravljanja migracij in meja, ki so posledica sedanjih geopolitičnih razmer; vendar ugotavlja, da bo morda potrebno še več sredstev, da bi zagotovili celovito izvajanje pakta; poziva k hitremu izvajanju pakta v državah članicah;

135. poudarja, da je varovanje zunanjih meja Unije steber novega pakta o migracijah in azilu; se z zaskrbljenostjo seznanja s poročilom Komisije, da se je število nezakonitih prehodov meje v Unijo v letu 2023 povečalo na 380 000 v primerjavi s 330 000 v letu 2022; ugotavlja, da lahko instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko podpira najbolj obremenjene države članice pri zagotavljanju virov za infrastrukturo, objekte in naprave, potrebne za varovanje zunanjih meja Unije, vključno z elektronskimi izboljšavami varnosti meja in drugimi orodji za varovanje meja, kot je določeno v Prilogi III k uredbi o vzpostavitvi Instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko; je seznanjen s sklepi Evropskega sveta z dne 9. februarja 2023, v skladu s katerimi bo Unija okrepila svoje ukrepe za preprečevanje nedovoljenih odhodov in izgube človeških življenj, zmanjšanje pritiska na meje Unije in na sprejemne zmogljivosti, boj proti tihotapcem in povečanje števila vrnitev; poudarja, da je treba ranljive ljudi bolje zaščititi pred mrežami za tihotapljenje in trgovino z ljudmi ter obravnavati negativne učinke instrumentalizacije migrantov pri hibridnih napadih, ki jih izvajajo predvsem proruske sile, pa tudi beloruski režim;

136. opozarja, da morajo države članice in Komisija v skladu z Uredbo (EU) 2021/1060 pri uporabi skladov Unije zagotoviti spoštovanje temeljnih pravic in skladnost z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah;

137. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da Sklad za azil, migracije in vključevanje za obdobje 2014–2020 ni dosegel pričakovanj z vidika spodbujanja vračanja migrantov; ugotavlja tudi, da Računsko sodišče in Komisija soglašata, da so na napredek na tem področju še posebej vplivale omejitve potovanj, povezane s covidom-19; poleg tega ugotavlja, da je bilo leta 2023 za podporo ukrepom vračanja namenjenih 29,8 milijona EUR iz Sklada za azil, migracije in vključevanje; meni, da si mora Komisija bolj prizadevati za pomoč državam članicam pri obravnavanju nezakonitega prehoda meje in

uspešnem vračanju državljanov tretjih držav, pa tudi pri vključevanju zakonitih migrantov; se nadeja, da bo leta 2025 z naknadno oceno Sklada za azil, migracije in vključevanje za obdobje 2014–2020 prejel konsolidirane informacije o napredku v zvezi s tem; opozarja, da bi morala Komisija še naprej ukrepati na področju migracij in azila v okviru zunanjega delovanja, vključno s pristopom Ekipa Evropa, hkrati pa povečati preglednost načrtovanja programov in izvajanja skladov Unije za notranje zadeve v tretjih državah in ohraniti vlogo Parlamenta;

Priporočila

138. poziva Komisijo, naj:

(i) temeljito in pravočasno obravnava priporočila Računskega sodišča ter organu za podelitev razrešnice posreduje revidirano predhodno metodologijo GD za migracije in notranje zadeve, ko bo dokončana;

(ii) še naprej podpira organe upravljanja in revizijske organe držav članic pri pravočasnem dokončanju njihovih revizijskih strategij za sredstva večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 ter pri tem posebno pozornost nameni vprašanjem upravičenosti in javnega naročanja ter vsem drugim ponavljajočim se ugotovitvam Računskega sodišča;

(iii) sprejme ukrepe za izboljšanje uspešnosti ukrepov, ki jih financira EU, in sicer z vidika učinkovitega vračanja in boja proti nedovoljenim migracijam, pri tem pa naj zagotovi, da se v celoti spoštuje zakonodaja Unije in temeljne vrednote Unije;

(iv) sprejme ukrepe za povečanje učinkovitosti porabe Unije za varovanje in upravljanje zunanjih meja Evropske unije;

(v) naj spremlja, podpira in nadzoruje pravočasen napredek pri upravnih, operativnih in pravnih ukrepih, ki jih morajo izvesti države članice in agencije Unije, da bi do 2026 lahko v celoti uresničile novi pakt o migracijah in azilu;

(vi) poveča preglednost načrtovanja programov in izvajanja skladov Unije za notranje zadeve v tretjih državah, hkrati pa ohraniti vlogo Parlamenta pri zagotavljanju demokratičnega nadzora nad porabo Unije;

(vii) naj v skladu s členom 6 finančne uredbe pri izvrševanju proračuna Unije stalno ocenjuje skladnost z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah in vrednotami Unije iz člena 2 PEU;

Varnost in obramba

139. ugotavlja, da je proračun za programe v razdelku 5 večletnega finančnega okvira „Varnost in obramba“ leta 2023 znašal 1,4 milijarde EUR (0,7 % porabe iz proračuna Unije), in sicer: 500 milijonov (38,4 %) za Evropski obrambni sklad (EDF), 300 milijonov (19 %) za vojaško mobilnost, 200 milijonov (17,1 %) za decentralizirane agencije, tj. Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA), Europol in Agencijo Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (CEPOL), 200 milijonov (13,1 %) za Sklad za notranjo varnost ter 200 milijonov (12,4 %) za jedrsko varnost, razgradnjo in druga področja;

140. ugotavlja, da je precejšen del porabe v razdelku 5 večletnega finančnega okvira leta 2023 še vedno zadeval dokončanje projektov iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020; ugotavlja, da 25 % nacionalnih programov Sklada za notranjo varnost za obdobje 2014–2020 ob koncu leta 2023 še ni bilo prijavljenih ter da bodo države članice predložile zadnje letne računovodske izkaze in zahtevke za plačilo preostalega zneska za ta sredstva v okviru svežnjev zaključitev najpozneje do 31. decembra 2024;

141. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da Računsko sodišče zaradi razlogov, pojasnjenih v oddelku o migracijah in upravljanju meja, ne more zagotoviti ločene ocene stopnje napake za razdelek 5 večletnega finančnega okvira „Varnost in obramba“ ter da na podlagi rezultatov svoje revizije meni, da imajo odhodki iz tega razdelka visoko tveganje; zato poziva Računsko sodišče, naj zagotovi oceno stopnje napake tudi za ta razdelek; je seznanjen z ugotovitvijo Komisije, da je tveganje pri plačilu za odhodke za varnost in obrambo leta 2023 znašalo 0,5 %;

142. ugotavlja, da Komisija ni sprejela priporočila Računskega sodišča, naj skrbno preveri in evidentira tehnične vidike vlog za nepovratna sredstva za vojaško mobilnost v okviru instrumenta za povezovanje Evrope (IPE) med postopkom za dodelitev nepovratnih sredstev, in da Komisija meni, da njeni sedanji postopki že zagotavljajo preverjanje, ali infrastrukturni projekti z dvojno rabo izpolnjujejo pogoje za upravičenost;

143. opozarja na zelo nestabilne geopolitične razmere v sosedstvu Unije, ki so od začetka ruske vojaške agresije proti Ukrajini vir vse večjih varnostnih in obrambnih izzivov, ki vključujejo hibridne grožnje, zaradi česar naraščajo potrebe po vlaganju v varnost, obrambo in pripravljenost; opozarja, da je razdelek 5 večletnega finančnega okvira, namenjen varnosti in obrambi, najmanjši od vseh razdelkov večletnega finančnega okvira in obžaluje, da sedanji proračun Unije za zagotavljanje varnosti in obrambe svojih državljanov ni na ravni izzivov, s katerimi se bo spoprijemala kratkoročno oziroma dolgoročno; ugotavlja, da je leta 2023 financiranje Unije za podporo obrambni industriji prišlo izključno iz Evropskega obrambnega

sklada; opozarja, da ima Evropski obrambni sklad pomembno vlogo pri podpiranju evropskega tehnološkega strokovnega znanja na področju novih in prelomnih tehnologij; pozdravlja, da se je število prijav na razpise Evropskega obrambnega sklada za leto 2023 povečalo za 72 % v primerjavi s prejšnjim letom, kar kaže na močan in nenehno rastoč interes akterjev evropske obrambne industrije in raziskovalnih organizacij za Evropski obrambni sklad ter na veliko povpraševanje po financiranju v tem sektorju; ugotavlja, da je Unija z razpisi leta 2023 namenila 1,15 milijarde EUR za 61 projektov raziskav in razvoja na področju obrambe, od katerih je imelo korist 581 pravnih subjektov iz 26 držav članic in Norveške; ugotavlja, da pri vsakem projektu v povprečju sodeluje 17 subjektov iz osmih različnih držav članic in Norveške; poudarja pomen enakih konkurenčnih pogojev pri podpiranju čezmejnega sodelovanja pri raziskavah in razvoju na področju obrambe;

144. pozdravlja ukrepe Komisije za povečanje podpore malim in srednjim podjetjem v obrambnem sektorju; zlasti pozdravlja, da je leta 2023 začela v celoti delovati obrambnoinovacijska shema EU (EUDIS), ki zagotavlja različne instrumente, prilagojene podpori malim in srednjim podjetjem v obrambnem ekosistemu, iz proračuna Evropskega obrambnega sklada pa ji je bilo dodeljenih 224 milijonov EUR; ceni tudi vlogo bonusa za mala in srednja podjetja v okviru Evropskega obrambnega sklada, ki manjšim akterjem in inovatorjem omogoča dostop do obrambnih dobavnih verig; ugotavlja, da je bilo 42 % subjektov, izbranih za financiranje v razpisih Evropskega obrambnega sklada leta 2023, malih in srednjih podjetij, kar je bilo več kot leta 2022 (38,2 %), in da je bilo 18 % vseh sredstev, ki so bila na voljo prek razpisov tega sklada, dodeljenih malim in srednjim podjetjem;

145. opozarja, da je bil pripravljalni ukrep o raziskavah na področju obrambe predhodni program Evropskega obrambnega sklada s proračunom v višini 90 milijonov EUR, iz katerega je bilo financiranih 18 raziskovalnih projektov, izbranih na podlagi razpisov za zbiranje predlogov v obdobju 2017–2019; opozarja tudi, da Računsko sodišče v posebnem poročilu 10/2023 z naslovom Pripravljalni ukrep o raziskavah na področju obrambe ugotavlja, da Unija še vedno nima dolgoročne strategije za projekte v okviru Evropskega obrambnega sklada, zlasti kar zadeva učinek, dodatne raziskave, razvoj, proizvodnjo in javna naročila; pozdravlja, da je Komisija sprejela vsa priporočila Računskega sodišča in potrdila, da jih izvaja; v zvezi s tem pozdravlja, da je Komisija sprejela strategijo za evropsko obrambno industrijo (EDIS) in zakonodajni predlog o vzpostavitvi programa za evropsko obrambno industrijo (EDIP), pa tudi njeno zavezo, da bo povečala Evropski obrambni sklad; je vseeno zaskrbljen, saj se kljub geopolitičnim razmeram, s katerimi se sooča Unija, pričakuje, da bodo priporočila Računskega sodišča v celoti izvedena šele leta 2026;

146. opozarja na ugotovitve Računskega sodišča iz Posebnega poročila 10/2023 o omejeni razpoložljivosti človeških virov na Komisiji in o tveganjih za Evropski obrambni sklad, ki temu sledijo; ugotavlja, da vse večje število predlogov za ocenjevanje in projektov za upravljanje pomeni velik pritisk na človeške vire; je tudi seznanjen z velikim deležem napotenih nacionalnih strokovnjakov med zaposlenimi v Generalnem direktoratu za obrambno industrijo in vesolje (17 %) leta 2023 in z namero GD za obrambno industrijo in vesolje, da osebje okrepi z izbori uradnikov prek specializiranih natečajev urada EPSO na področjih vesolja in obrambe, za kateri sta bila rezervna seznama dokončana novembra 2023;

147. je seznanjen z izvajanjem akcijskega načrta za vojaško mobilnost 2.0, pri čemer je bilo v obdobju 2021–2027 v okviru instrumenta za povezovanje Evrope (IPE) dodeljenih 1,74 milijarde EUR za projekte prometne infrastrukture z dvojno rabo; ugotavlja, da je Unija doslej sofinancirala 95 projektov vojaške mobilnosti v 21 državah članicah ter da se 94 od teh projektov še vedno izvaja, večina pa naj bi jih bilo dokončanih med letoma 2026 in 2027; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so bila po treh razpisih za zbiranje predlogov, organiziranih v letih 2021, 2022 in 2023, vsa sredstva za vojaško mobilnost v okviru IPE za sedanje programsko obdobje že izčrpana; meni, da se je s porabo večine proračuna na začetku obdobja v okviru razpisov za zbiranje predlogov za leti 2022 in 2023 sicer hitro dalo na voljo proračunska sredstva in se je tako odzvalo na potrebo po upoštevanju varnostnih razmer v Evropi po ruski vojaški agresiji proti Ukrajini, je pa to hkrati povzročilo nestabilnost in nepredvidljivost financiranja Unije, saj za obdobje več kot štirih let, in sicer do začetka večletnega finančnega okvira za obdobje po letu 2027, niso več na voljo sredstva Unije za razpise za zbiranje predlogov na področju vojaške mobilnosti, da bi lahko financirali infrastrukturne projekte z dvojno rabo; opozarja na ugotovitve Računskega sodišča iz Posebnega poročila 04/2025, da akcijski načrt ni temeljil na dovolj trdnih temeljih in da je bil napredek pri doseganju njegovega cilja, tj. zagotoviti hitro in nemoteno gibanje uslužbencev, materiala in sredstev v kratkem času in v velikem obsegu, spremenljiv zaradi pomanjkljivosti v zasnovi in preostalih ovir pri izvajanju; ugotavlja, da Komisija meni, da je potrebnih več ukrepov za okrepitev koridorjev prometne infrastrukture z dvojno rabo, vključno z regulativnimi vprašanji, kot so postopki za izdajo dovoljenj za čezmejne premike; je seznanjen z opažanjem Računskega sodišča, da Komisija ni izvedla zanesljive ocene skupnih potreb po financiranju, nujnih za doseganje svojih ciljev in ciljnih vrednosti; obžaluje, da je bilo leta 2023 za vojaško mobilnost porabljenih le 300 milijonov EUR, in je zaskrbljen, ker je na razpise za zbiranje predlogov za sredstva za vojaško mobilnost prišlo štirikrat preveč prijav, kar kaže na povečan interes med državami članicami in upravičenci projektov;

148. izraža globoko zaskrbljenost zaradi odločitve Komisije, da nadaljuje s sprejetjem pobude za ponovno oborožitev Evrope „Rearm EU“ brez

predhodnega posvetovanja z Evropskim parlamentom; obžaluje, ker se s takšno odločitvijo zaobide načelo institucionalnega ravnovesja in spodkopava vloga Parlamenta kot sozakonodajalca pri oblikovanju strateških in proračunskih prednostnih nalog; poziva Komisijo, naj ne uvaja pomembnih političnih instrumentov, ki vplivajo na finančno in strateško strukturo Unije, ne da bi zagotovila popolno spoštovanje pristojnosti Parlamenta;

149. ugotavlja, da je Evropski parlament pozval Unijo in njene države članice, naj vzpostavijo pravni okvir, ki bo omogočil, da se Rusija uvrsti med države, ki podpirajo terorizem;

Priporočila

150. poziva Komisijo, naj:

(i) čim prej razvije dolgoročnejšo strategijo za Evropski obrambni sklad na podlagi izkušenj s pripravljalnim ukrepom o raziskavah na področju obrambe in priporočil Računskega sodišča;

(ii) zagotovi ustrezna sredstva za okrepitev obrambnega sodelovanja Unije, in sicer kratkoročno prek predloga proračuna za leto 2026 in s pravočasno zaposlitvijo strokovnega osebja, srednjeročno pa s svojim predlogom naslednjega večletnega finančnega okvira;

(iii) nadalje okrepi vojaško mobilnost v Uniji z znatnim povečanjem financiranja, ki je na voljo za izboljšanje koridorjev prometne infrastrukture z dvojno rabo, in s sprejetjem ukrepov za odpravo upravnih, postopkovnih in regulativnih ovir za čezmejne vojaške premike, pri čemer naj se s sredstvi Unije v prvi vrsti financira projekte, ki najbolj ustrezajo sedanji stopnji ogroženosti v Evropi; ob upoštevanju ugotovitev in priporočil Računskega sodišča iz Posebnega poročila 04/2025;

(iv) sprejme ukrepe, da bi v skladu s priporočilom Računskega sodišča zagotovila potrebno skrbnost v zvezi s projektnimi merili za projekte vojaške mobilnosti z dvojno rabo;

Sosedstvo in svet

151. ugotavlja, da je proračun za programe v razdelku 6 večletnega finančnega okvira „Sosedstvo in svet“ znašal 15,2 milijarde EUR (7,4 % proračuna Unije), porazdeljenih, kot sledi: 63,4 % za Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa (NDICI – Globalna Evropa), 16,4 % za humanitarno pomoč (HUMA), 16 % za predpristopno pomoč (IPA III) in 4,2 % za druge ukrepe in programe; ugotavlja, da so plačila za „Sosedstvo in svet“ leta 2023 skupaj dosegla 15,2 milijarde EUR, kar je bilo približno 8 % skupnih odhodkov Unije, če se ne šteje mehanizem za okrevanje in odpornost;

152. ugotavlja, da je Računsko sodišče preučilo vzorec 72 transakcij, ki ni ustrezno reprezentativen za porabo v okviru tega razdelka večletnega finančnega okvira, zato ne more izračunati ocenjene stopnje napake; poziva Računsko sodišče, naj zagotovi jasno oceno stopnje napake za to poglavje, saj rezultati revizije Računskega sodišča kažejo, da gre za področje z visokim tveganjem (37 od 72 revidiranih transakcij, tj. 51,4 %, je vsebovalo napake); ugotavlja, da je Računsko sodišče odkrilo 31 napak, ki so imele finančne posledice za proračun Unije in so zadevale neupravičene upravičence, neupravičene stroške, odhodke, ki niso nastali, in kršitve pravil o javnem naročanju, tj. področja, ki bi lahko kazala na tveganje nezanesljivega delovanja kontrolnih mehanizmov;

153. poleg tega ugotavlja, da je Računsko sodišče odkrilo 19 primerov neskladnosti s pravnimi in finančnimi določbami ter da nobeden od teh ni imel neposrednega finančnega vpliva na proračun Unije, imeli pa so med drugim težave z dvoumno dodelitvijo stroškov, neskladnostjo s pravili o prepoznavnosti in neustrezno dokumentacijo;

154. je zaskrbljen, ker je Računsko sodišče ugotovilo znatno neskladnost s pravili o prepoznavnosti pri projektu, ki ga je financirala EU in ga je posredno upravljal GD za sosedstvo in širitvena pogajanja, nanašal pa se je na sporazum o prispevku v vrednosti 21,2 milijona EUR, podpisan z mednarodno organizacijo za projekt, katerega cilj je bil podpreti države vzhodnega partnerstva v boju proti covidu-19; ugotavlja, da je Računsko sodišče ugotovilo, da večina potrdil o donaciji, ki jih je preverilo, ni vsebovala nobenega potrdila, da je donirano medicinsko opremo financirala Unija; opozarja, da morajo upravičenci do sredstev Unije javnost jasno obvestiti o tem, da je Unija financirala ali sofinancirala ukrep, ki ga izvajajo; je seznanjen z odgovori Komisije, da z Združenimi narodi razpravlja o novih smernicah za komuniciranje in prepoznavnost, da bi se zmanjšalo tveganje napak pri skladnosti s pravili o prepoznavnosti;

155. izraža zaskrbljenost, ker je Računsko sodišče v svoji reviziji IT informacijskega sistema OPSYS za upravljanje dostopa in pravic uporabnikov odkrilo tri pomanjkljivosti, vključno z: (i) GD za mednarodna partnerstva GD za mednarodna partnerstva ni formaliziral postopka za dodelitev in odvzem pravic dostopa za skrbnike sistema in standardne uporabnike; (ii) v štirih primerih so imeli standardni uporabniki več pravic dostopa, kot so jih potrebovali za svoje delo, kar ni v skladu s standardi Komisije na področju IT; ter (iii) GD za mednarodna partnerstva ni upravljal vseh računov skrbnikov, ki so pripadali zaposlenim v drugih generalnih direktoratih; je zaskrbljen, ker te slabosti povečujejo tveganje neustreznega dostopa do sistema in neskladnosti s pravili in postopki za izvajanje projektov zunanjega delovanja ter ogrožajo celovitost sistemskih procesov in podatkov;

156. ugotavlja, da je Komisija poglobila komunikacije z mednarodnimi organizacijami, da bi izboljšala ozaveščenost o tem, da je treba revizorjem Računskega sodišča, ko izvajajo revizije projektov, ki jih financira Unija, zagotoviti popoln dostop do dokumentov, in da je Komisija podprla pobude, s katerimi se poiščejo trajne rešitve za vprašanji dostopa do dokumentov in njihove hrambe; vseeno ugotavlja, da Komisija priznava, da kljub prizadevanjem še vedno obstajajo nekatere omejitve glede dostopa do dokumentov zaradi obstoječih pravnih okvirov izvajalskih partnerjev, ki se v bližnji prihodnosti ne bodo spremenili;

157. poziva Komisijo, naj okrepi pristop, ki temelji na pogojevanju financiranja iz instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) s pravno državo, da bi instrument služil svojemu namenu, tj. učinkoviti pripravi držav pristopnic na izpolnjevanje pogojev za članstvo v Uniji; ponovno poziva Komisijo, naj izvaja priporočila iz Posebnega poročila Računskega sodišča 01/2022, da bi zagotovila dejanski učinek finančne pomoči Unije v podporo pravni državi na Zahodnem Balkanu, zlasti z oblikovanjem smernic o uporabi določb IPA III o modulaciji in pogojenosti;

158. poudarja, da pomoč Unije v nobenem primeru ne bi smela – neposredno ali posredno – financirati terorizma, zato ne bi smela podpirati nobenega subjekta, povezanega s Hamasom ali katero koli drugo teroristično ali ekstremistično organizacijo; v zvezi s tem meni, da je upravičeno in nujno nedvoumno poznati in opredeliti vse končne upravičence do evropske pomoči v tretjih državah; poudarja, da je treba razdeljevanje in uporabo pomoči strogo kontrolirati, da se prepreči zloraba sredstev;

159. z obžalovanjem ugotavlja, da je Evropska komisija financirala Univerzo za islamsko znanost in tehnologijo v Gaziantepu, ki ima dokazane povezave s teroristično organizacijo Hamas; poziva Komisijo, naj prekine vse vezi s to univerzo in drugimi univerzami, povezanimi s terorističnimi organizacijami;

160. poziva Komisijo, naj se v okviru zagotavljanja okrepljene podpore in humanitarne pomoči palestinskemu prebivalstvu tudi v celoti opre na zaupanja vredne partnerje, kot so Svetovna zdravstvena organizacija, Svetovni program za hrano, Unicef ali različne organizacije Rdečega polmeseca; opozarja, kako pomembno je, da Komisija poskrbi za neodvisen nadzor agencije UNRWA, ki bi ga izvajali zunanji strokovnjaki, Računsko sodišče in izkušeni mednarodni partnerji;

161. ugotavlja, da Komisija v zadnjih mesecih sodeluje z agencijo UNRWA, da bi okrepila postopke nevtralnosti in nadzorne sisteme v agenciji v skladu z ugotovitvami preiskav Urada OZN za notranji nadzor (OIOS) v zvezi z obtožbami o vpletenosti 19 uslužbencev agencije v napad 7. oktobra 2023 ter da bi spremljala uporabo akcijskega načrta, ki ga je predstavila agencija UNRWA, o izvajanju priporočil neodvisne

skupine za pregled, ki jo vodi nekdanja francoska ministrica za zunanje zadeve Catherine Colonna, da se okrepita kontrola in nadzor; ugotavlja, da je Komisija ponovno ocenila sklep Unije o financiranju agencije UNRWA iz leta 2024 in da je Unija z izmenjavo pisem med komisarjem Várhelyijem in generalnim komisarjem UNRWA Lazzarinijem aprila 2024 dosegla dogovor o pogojni pomoči Unije za agencijo UNRWA, povezani z več mejniki, ki zadevajo tri delovna področja in vključujejo preverjanje osebja agencije UNRWA, revizijo s strani Unije ter okrepitev oddelka za notranje preiskave in urada za etiko; ugotavlja, da je bila pomoč Unije obnovljena;

162. poziva, da mora Palestinska uprava do naslednjega šolskega leta odstraniti vsa izobraževalna gradiva in vsebine, ki niso v skladu s standardi Unesca, zlasti tiste, ki vsebujejo antisemitizem, kot je opredeljen v klasifikaciji Mednarodne zveze za spomin na holokavst, ki jo je potrdila Unija, pa tudi spodbujanje k nasilju, sovražni govor in poveličevanje terorizma; opozarja na določbe prejšnjih resolucij o razrešnici; poudarja, da bi bilo treba finančno podporo Unije Palestinski upravi na področju izobraževanja zagotoviti le, če bo vsebina učbenikov usklajena s standardi Unesca, in če bodo črtana vsa antisemitska sklicevanja ter odstranjeni primeri spodbujanja sovraštva in nasilja, kot se zahteva v več resolucijah, ki spremljajo sklepe o razrešnici; opozarja na ugotovitve iz poročila inštituta Georg Eckert, ki ga je financirala Unija in ki je razkrilo zapleteno sliko učbenikov; ugotavlja, da Unija ne financira palestinskih učbenikov in da zanje prav tako ni odgovorna agencija UNRWA, ki kljub temu pregleduje vse izdane učbenike, da bi se odzvala na morebitne problematične vsebine; ugotavlja, da bo Komisija pozorno spremljala, da se sredstva Unije neposredno ali posredno ne dodelijo pripravi, poučevanju ali izpostavljanju tovrstnega izobraževalnega gradiva palestinskim otrokom, vključno z gradivom, ki ga zagotavljajo organizacije ZN;

163. ugotavlja, da GD za sosedstvo in širitvena pogajanja v svojem letnem poročilu o dejavnostih za leto 2023 priznava, da so se obiski projektov v Kijevu izvajali redno, spremljanje na kraju samem in obiski projektov v drugih ukrajinskih regijah pa so bili zaradi varnostnih razmer omejeni; ugotavlja tudi, da so omejitve pri ustreznem spremljanju projektov v Ukrajini ponovno privedle do pridržka v letnem poročilu o dejavnostih GD za sosedstvo in širitvena pogajanja za leto 2023 in da se izvajajo popravni ukrepi, kot je spremljanje napredka pri izvajanju projektov s pregledi dokumentacije, rešitvami na daljavo in uporabo ponudnika storitev;

164. pozdravlja, da urad OLAF organom zagotavlja ciljno usmerjeno pomoč za boj proti goljufijam in podpira pristop Ukrajine k programu EU za boj proti goljufijam; ugotavlja, da okvirni sporazum za instrument za Ukrajino, ki je začel veljati junija 2024, določa pravno zavezujoče ureditve za upravljanje, kontrolo, nadzor, spremljanje, ocenjevanje in revizijo sredstev v okviru instrumenta ter za poročanje

o teh sredstvih, pa tudi ukrepe za preprečevanje, preiskovanje in odpravljanje nepravilnosti, goljufij, korupcije in navzkrižij interesov ter določbe o vlogah urada OLAF in Evropskega javnega tožilstva; poleg tega pozdravlja, da je Komisija v skladu s členom 36 uredbe o instrumentu za Ukrajino junija 2024 ustanovila revizijski odbor, katerega naloga je pomagati Komisiji pri ocenjevanju učinkovitosti ukrajinskih sistemov za upravljanje in kontrolo, kar zadeva sredstva, ki se zagotavljajo v okviru instrumenta, in pri boju proti slabemu upravljanju sredstev Unije iz instrumenta za Ukrajino; poziva Komisijo, naj Evropski parlament redno obvešča o dejavnostih in ugotovitvah revizijskega odbora, da bi zagotovila ustrezen parlamentarni nadzor;

165. je zaskrbljen zaradi nedavnih poročil o ugotovitvah iz osnutka revizijskega poročila o sekretariatu Organizacije afriških, karibskih in pacifiških držav, ki ga je plačala Komisija in v katerem se omenja sum goljufije ter neplačane plače in druge obveznosti; ugotavlja, da je Komisija v letu 2023 sekretariatu prispevala 3,7 milijona EUR, od marca 2024 pa poskuša izterjati 3,6 milijona EUR; poziva Komisijo, naj zagotovi popolno preglednost in odgovornost, odobri dostop do revizijskega poročila in poslance Parlamenta obvesti o konkretnih ukrepih, ki jih je sprejela;

166. poziva Komisijo, naj v skladu s priporočili Računskega sodišča iz mnenja 03/2024 v novi zakonodajni predlog o večletnem finančnem okviru vključi priporočila glede jamstva za zunanje delovanje, ki dopolnjujejo oceno Komisije, vključno z večjo uporabo mešanega financiranja (nepovratnih sredstev) v najmanj razvitih državah, nestabilnih državah ali državah, ki so jih prizadeli konflikti, ter naj sodeluje z deležniki, kot je civilna družba;

167. je zaskrbljen, da se v okviru novih prožnih sredstev za podporo naložbam sredstva EFSD+ dodeljujejo državam, v katerih je naložbe strategije Global Gateway lažje izvajati, kar je v nasprotju s tem, da bi bilo treba prednost nameniti najmanj razvitim državam ter nestabilnim državam in državam, ki so jih prizadeli konflikti; poziva k poročanju o obsegu dodeljenih in pogodbenih zneskov EFSD+ v teh državah ter k preglednosti o tem, kako se pri dodeljevanju sredstev v okviru regionalnih večletnih okvirnih programov upošteva kvota dodelitev najmanj razvitim državam v okviru večletnih okvirnih programov za posamezne države;

168. priznava, da strategija Global Gateway predstavlja usklajen odziv Unije na svetovne izzive, a znova poudarja, da morajo ukrepi, ki združujejo javne in zasebne naložbe, vedno temeljiti na pravnem okviru, kot je določen v uredbi o Instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, Agendi 2030 in potrebah partnerskih držav, ki se sporočajo v okviru odkritega dialoga med enakopravnimi partnerji; je zaskrbljen zaradi nedoslednosti v zvezi s programi strategije Global Gateway; zato poziva k večji preglednosti,

demokratični odgovornosti, ter zanesljivim mehanizmom spremljanja in ocenjevanja v pobudah strategije Global Gateway in Ekipe Evropa; poziva, naj se uvede centralizirana in javno dostopna platforma, ki bi se redno posodabljala in bi podrobno opredeljevala projekte strategije Global Gateway, vključno z njihovimi cilji, viri financiranja, izvajalskimi partnerji in pričakovanimi rezultati;

Evropski razvojni sklad (ERS)

169. ugotavlja, da je Računsko sodišče v okviru revizije pravilnosti transakcij preučilo vzorec 140 transakcij, ki so bile reprezentativne za vse vrste porabe iz ERS; ugotavlja tudi, da je bilo v vzorec zajetih 31 transakcij, povezanih z nujnim skrbniškim skladom Evropske unije za Afriko, 87 transakcij, ki jih je odobrilo 14 delegacij EU [21], in 19 plačil, ki jih je odobril sedež Komisije;

170. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je 62 od 140 preučenih transakcij (44,3 %) vsebovalo napake, leta 2022 pa je bilo takih transakcij v enako velikem vzorcu 57 (40,7 %); poleg tega poudarja, da je Računsko sodišče opredelilo 52 napak (leta 2022 jih je bilo 48), na podlagi katerih je ocenilo, da stopnja napake za proračunsko leto 2023 znaša 8,9 % (7,1 % leta 2022);

171. z zaskrbljenostjo poudarja, da so tri najpogostejše vrste napak v proračunskem letu 2023 zadevale odhodke, ki niso nastali (45 % v primerjavi z 51 % leta 2022), pomanjkanje bistvenih dokazil (31 % v primerjavi s 7 % leta 2022) in neupravičene odhodke (23 % v primerjavi s 24 % leta 2022);

172. je seznanjen z odgovorom Komisije na pisni vprašanji komisarjema Jutti Urpilainen in Oliverju Varhelyiju, da je bilo leta 2023 približno 45 % vseh napak posledica odvečnega obračuna, kar je praksa, pri kateri se odhodki, ki niso nastali, vključijo v računovodske izkaze kot nastali odhodki, in da so zato takšne napake začasne, saj bodo po končnih obračunih odpravljene; poleg tega ugotavlja, da je Komisija, da bi zmanjšala te začasne napake, od svojih partnerjev zahtevala, naj pregledajo svoje obrazce za poročanje in tako omogočijo lažje prepoznavanje nastalih odhodkov, in da je GD za mednarodna partnerstva ustanovil posebno delovno skupino za preverjanje skladnosti ustreznih organizacij s pomočjo okvira za obvladovanje tveganja; ugotavlja tudi, da GD za mednarodna partnerstva trenutno pregleduje svojo strategijo kontrole, s katero poskuša med drugim opredeliti, kako bi lahko organizacije, ocenjene s stebrno oceno, izboljšale svoje poročanje Komisiji; poziva Komisijo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o učinkih teh ukrepov;

---

21 Angola, Benin, Fidži, Gambija, Gana, Gvineja Bissau, Kenija, Madagaskar, Malavi, Mavricij, Mozambik, Togo, Slonokoščena obala in Uganda.

173. ugotavlja, da pričakovani rezultati sedanjega pregleda strategije kontrol GD za mednarodna partnerstva vključujejo okrepitev smernic o finančnem poročanju in tudi o okrepljenih predhodnih kontrolah, da se preprečijo napake, tudi pri odvečnem obračunu; poziva Komisijo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o popravnih ukrepih, sprejetih ob dokončanju tega pregleda;

174. je zaskrbljen, ker so nekatere organizacije, tako kot v prejšnjih letih, zagotovile le omejen dostop do dokumentov (npr. v načinu „samo za branje“), kar je oviralo načrtovanje, izvajanje in nadzor kakovosti revizije Računskega sodišča ter povzročilo zamude; je seznanjen, da se je o vprašanjih revizij in kontrole večkrat razpravljalo s subjekti OZN, tudi med skupnimi sestanki tehničnih referenčnih skupin in ustrezne delovne skupine za Okvirni finančni in upravni sporazum med EU in OZN; poleg tega ugotavlja, da Komisija sodeluje z zadevnimi mednarodnimi organizacijami in da je z njimi poglobila komunikacijo o dostopu Računskega sodišča do dokumentov; kot v prejšnjih letih spodbuja Komisijo, naj poveča ta prizadevanja;

175. na podlagi ocene Računskega sodišča poudarja, da študija o stopnji preostale napake ne pomeni dajanja zagotovila ali revizije, temelji pa na metodologiji in priročniku za študijo o stopnji preostale napake, ki ju je zagotovil GD za mednarodna partnerstva; ugotavlja, da GD za mednarodna partnerstva pojasnjuje, da naj bi bila študija o stopnji preostale napake ključni kazalnik ocenjenega finančnega učinka preostalih napak, tj. da meri pravilno delovanje sistema notranjih kontrol in tako dokazuje popravljalno zmogljivost Komisije; poudarja, da je Računsko sodišče tako kot v prejšnjih letih v študiji ugotovilo, da ima študija omejitve; poleg tega je seznanjen z mnenjem Računskega sodišča, tako kot v prejšnjih letih, da metodologija za študijo o stopnji preostale napake izvajalcu omogoča, da se v celoti zanaša na rezultate nadzora GD za mednarodna partnerstva, in da je zanašanje na delo drugih revizorjev v nasprotju z namenom študije o stopnji preostale napake; izpostavlja ugotovitev Računskega sodišča, da v primerih, ko so bili ti predhodni pregledi opravljeni v skladu z Okvirnim finančnim in upravnim sporazumom med Evropsko komisijo in Združenimi narodi, izvajalec ne more vedno izvesti dodatnega preizkušanja podatkov, saj so pravice Komisije do preverjanja omejene s tem sporazumom; opozarja na odgovor Komisije, v katerem je priznala omejitve pri nadzoru iz Okvirnega finančnega in upravnega sporazuma; poziva Komisijo, naj za to vprašanje poišče izvedljive rešitve;

176. opozarja, da sta bila v okviru ERS ustanovljena dva skrbniškega sklada EU; opozarja, da je skrbniški sklad EU za Afriko mobiliziral več kot 5 milijard EUR, pri čemer 88 % prispevkov (4,4 milijarde EUR) izvira iz ERS in proračuna Unije; obžaluje, da kljub številnim zahtevam Parlamenta postopek upravljanja in dodeljevanja teh sredstev še vedno ni pregleden; je zaskrbljen zaradi ugotovitev Računskega sodišča v posebnem poročilu 17/2024 z

naslovom Skrbniški sklad EU za Afriko Podpora kljub novim pristopom še vedno ni osredotočena; ugotavlja, da kljub inovativnemu pristopu k prepoznavanju tveganj za človekove pravice težkih razmerah ta tveganja niso bila celovito obravnavana in da je Računsko sodišče ugotovilo, da ocena morebitnih tveganj za človekove pravice ni bila celovita; opozarja, da po navedbah Računskega sodišča Komisija ne more opredeliti najučinkovitejših in najuspešnejših pristopov k zmanjšanju nedovoljenih migracij in prisilnega razseljevanja v Afriki ter o njih poročati; obžaluje, da novi sistem za spremljanje združuje informacije iz vseh projektov skrbniškega sklada EU za Afriko, vendar so pri njem težave v zvezi s točnostjo podatkov; ugotavlja, da bo ta skrbniški sklad leta 2025 postopoma ukinjen;

Priporočila

177. poziva Komisijo, naj ukrepa na podlagi priporočil Računskega sodišča, in sicer:

(i) kar zadeva informacijski sistem OPSYS, formalizira in izboljša postopek za dodelitev in odvzem pravic dostopa za skrbnike sistema in standardne uporabnike, izboljša kakovost nove programske opreme ter nameni potrebna sredstva za izboljšanje njene zrelosti in zanesljivosti;

(ii) okrepi smernice in kontrole ter tako poskrbi, da bodo organizacije, ki izvajajo pogodbe v okviru posrednega upravljanja, vključno z mednarodnimi organizacijami, mednarodnimi finančnimi ustanovami in državnimi agencijami, spoštovale pravila o prepoznavnosti;

(iii) še naprej krepi svojo komunikacijo z mednarodnimi organizacijami, da bi Računskemu sodišču omogočila popoln, neomejen in pravočasen dostop do dokumentov, potrebnih za opravljanje njegovih nalog v skladu s PDEU, in ne le v načinu „samo za branje“;

(iv) uvede ustrezne predhodne in naknadne kontrolne ukrepe na nestabilnih ali konfliktnih območjih, da bi imela ustrezen nadzor nad porabo sredstev Unije in načine za izterjavo sredstev Unije;

(v) sprejme ukrepe za izboljšanje kontrolnih sistemov za obračun predhodnega financiranja, ki se nakaže mednarodnim organizacijam;

(vi) okrepi predhodne kontrole pred sprejetjem odhodkov;

178. poleg tega poziva Komisijo, naj:

(i) strogo spremlja vse razpoložljive mehanizme in sodeluje z agencijo UNRWA, da se zagotovi izvajanje vseh dogovorjenih ukrepov za jamčenje, da bo agencija UNRWA delovala

popolnoma v skladu s humanitarnimi načeli in nevtralnostjo, tudi v prihodnji skupni izjavi EU in UNRWA ter prihodnjih sklepih o financiranju za pogojno pomoč EU;

(ii) zagotovi, da vse pogodbe, ki vključujejo sredstva Unije, v celoti spoštujejo veljavno zakonodajo Unije, vključno z odgovornostjo, preglednostjo in dobrim finančnim poslovodenjem, ter da pri tem preveri tudi, da med podizvajalci, fizičnimi osebami, udeleženci delavnic in/ali usposabljanj ali prejemniki finančne podpore tretjim osebam ni takšnih, za katere veljajo omejevalni ukrepi Unije ali so vpleteni v financiranje terorizma ali terorističnih dejanj ter druga sovražna dejanja in spodbujanje k sovraštvu;

(iii) poveča usmerjenost v geografska območja in upravičence na podlagi dejstev ter izboljša natančnost poročil o dosežkih prihodnjih razvojnih ukrepov, tudi prek Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa;

Evropska javna uprava

179. ugotavlja, da je Komisija neposredno odgovorna za izvrševanje 59,1 % skupnega proračuna Unije za upravo, kar znaša 7,2 milijarde EUR; ugotavlja tudi, da 70 % upravnih odhodkov zadeva človeške vire in vključuje pokojnine, preostanek pa gre predvsem za kritje odhodkov, povezanih s stavbami, opremo, energijo, komunikacijami in informacijsko tehnologijo; z zadovoljstvom ugotavlja, da je Računsko sodišče tudi za leto 2023 ugotovilo, da je to področje porabe z majhnim tveganjem;

180. ugotavlja, da je v letu 2023 Komisijo zapustilo 2 152 javnih uslužbencev, in sicer predvsem zaradi upokojitve, odstopa ali izteka pogodb; ugotavlja, da to pomeni razmeroma veliko fluktuacijo zaposlenih, zaradi česar bi morala imeti Komisija dovolj možnosti za odpravo vztrajnih neravnovesij v geografski zastopanosti v vseh službah;

181. spodbuja Komisijo, naj skupaj z Evropskim uradom za izbor osebja (EPSO) zagotovi čimprejšnjo vzpostavitev potrebnih tehničnih sistemov in pospešitev postopkov, da se bodo lahko Komisija in druge institucije Unije zanesle na urad EPSO za izbor visokokvalificiranih in motiviranih kandidatov za vse vrste delovnih mest v institucijah;

182. ceni, da se je zastopanost žensk na vodstvenih položajih povečala s 46,1 % decembra 2022 na 47,8 % decembra 2023; spodbuja Komisijo, naj se še naprej osredotoča na zagotavljanje in ohranjanje uravnotežene zastopanosti spolov na vseh vodstvenih ravneh;

183. z zadovoljstvom ugotavlja, da Komisija izvaja politike za boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter dobro počutje

zaposlenih, vključno s pravico do odklopa; hkrati pozdravlja, da je bil sprejet nov sklep o preprečevanju nadlegovanja in boju proti njemu, s katerim je bil vzpostavljen položaj glavnega zaupnika kot ključne osebe v boju proti nadlegovanje; poudarja, da je treba za ta položaj zagotoviti ustrezna sredstva za učinkovito izvajanje številnih zahtevnih nalog;

184. priznava napredek, ki ga je dosegla Komisija v zvezi z internalizacijo osebja v jaslih;

185. z zadovoljstvom ugotavlja, da je Komisija izdala posodobljeni različici smernic o etičnih standardih za udeležbo članov Evropske komisije v volilni kampanji v Evropski parlament in smernic za sodelovanje članov Komisije v volilnih kampanjah na ravni držav članic; pozdravlja tudi, da je Komisija marca 2023 sprejela prepotrebna strožja pravila o službenih potovanjih in stroških, ki jih krijejo tretje strani;

186. poudarja, da je treba poskrbeti, da bodo lahko vse institucije Unije v Luksemburgu privabile zaposlene za vse vrste delovnih mest in poklicnih poti; ugotavlja, da je lahko Luksemburg zaradi življenjskih stroškov manj privlačna možnost, zlasti za uslužbence v nižjih plačnih razredih; ugotavlja, da je bil z dogovorom o proračunu za leto 2025 narejen prvi korak, saj je bil uveden poseben stanovanjski dodatek za zaposlene v nižjih razredih, ki delajo v institucijah Unije v Luksemburgu;

187. je seznanjen z ambicioznim ciljem Komisije, da bo do leta 2030 zmanjšala skupno površino svojih pisarniških prostorov za 25 % in število stavb za 50 % v primerjavi z letom 2020; ugotavlja, da so se leta 2023 površine vseh prostorov skupaj zmanjšale za nekaj več kot 83 000 m² oziroma za 11 %; pozdravlja ta cilj kot pomemben element doseganja ogljične nevtralnosti in zmanjšanja upravnih stroškov Komisije; poudarja, da je pomembno, da se zmanjšanje števila stavb in pisarniških površin ter posledična uvedba skupnih delovnih prostorov in druge pomembne upravne spremembe izvedejo v tesnem sodelovanju z zaposlenimi;

188. je zaskrbljen, da pri povračilih stroškov zdravstvenega varstva v okviru sistema zdravstvenega zavarovanja institucij prihaja do velikih zamud, saj javni uslužbenci na ta povračila čakajo tudi do 6 mesecev; je zaskrbljen tudi zaradi neustrezne obravnave javnih uslužbencev in poslancev Evropskega parlamenta z avtoimunskimi boleznimi, nevrološkimi motnjami, KOPB (kronično obstruktivno pljučno boleznijo), dolgim covidom ter neodkritimi in redkimi boleznimi v okviru sistema zdravstvenega zavarovanja institucij; ugotavlja, da pacienti s temi simptomi pogosto niso upravičeni do povračila stroškov za diagnostične teste;

189. ugotavlja, da je varuhinja človekovih pravic leta 2023 začela

398 preiskav v zvezi s Komisijo; ugotavlja tudi, da je Komisija v letu 2023 prejela 187 končnih odločb brez pripomb in 17 odločb o nepravilnostih; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da varuhinja človekovih pravic prejema številne pritožbe državljanov zaradi ogromnih zamud pri pridobivanju dostopa do zahtevanih dokumentov od Komisije ter jo spodbuja, naj si prizadeva za pospešitev obdelave takih zahtev in dodatno zmanjšanje števila odločb o nepravilnostih ter določi jasna pravila glede dostopa do vseh vrst besedil v natisnjeni obliki, v sporočilih elektronske pošte, besedilnih sporočilih ali drugih oblikah komunikacije, ki so del upravnega postopka, povezanega s politikami ali odločitvami Komisije; ugotavlja, da je bilo od devetih preiskav v zvezi s Komisijo, ki jih je urad OLAF zaključil leta 2023, sedem zaključenih s priporočili; poziva Komisijo, naj zagotovi preglednost in odgovornost pri nadaljnjem ukrepanju v zvezi s temi primeri;

190. izraža globoko zaskrbljenost zaradi obtožb o korupciji, povezanih s Komisijo; hkrati obžaluje obtožbe o uradnikih Komisije, ki so domnevno sprejemali darila iz države, s katero se je Unija pogajala o sporazumu; poudarja, da je potreben jasen in sistematičen pristop, s katerim bi zagotovili, da se vsi primeri urada OLAF, ki vključujejo morebitna zadevna kazniva dejanja, nemudoma predložijo Evropskemu javnemu tožilstvu in pristojnim nacionalnim organom; poziva Komisijo, naj okrepi ustrezna pravila in postopke za strogo, pravilno in učinkovito obravnavo vseh primerov;

191. ugotavlja, da je bilo v zadnjih letih izrecno priznanih le malo primerov psihičnega in spolnega nadlegovanja, in izraža zaskrbljenost, da bi to lahko kazalo na institucionalne šibkosti v Komisiji glede na veliko število zaposlenih v instituciji;

192. izraža globoko zaskrbljenost zaradi poročil o tekoči preiskavi, v zvezi z nekdanjim komisarjem za pravosodje, ki naj bi bil v času svojega mandata vpleten v pranje denarja, med drugim sredstev neznanega izvora; poziva Komisijo, naj v celoti sodeluje z belgijskimi organi in nujno pojasni, ali so bile te dejavnosti kakor koli povezane z njegovimi uradnimi dolžnostmi v Komisiji;

193. poziva Komisijo, naj zaposlenim za nedoločen čas da prednost pred zunanjimi svetovalci in pogodbenimi uslužbenci, da bi ponudila kakovostne delovne pogoje ter preprečila izgubo znanja in izkušenj; poziva k prožnosti za generalne direktorate z visokim deležem napotenih nacionalnih strokovnjakov, da bi lahko v svojem kadrovskem načrtu delovna mesta napotenih nacionalnih strokovnjakov preoblikovali v delovna mesta za začasne uslužbence in lažje ohranili strokovno znanje, operativno funkcionalnost in zagotovili neprekinjeno poslovanje; poleg tega vztraja, da se je treba izogibati eksternalizaciji nalog na svetovalne službe, kadar so strokovno znanje in izkušnje na voljo interno;

194. ugotavlja, da Komisija v zadnjih letih vse pogosteje oddaja ocene

učinka zunanjim podjetjem, kar vzbuja zaskrbljenost glede morebitnih nasprotij interesov; poziva Komisijo, naj okrepi določbe, da se preprečijo morebitna nasprotja interesov in zagotovijo boljše smernice za uslužbence, ki izvajajo postopke javnega naročanja za pogodbe o storitvah, povezane s politiko;

195. obžaluje domnevno vohunjenje, ki naj bi ga madžarska vlada organizirala proti osebju urada OLAF med preiskovalno misijo; poziva k hitri vzpostavitvi strogih zaščitnih ukrepov, da bi zavarovali institucionalno osebje Unije na službenih potovanjih v državah članicah in preprečili morebitne kršitve;

196. pozdravlja začetek veljavnosti Uredbe (EU) 2023/2841 Evropskega parlamenta in Sveta [22]; je seznanjen z naložbami v kibernetsko varnost, vključno s 30 milijoni EUR, ki so bili dodeljeni za izboljšanje digitalne varnosti v Komisiji; poziva Komisijo, naj si po najboljših močeh prizadeva za nadaljnji razvoj kulture kibernetske varnosti ter spodbuja usposabljanje in ozaveščanje v institucijah Unije; poudarja, kako pomembne so nadaljnje ustrezne naložbe v kibernetsko varnost v smeri dolgoročnejšega okvirnega cilja, da se vsaj 10 % skupne porabe za informacijsko tehnologijo nameni temu področju;

197. ponovno izraža zaskrbljenost, ker velika tveganja za varnost in zaščito registra in operativnega mehanizma sistema Unije za trgovanje z emisijami pred kibernetskimi napadi, še vedno niso bila ustrezno obravnavana; opozarja, da je bilo to vprašanje od leta 2010 poudarjeno v letnih poročilih o dejavnostih, pri tem pa so bili v vsakem poročilu izraženi pridržki; ugotavlja, da je ta zaskrbljenost ponovno poudarjena v letnem poročilu o dejavnostih Generalnega direktorata za podnebno politiko za leto 2023, iz česar je dodatno razvidno, da varnost sistema še vedno ni prednostna naloga;

Evropske šole

198. ugotavlja, da je skupni proračun evropskih šol za leto 2023 znašal 417,5 milijona EUR, financirali pa so ga predvsem Komisija, druge institucije Unije, države članice in starši s šolninami; ugotavlja tudi, da je bilo skoraj 80 % proračuna porabljenega za stroške zaposlenih;

199. z zadovoljstvom ugotavlja, da Računsko sodišče ni ugotovilo ničesar, zaradi česar bi lahko menilo, da konsolidirani zaključni račun za leto 2023 v vseh pomembnih vidikih ni pripravljen v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi za javni sektor;

---

22 Uredba (EU, Euratom) 2023/2841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2023 o določitvi ukrepov za visoko skupno raven kibernetske varnosti v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije (UL L, 2023/2841, 18.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2841/oj).

200. ugotavlja, da je Računsko sodišče odkrilo nekatere sistematične oziroma ponavljajoče se slabosti pri plačilih ter z njimi povezanimi kadrovskimi postopki in postopki javnih naročil, vključno z nezadostnim preverjanjem dokazil, kar vpliva na pravilnost nekaterih kadrovskih postopkov in plačil;

201. poziva Komisijo, naj zlasti:

(i) zagotovi, da se lahko institucije Unije zanesejo na to, da bo urad EPSO učinkovito organiziral in dokončal izbirne postopke in druge kadrovske postopke ter institucijam Unije zagotovil dovolj visoko kvalificiranih in motiviranih kandidatov za prosta delovna mesta;

(ii) preuči vse možnosti za odpravo znatnega geografskega neravnovesja in neravnovesja med spoloma v različnih kategorijah zaposlenih;

(iii) nadaljuje delo v zvezi z ukrepi, ki bodo zagotovili, da bodo lahko institucije Unije s sedežem v Luksemburgu še naprej privabljale visokokvalificirano osebje za vse vrste profilov delovnih mest;

(iv) poskrbi za to, da bo do uvedbe skupnih delovnih prostorov in drugih pomembnih upravnih sprememb prišlo v tesnem sodelovanju z zaposlenimi;

(v) poskrbi za to, da bo za obdelavo zahtevkov za povračilo stroškov v okviru sistema zdravstvenega zavarovanja na voljo več zaposlenih, da se izboljša usposabljanje osebja in zagotovi boljša programska oprema IT za hitrejšo obdelavo zahtevkov;

(vi) deluje kot vzor, zlasti za bolezni, ki ne spadajo na klasična področja, in redke bolezni; poziva Komisijo, naj razširi svoje tehnično znanje in obravnavo teh primerov; poziva Komisijo, naj razširi katalog testov, upravičenih do povračila stroškov, in vanj vključi širšo paleto laboratorijskih testov ter drugih diagnostičnih postopkov, pregledov in zdravljenj; poziva Komisijo, naj to stori brez odlašanja;

(vii) zagotovi hitro uvedbo močnih zaščitnih mehanizmov za institucionalno osebje Unije na službenih potovanjih v državah članicah in tretjih državah, pri čemer je treba zaščititi njihove pravice;

(viii) podpre evropske šole pri čimprejšnji izvedbi priporočil Računskega sodišča iz prejšnjih let in priporočila iz poročila za proračunsko leto 2023, v katerem poziva šole, naj sistematično preverjajo dokazila o nadomestilih, izplačanih napotenemu osebju;

(ix) pripravi poročilo, v katerem bo analizirala razloge, zaradi katerih je velika večina pritožb zaradi nadlegovanja (zahtev za pomoč) v Komisiji zavržena, večinoma brez sprožitve upravne preiskave, in v katerem bo pripravila priporočila, kako se lahko odpravi taka nefunkcionalnost formalnega postopka;

(x) zagotovi, da od leta 2025 prošnjam za pomoč v primerih nadlegovanja sledi ustrezna upravna preiskava Preiskovalnega in disciplinskega urada (IDOC) ali urada OLAF, da bodo nadlegovalci odgovarjali za svoja dejanja in da bodo kaznovani sorazmerno z njihovim nezakonitim ravnanjem;

POGLAVJE II

Mehanizem za okrevanje in odpornost (RRF)

Splošne opombe

202. ugotavlja, da je bilo leta 2023 revidiranih 27 načrtov za okrevanje in odpornost in da so te revizije vplivale na hitrost izvajanja obstoječih načrtov, kar je povzročilo zamude; hkrati ugotavlja, da se lahko politične prednostne naloge v državah članicah spremenijo; ugotavlja, da so višje cene energije, visoka inflacija in motnje v dobavni verigi, ki so jih povzročile neizzvana ruska vojaška agresija proti Ukrajini in v nekaterih primerih naravne nesreče, prispevale k reviziji načrtov za okrevanje in odpornost; poudarja, da so zamude, ki so jih povzročile revizije načrtov za okrevanje in odpornost, nastale poleg že obstoječih zamud, kar je razvidno iz znatnih razlik med predvidenim časovnim okvirom zahtevkov za plačilo in dejanskim posredovanjem teh zahtevkov s strani držav članic Komisiji; je še vedno zaskrbljen zaradi tveganja nezadostnega izvajanja ter nedoseganja mejnikov in ciljev, kot je bilo dogovorjeno v načrtih za okrevanje in odpornost; poudarja, da so potrebni okrepljeni mehanizmi spremljanja, da zamude ne bi nesorazmerno vplivale na ključne projekte;

203. ugotavlja, da bi morala obstajati jasna tematska povezava med reformami in naložbami ter da bi lahko v nekaterih primerih prišlo do velike zamude med pripravo nacionalnih načrtov za okrevanje ter doseganjem mejnikov in ciljev; obžaluje, da zasnova mehanizma za okrevanje in odpornost ne omogoča zadostne prožnosti hitrega odziva na nastajajoče krize;

204. z veliko zaskrbljenostjo opozarja na izjavo predsednika Računskega sodišča, ki trdi, da približno polovica izplačil iz mehanizma za okrevanje in odpornost ni dosegla realnega gospodarstva, in se sprašuje, ali je bila druga polovica morda uporabljena za nadomestitev tekočih proračunskih odhodkov ali za ustvarjanje dobička za države članice zaradi višjih obrestnih mer;

205. opozarja, da je mehanizem za okrevanje in odpornost začasen instrument za okrevanje, ki temelji na smotrnosti, kar pomeni, da so plačila vezana na zadovoljivo izpolnjevanje mejnikov in ciljev, povezanih z reformami in naložbami, vključenimi v nacionalne načrte za okrevanje in odpornost; poudarja, da je treba učinkovitost mehanizma za okrevanje in odpornost oceniti ne le v smislu izplačil, temveč tudi v smislu njegove zmožnosti, da pripelje do oprijemljivih in dolgoročnih izboljšav razmer, nastalih kot posledica pandemije; opozarja, da uredba o mehanizmu za okrevanje in odpornost ne vsebuje opredelitve „zadovoljivega uresničevanja mejnikov in ciljev“; opozarja, da bi morali vsi nacionalni načrti učinkovito obravnavati vse ali večino izzivov, opredeljenih v evropskem semestru, zlasti priporočila za posamezne države, ki jih je sprejel Svet; ugotavlja, da se je zaradi mehanizma za okrevanje in odpornost delež priporočil za posamezne države, pri katerih je bil dosežen napredek, med letoma 2021 in 2023 povečal za 17 %;

206. ugotavlja, da je Komisija v letu 2023 izplačala skupaj 75 milijard EUR in dodatna plačila predhodnega financiranja v višini 7,1 milijarde EUR, s čimer so skupna izplačila do konca leta 2023 znašala 220,8 milijarde EUR, razdeljenih na 141,6 milijarde EUR v obliki nepovratnih sredstev (40 % od skupnih 357 milijard EUR za nepovratna sredstva v okviru sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost) in 79,2 milijarde EUR v obliki posojil (27 % od skupnih 291 milijard EUR za posojila v okviru sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost); uvaja podrobne zahteve glede poročanja o tem, kako države članice dodeljujejo sredstva, preprečujejo nadomeščanje ponavljajočih se proračunskih odhodkov in zagotavljajo, da sredstva dosežejo predvidene upravičence;

Opažanja Računskega sodišča

207. ugotavlja, da je Računsko sodišče izdalo mnenje s pridržkom o zakonitosti in pravilnosti odhodkov v letu 2023, povezanih z mehanizmom za okrevanje in odpornost; je zaskrbljen, ker je Računsko sodišče ugotovilo, da so na 7 od 23 plačil iz mehanizma za okrevanje in odpornost, izvedenih v letu 2023, vplivale kvantitativne ugotovitve, pri čemer je šest od teh plačil vsebovalo pomembne napake; je seznanjen z mnenjem Računskega sodišča, da so odhodki iz mehanizma za okrevanje in odpornost, sprejeti v zaključnem računu za leto 2023, z izjemo omenjenih vprašanj, v vseh pomembnih vidikih zakoniti in pravilni; ugotavlja, da narava modela porabe mehanizma za okrevanje in odpornost temelji na ocenah mejnikov in ciljev, ki jih mora opraviti Komisija; ugotavlja, da je Računsko sodišče leta 2023 preverilo 452 mejnikov in ciljev, vključenih v 23 plačil nepovratnih sredstev, in da zaradi narave modela porabe mehanizma za okrevanje in odpornost ne navaja stopnje napake, vendar ocenjuje, da je minimalni finančni učinek njegovih ugotovitev nad pragom pomembnosti; je prepričan, da bi morale biti države članice odgovorne tudi za napake, odkrite po izplačilu;

208. izraža veliko zaskrbljenost, ker Računsko sodišče ni moglo preveriti dejanskega finančnega vpliva napačnih ali neupravičenih plačil iz mehanizma za okrevanje in odpornost zaradi omejitev, ki so neločljivo povezane z modelom ocenjevanja, ki temelji na mejnikih in ciljih; poziva Komisijo, naj razvije preglednejšo metodologijo za sledenje napakam, da bi preprečila nepravilno dodeljevanje in neučinkovitost;

209. ugotavlja, da je Računsko sodišče revidiralo 325 od 542 mejnikov in 127 od 135 ciljev, vključenih v zahtevke za plačila za nepovratna sredstva za leto 2023; obžaluje, da Računsko sodišče meni, da so bile pri 16 težave s pravilnostjo (2,4 % vseh); je zaskrbljen zaradi dejstva, da Računsko sodišče meni, da zahteve za sedem mejnikov in ciljev v šestih plačilih niso bile zadovoljivo izpolnjene in da je Komisija kljub temu izvršila ustrezna plačila; ugotavlja, da ugotovitve Računskega sodišča temeljijo na obsežnem revizijskem delu, in obžaluje, da Komisija nasprotuje nekaterim od teh ugotovitev; ugotavlja, da je treba oceniti vsa plačila iz mehanizma za okrevanje in odpornost glede na okvir, ki ga je sporočila in ga uporablja Komisija, ki mora pri vsakem plačilu upoštevati tudi mnenje Ekonomsko-finančnega odbora in nadzor, ki ga izvajajo strokovnjaki držav članic v okviru postopka v odboru; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo vsa sporna plačila, povezana z nezadovoljivim uresničevanjem mejnikov in ciljev, predmet neodvisnega zunanjega pregleda, da se okrepi zaupanje javnosti v postopek; priporoča uvedbo sistemov za spremljanje izplačil in odhodkov v dejanskem času, da se preprečijo napačne dodelitve v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ter večletnega finančnega okvira;

210. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče odkrilo devet morebitnih primerov neupravičenih mejnikov in ciljev, povezanih z nadaljevanjem že obstoječega projekta, ki se je začel pred obdobjem upravičenosti, ali ki so nadomestili ponavljajoče se nacionalne proračunske odhodke; obžaluje nejasnost v uredbi o mehanizmu za okrevanje in odpornost in se ne strinja z razlago Komisije, da se obdobje upravičenosti nanaša le na datum začetka del na posameznem projektu in ne na začetek pripravljalne ali načrtovalne faze; obžaluje, da so bili zaradi tega v načrte za okrevanje in odpornost vključeni ukrepi, ki so bili načrtovani pred obdobjem upravičenosti mehanizma za okrevanje in odpornost, in priznava, da mora vsak ukrep spoštovati področje uporabe, cilje in pogoje za upravičenost, določene v uredbi o mehanizmu za okrevanje in odpornost; poziva Komisijo, naj uvede strožje mehanizme preverjanja, da bi preprečila vključitev že obstoječih projektov, ki ne zagotavljajo dodane vrednosti v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost;

211. opozarja, da se sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost, razen v ustrezno utemeljenih primerih, ne uporabljajo za nadomeščanje ponavljajočih se proračunskih odhodkov; izraža zaskrbljenost zaradi

ugotovitev Računskega sodišča, da nekateri mejniki in cilji, ki so nadomestili ponavljajoče se nacionalne proračunske odhodke, niso bili ustrezno utemeljeni v načrtih za okrevanje in odpornost;

212. je zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da bi se posojila, najeta v okviru NextGenerationEU, lahko do leta 2026 več kot podvojila, večina odplačil pa je odložena na prihodnje večletne finančne okvire; opozarja, da je najeta posojila v okviru NextGenerationEU treba začeti odplačevati pred koncem leta 2027, če bodo ostale neporabljene odobritve na voljo v proračunski vrstici za kritje stroškov financiranja NextGenerationEU, odplačati pa jih je treba najpozneje do leta 2058; ugotavlja, da naj bi se izpostavljenost proračuna Unije (glede na stanje konec leta 2023) v letih 2024 in 2025 še povečala, predvsem zaradi posojil v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost; je zaskrbljen, da bi morebitne spremembe tržnih pogojev lahko povzročile višje stroške najemanja posojil, ki jih bo treba za dolg NextGenerationEU, ki se nanaša na nepovratna sredstva, kriti iz proračuna Unije; je zaskrbljen, ker še vedno ni načrta za odplačilo skupnega dolga NextGenerationEU in da se dolg Unije še naprej povečuje, pri čemer se velik delež tega povečanja pripisuje začasnemu instrumentu za okrevanje, tj. NextGenerationEU; je zaskrbljen, da bodo večji dolg in s tem povezani višji stroški obresti dolgoročno vplivali na fiskalno stabilnost Unije, kar bi lahko privedlo do večjega finančnega pritiska in manjše zmogljivosti za odzivanje na prihodnje izzive ali naložbe v ključna strateška področja;

213. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so bila plačila iz mehanizma za okrevanje in odpornost v letu 2023 nižja od pričakovanih; poudarja, da je Računsko sodišče kritiziralo počasno izplačevanje in črpanje sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost; je zaskrbljen zaradi ugotovitev Računskega sodišča v Posebnem poročilu 13/2024, da je črpanje sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost napredovalo z nekaj zamudami, da države članice ob koncu obdobja izvajanja mehanizma za okrevanje in odpornost morda ne bodo mogle izvesti vseh ukrepov, za katere je bil znaten delež sredstev že izplačan, in da je druga polovica obdobja izvajanja mehanizma zahtevnejša zaradi večjega števila mejnikov in ciljev, prehoda z reform na naložbe in naprednejše faze izvajanja ter velikega deleža ukrepov, ki jih je treba zaključiti v zadnjem letu;

214. nasprotno ugotavlja, da je po navedbah Komisije doseganje mejnikov in ciljev na splošno na dobri poti, saj je bilo do 31. avgusta 2024 državam članicam izplačanih več kot 40 % razpoložljivih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost, pri čemer je izplačilo nepovratnih sredstev doseglo 48 %, posojila pa so nekoliko presegla 30 %; ugotavlja, da se je od druge polovice leta 2023 povečala tudi hitrost zahtevkov za plačilo, saj je bila revizija načrtov za okrevanje in odpornost, povezana z uvedbo poglavij načrta REPowerEU, zaključena leta 2023;

215. je seznanjen z ugotovitvami Računskega sodišča v Posebnem poročilu 13/2024, da so dodatni razlogi za počasno črpanje vključevali ukrepe, ki so glede na časovni okvir mehanizma za okrevanje in odpornost neustrezni, in prenizka ocena časa, potrebnega za njihovo izvedbo (zaradi pravil o javnem naročanju in državni pomoči), ter negotovost glede izvedbenih pravil in načina njihove uporabe, vključno s pomanjkanjem smernic o načelu, da se ne škoduje bistveno, in o tem, kako ga uporabljati v praksi;

216. je zelo zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, ki opozarja na stalne pomanjkljivosti pri izvajanju kontrolnih sistemov držav članic, saj to ogroža razpoložljivost popolnih in točnih podatkov, na katerih temeljijo zahtevki za plačilo, dostop do teh zahtevkov v kontrolne namene in učinkovito delovanje kontrolnih sistemov držav članic za zaščito finančnih interesov Unije; opozarja, da imajo v skladu z uredbo o mehanizmu za okrevanje in odpornost kontrolni sistemi držav članic ključno vlogo pri zagotavljanju učinkovite zaščite finančnih interesov EU; poziva Komisijo, naj po potrebi odločno in hitro ukrepa, vključno z naložitvijo finančnih popravkov, ter v celoti izkoristi določbe uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost, če bodo v kontrolnih sistemih držav članic še vedno prisotne pomanjkljivosti;

217. izraža zaskrbljenost zaradi ugotovitev Računskega sodišča v Posebnem poročilu 22/2024 z naslovom Dvojno financiranje iz proračuna EU – Kontrolni sistemi so brez bistvenih elementov za zmanjševanje povečanega tveganja, nastalega zaradi modela financiranja mehanizma za okrevanje in odpornost, ki ni povezano s stroški; poudarja, da lahko države članice predlagajo tako imenovane ukrepe brez stroškov, torej ukrepe, za katere se ocenjuje, da nimajo stroškov, ki bi se financirali iz mehanizma za okrevanje in odpornost, in za katere ni nobenega preverjanja dvojnega financiranja, saj Komisija meni, da so ukrepi, ki ne prejemajo sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost, s tega vidika brez tveganja; je zaskrbljen tudi zaradi ugotovitev Računskega sodišča, da sta usklajevanje in nadzor zaradi številnih ravni upravljanja, vključno z nacionalno, regionalno ali občinsko ravnjo, z vidika držav članic zelo zahtevna; je zaskrbljen, ker je pri izvajanju pregledov (i) zelo zapleteno okolje z različnimi orodji IT, ki pogosto niso interoperabilna, in ker so podatki zabeleženi na pogosto nestandardiziran način, zaradi česar so ročna navzkrižna preverjanja v podatkovnih zbirkah edino možno orodje za preverjanje dvojnega financiranja, in (ii) ker se kontrolni sistemi držav članic v veliki meri zanašajo na lastne izjave prejemnikov sredstev Unije; vendar ugotavlja, da Računsko sodišče ni odkrilo nobenega primera dvojnega financiranja;

218. je seznanjen z ugotovitvijo Komisije, da je v skladu z uredbo o mehanizmu za okrevanje in odpornost „dvojno financiranje“ izrecno povezano s proračunskimi stroški, zato ne more biti dvojnega financiranja, če država članica v okviru svojega nacionalnega načrta

ni predložila ocene stroškov, povezanih z določenim ukrepom; ugotavlja, da Komisija poudarja, da reforme brez stroškov ne povečujejo finančnih sredstev, vendar so kljub temu bistvena merila za pozitivno oceno Komisije pri načrtih za okrevanje in odpornost, pa tudi za njihovo celovito izvajanje za zadevna plačila; poudarja, da je Komisija kmalu po revizijskem delu Računskega sodišča na terenu potrdila, da je odkrila prva dva potencialna primera dvojnega financiranja;

219. opozarja, da člen 9 uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost kot ključni načeli določa dodatnost in dopolnilnost med financiranjem programov in instrumentov Unije; meni, da za spoštovanje teh načel in preprečevanje tveganja dvojnega financiranja enaki ukrepi, ki so že vključeni v druge nacionalne načrte, ki prejemajo sredstva Unije (npr. kohezija, kmetijstvo itd.), ne bi smeli biti vključeni v načrte za okrevanje in odpornost ali pa bi jih morali podrobneje opisati, tudi če ne povzročajo nobenih stroškov, da bi tako preprečili dvojno financiranje; poudarja, da je zaradi različnega modela izvajanja morda težje odkriti dvojno financiranje med mehanizmom za okrevanje in odpornost ter drugimi finančnimi instrumenti Unije, in poziva Komisijo, naj bo še naprej pozorna in proaktivna pri prepoznavanju morebitnih primerov dvojnega financiranja;

220. obžaluje, da ni ustreznih zaščitnih ukrepov za preprečevanje dvojnega financiranja projektov v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih finančnih instrumentov Unije; poziva k avtomatiziranemu sistemu navzkrižnega preverjanja med mehanizmom za okrevanje in odpornost ter kohezijskimi skladi, skupno kmetijsko politiko in drugimi programi financiranja Unije, da bi odkrili in odpravili dvojne zahtevke;

221. izraža zaskrbljenost zaradi ugotovitve Računskega sodišča iz Pregleda 01/2023: „Financiranje EU v okviru kohezijske politike ter mehanizma za okrevanje in odpornost: primerjalna analiza“, da za poročanje o goljufijah, ki vključujejo odhodke mehanizma za okrevanje in odpornost, še vedno ni standardiziranega pristopa s tesnim usklajevanjem in sodelovanjem med državami članicami, ki morajo o primerih suma goljufije namesto v integriranem informacijskem sistemu poročati v izjavi o upravljanju, priloženi vsakemu zahtevku za plačilo, čeprav so države članice o primerih poročale tudi zunaj izjav o upravljanju; obžaluje, da ni jasnih smernic o tem, na kateri točki natančno bi bilo treba sporočiti primer suma goljufije, ali obstaja prag za poročanje in katere standardne informacije bi bilo treba sporočiti za vsak posamezen primer in v zvezi s sprejetimi popravljalnimi ukrepi; poleg tega podpira zahtevo Računskega sodišča Komisiji v istem Pregledu 01/2023, da mora od držav članic prejeti zadostno zagotovilo o učinkovitosti nacionalnih sistemov za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje goljufij, korupcije in nasprotij interesov;

222. izraža zaskrbljenost, ker je morala Komisija v letu 2023 uvesti 10 dodatnih kontrolnih mejnikov za sedem držav članic, da bi odpravila pomanjkljivosti, ugotovljene v njihovih kontrolnih sistemih; opozarja na in podpira oceno Računskega sodišča, da dejstvo, da so bili uvedeni mejniki za kontrolo dejstev pomeni, da sistemi držav članic ob začetku izvajanja načrtov niso bili v celoti delujoči, kar resno ogroža pravilnost odhodkov mehanizma za okrevanje in odpornost ter zaščito finančnih interesov;

223. obžaluje ugotovitve iz Posebnega poročila Računskega sodišča 26/2023, da več področij politike v stebru mehanizma za okrevanje in odpornost, ki zajema zdravstvene politike, nima ustreznega skupnega kazalnika za merjenje napredka; je zaskrbljen, da to ovira ustrezno spremljanje in razumevanje napredka pri doseganju mejnikov in ciljev, povezanih z zdravstvenimi politikami;

224. pozdravlja, da je Komisija leta 2023 dosegla napredek pri odpravljanju vseh možnosti napačne razlage podatkov iz preglednice kazalnikov okrevanja in odpornosti ter da je v preglednici dodatno obravnavano s tem povezano priporočilo Računskega sodišča, naj se izboljša predstavitev podatkov, prikazanih v preglednici kazalnikov, in izboljša razlage v zvezi z njenimi omejitvami, zlasti z boljšo razlago osnovnih metodologij in po potrebi izrecno navedbo, da gre za oceno podatkov;

Revizija in kontrola

225. pozdravlja, da je Komisija na podlagi priporočil Računskega sodišča in pridobljenih izkušenj leta 2023 objavila tri metodološke opombe za pojasnitev uporabe uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost, vključno z njenim okvirom za (i) ocenjevanje zadovoljivega izpolnjevanja mejnikov in ciljev po izvedbi ocene in (ii) uporabo določb v zvezi z razveljavitvijo mejnikov in ciljev ter metodologijo za določitev zneska, ki se začasno ustavi, če mejnik ali cilj nista zadovoljivo izpolnjena; je seznanjen s posodobljenimi smernicami o načrtih za okrevanje in odpornost, sprejetimi 19. julija 2024, ki zagotavljajo dodatne smernice za zagotovitev stalne ustreznosti kontrol za opredelitev in preprečevanje morebitnega tveganja dvojnega financiranja ter metodologijo za zmanjšanja in izterjave v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost v skladu s členom 24(8) uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost;

226. poziva Komisijo, naj poveča število naknadnih revizij in inšpekcijskih pregledov na terenu za projekte, financirane iz mehanizma za okrevanje in odpornost, zlasti v sektorjih z visokim tveganjem, kot sta digitalna infrastruktura in energetika, kjer so bile v prejšnjih programih financiranja Unije ugotovljene večje nepravilnosti;

227. opozarja, da vključitev že obstoječih projektov in nadomestitev ponavljajočih se proračunskih odhodkov v okvir mehanizma za

okrevanje in odpornost spodkopavata načelo dodatnosti, kar instrument dejansko spreminja v mehanizem za financiranje rednih proračunov držav članic in ne spodbuja resničnega okrevanja in odpornosti po krizi; poziva k nujnemu pregledu, da bi preprečili nadaljnjo razvodenitev namena mehanizma za okrevanje in odpornost;

228. se zavzema za večjo odločnost Komisije in držav članic pri odkrivanju nepravilnosti pri porabi sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost ter pri izterjavi neupravičeno izplačanih zneskov;

229. je zaskrbljen zaradi replike Računskega sodišča na odgovore Komisije o vrzeli v zagotovilu na ravni Unije glede skladnosti s pravili Unije in nacionalnimi pravili o javnih naročilih in državni pomoči; ugotavlja, da Komisija trdi, da zagotovilo, ki ga je dal Generalni direktorat za ekonomske in finančne zadeve, zajema učinkovitost kontrol držav članic glede skladnosti s pravili o javnih naročilih in državni pomoči, vendar poudarja, da čeprav se letno poročilo o dejavnostih GD za ekonomske in finančne zadeve sklicuje na ocene Komisije o obstoju in učinkovitosti kontrol držav članic, ni sklepa o njihovi učinkovitosti; je zaskrbljen, ker po mnenju Računskega sodišča to pomeni pomembno omejitev obsega izjave Komisije o zanesljivosti, kar pomeni, da Komisija še vedno ne daje popolnega zagotovila, da so odhodki mehanizma za okrevanje in odpornost, ki jih neposredno upravlja sama, skladni s pravili;

230. poudarja, da zamude pri izplačevanju in črpanju sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost ne le upočasnjujejo gospodarsko okrevanje, temveč ustvarjajo tudi znatna tveganja, da bo proti koncu obdobja mehanizma za okrevanje in odpornost v zadnjem trenutku prišlo do nekakovostne porabe; poziva Komisijo, naj uvede strožje vmesne ocene, da bi preprečila rušenje načela „uporabi ali izgubi“, kar bi lahko privedlo do zapravljanja in neustreznega razporejanja;

231. z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da se lahko države članice strateško odpovejo svojim zahtevkom za končno plačilo, da bi se izognile izpolnitvi politično občutljivih mejnikov in ciljev, posledično pa tudi potrebnim, a nepriljubljenim reformam; poziva Komisijo, naj uvede denarne kazni za nepopolno izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost, da bi preprečila manipulacijo plačilne strukture;

232. ugotavlja, da je Komisija v odgovorih razširila obseg svojega revizijskega dela prek tistega, ki ga zahteva uredba o mehanizmu za okrevanje in odpornost, da bi preverila, ali kontrolni postopki, vzpostavljeni v državah članicah, dajejo potrebno zagotovilo, da države članice redno in učinkovito preverjajo skladnost s pravili o javnem naročanju in državni pomoči ter upravičenost do ukrepov mehanizma za okrevanje in odpornost, vendar se ne strinja z

mnenjem Komisije, da je to zajeto v zaključkih letnega poročila o dejavnostih GD za ekonomske in finančne zadeve;

233. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Komisija v vmesni oceni mehanizma za okrevanje in odpornost z dne 21. februarja 2024 navedla, da večina držav članic meni, da metodologija za začasno ustavitev plačil, povezana z reformami, še vedno ni jasna, saj ima Komisija diskrecijske pravice pri uporabi te metodologije; poziva Komisijo, naj to metodologijo revidira, da bi se izognili dvojnim standardom pri njeni uporabi;

234. ugotavlja, da je služba Komisije za notranjo revizijo pri reviziji predhodnih kontrol zahtevkov za plačila iz mehanizma za okrevanje in odpornost, opravljeni leta 2023, opredelila zelo pomembno vprašanje, v skladu s katerim bi moral GD za ekonomske in finančne zadeve v sodelovanju s projektno skupino za okrevanje in odpornost dodatno razviti in formalizirati obstoječe smernice za primere, v katerih GD za ekonomske in finančne zadeve od držav članic zahteva, da sprejmejo dodatne zaveze v zvezi z ukrepi, ki izhajajo iz revizijskih in kontrolnih mejnikov, zlasti da bi bilo treba v smernicah opredeliti, (i) kako naj GD za ekonomske in finančne zadeve spremlja izpolnjevanje uradne potrditve zaveze države članice, (ii) merila za določitev rokov, v katerih morajo države članice izpolniti zaveze, in (iii) razmerja med „okvirom za obveznosti“, „okvirom za ocenjevanje mejnikov in ciljev v skladu z uredbo o mehanizmu za okrevanje in odpornost“ ter „razveljavitvijo mejnikov in ciljev v okviru mehanizma“;

235. ugotavlja, da Komisija med revizijami za zaščito finančnih interesov Unije preverja, ali imajo države članice jasen in kodificiran postopek za posredovanje primerov goljufij, korupcije, nasprotij interesov in dvojnega financiranja vsem pristojnim organom, po potrebi tudi Evropskemu javnemu tožilstvu;

236. je zaskrbljen zaradi poročanja Računskega sodišča v letnih poročilih, da je do konca leta 2023 Evropsko javno tožilstvo imelo 206 aktivnih preiskav v zvezi s sredstvi, uporabljenimi za izvajanje ukrepov mehanizma za okrevanje in odpornost, in da je morebitno škodo ocenilo na več kot 1,8 milijarde EUR (v zvezi z nacionalnim financiranjem in financiranjem Unije); ugotavlja, da 206 potekajočih preiskav zadeva deset držav članic, pri čemer je približno 75 % vseh primerov iz ene države; je zaskrbljen, ker se v izjavah držav članic o upravljanju ob koncu leta 2023 ni poročalo niti o enem samem primeru odkritih domnevnih goljufij, kar pomeni, da države članice same Evropskemu javnemu tožilstvu niso poročale o nobenem od odprtih primerov, kar vzbuja dvome o zmožnosti držav članic za odkrivanje goljufij in boj proti njim; poudarja, da podatki, ki jih je predstavilo Evropsko javno tožilstvo, kljub temu, da preiskava še ni zaključena, potrjujejo, da v mehanizmu za okrevanje in odpornost obstaja tveganje goljufij, in da to vzbuja dvome o zanesljivosti izjav o

upravljanju držav članic v zvezi s poročanjem o odkritih goljufijah in sprejetih popravnih ukrepih; poziva k nujni okrepitvi mehanizmov za odkrivanje goljufij, vključno z obvezno oceno tveganja goljufij za vse obsežne projekte mehanizma za okrevanje in odpornost; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo imelo Evropsko javno tožilstvo glede na vse večje število preiskav in visoko ocenjeno škodo ustrezna sredstva za preiskovanje primerov goljufij, povezanih z odhodki mehanizma za okrevanje in odpornost;

237. opozarja, da se o primerih goljufij, o katerih so poročale države članice v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, še vedno premalo poroča, kar ustvarja zavajajočo sliko finančne integritete;

238. močno obžaluje pomanjkanje preglednosti pri poročanju o goljufijah, povezanih s sredstvi mehanizma za okrevanje in odpornost, in vztraja, da morajo vse države članice izpolnjevati standardizirane obveznosti poročanja in uporabljati sistem za upravljanje nepravilnosti;

239. opozarja, da prenovljena finančna uredba, ki velja od 30. septembra 2024, določa razširitev področja uporabe sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev (EDES) na deljeno upravljanje in neposredno upravljanje v primerih, ko se proračun izvršuje z državami članicami, za programe, sprejete ali financirane od 1. januarja 2028; poziva Komisijo, naj ukrepa na podlagi najresnejših razlogov za izključitev, da bi bolje zaščitila finančne interese Unije;

240. ugotavlja, da je Komisija za uskladitev med Komisijo in Računskim sodiščem glede različne razlage mejnikov in ciljev objavila svoj pristop h konceptu datuma začetka ukrepa in pojma „nadomestitev tekočih nacionalnih proračunskih odhodkov“ v Prilogi II in Prilogi III k letnemu poročilu o izvajanju mehanizma za okrevanje in odpornost za leto 2024; ponovno poziva Komisijo, naj še naprej sodeluje z Računskim sodiščem, da bi čim bolj uskladila razlago mejnikov in ciljev;

Izvajanje in učinek

241. poziva Komisijo, naj čim bolj zmanjša tveganja za to, da bi se države članice odločile, da ne bodo prejele delnih ali celotnih zneskov iz zadnjega zahtevka za plačilo, s čimer bi se izognile izpolnitvi zadnjih mejnikov in ciljev ter ogrozile splošno izvajanje načrtov za okrevanje in odpornost; je zelo zaskrbljen zaradi dodatnih tveganj, da bi se ukrepi po izteku mehanizma za okrevanje in odpornost razveljavili ter poziva Komisijo, naj pri izvedbi končnih plačil zagotovi, da se to ne bo zgodilo;

242. poudarja, da so države članice glede na vmesno oceno mehanizma za okrevanje in odpornost, ki jo je Komisija izvedla 21. februarja 2024, poudarile, da je treba za revizijo načrtov za okrevanje in odpornost mobilizirati več sredstev, kot je bilo prvotno načrtovano, in da se

učinkovitost pristopa, ki temelji na smotrnosti, zmanjšuje s „pretirano zapletenimi postopki“ za spremembe načrtov, ki ne razlikujejo med večjimi ali manjšimi spremembami in zahtevajo odobritev Sveta za vsako spremembo;

243. poudarja, da bi morale države članice za kontrolo in revizije mehanizma za okrevanje in odpornost vzpostaviti ureditev za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotij interesov ter da bi morala Komisija izvajati naknadne revizije in revizije sistemov v zvezi z mejniki in cilji; poudarja, da še vedno obstaja določena zmeda v zvezi z vlogo Računskega sodišča, ki je razvilo strategijo (strategija za obdobje 2021–2025) za izvajanje svojih pristojnosti za program NextGenerationEU in mehanizem za okrevanje in odpornost, ki jo nekatere države članice dojemajo kot nepotrebno prekrivanje in upravno breme; je zaskrbljen, ker je Komisija v vmesni oceni mehanizma za okrevanje in odpornost z dne 21. februarja 2024 in v letnem poročilu o mehanizmu za okrevanje in odpornost z dne 10. oktobra 2024 priznala, da so organi držav članic na vseh ravneh ugotovili, da so revizijski in kontrolni postopki prezapleteni, ter da so se države članice pritoževale zaradi prekrivanja revizij nacionalnih organov, Komisije in Računskega sodišča; v celoti podpira delo Računskega sodišča v zvezi z mehanizmom za okrevanje in odpornost; pozdravlja, da je Komisija priznala in sprejela, da ima Računsko sodišče popoln revizijski mandat za mehanizem za okrevanje in odpornost, ki je eden od temeljev za to, da ji Parlament podeli razrešnico glede sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost; priporoča državam članicam, naj sodelujejo z Evropskim računskim sodiščem;

244. je zaskrbljen, ker so bili v letnem poročilu Komisije z dne 10. oktobra 2024 o izvajanju mehanizma za okrevanje in odpornost poudarjeni vstopni stroški za uprave držav članic pa tudi možnost nadaljnje poenostavitve; na podlagi letnega poročila Komisije ugotavlja, da so se države članice v zvezi z zasnovo instrumenta v vmesni oceni sklicevale na skupne obveznosti, povezane z (i) dokazi, potrebnimi za dokazovanje izpolnjevanja mejnikov in ciljev, (ii) strogimi zahtevami glede poročanja, na primer skupnimi kazalniki in polletnimi podatki, ter (iii) revizijskim in kontrolnim okvirom; opozarja, da države članice vidijo možnosti za poenostavitev kontrolnih in revizijskih postopkov, zagotavljanje boljšega usklajevanja med udeleženimi akterji in preprečevanje večkratnih pregledov; na podlagi letnega poročila Komisije o mehanizmu za okrevanje in odpornost za leto 2024 ugotavlja tudi, da so nekateri nacionalni organi opozorili tudi na togost pri oceni mejnikov in ciljev, ki jo je opravila Komisija, ter na toge postopke za revizijo načrtov za okrevanje in odpornost, ki zahtevajo veliko virov;

245. ugotavlja, da je eden od ciljev mehanizma za okrevanje in odpornost pomagati državam članicam pri izvajanju ambicioznih reform in naložb, s katerimi bodo njihova gospodarstva in družbe postali bolj

trajnostni, odporni in pripravljeni na zeleni in digitalni prehod; z zaskrbljenostjo opozarja na ugotovitev Računskega sodišča iz Posebnega poročila 15/2024, ki poudarja pomanjkanje ustreznosti, kakovosti in primerljivosti podatkov, ki jih predložijo države članice, pri čemer podatki ne zadostujejo za oceno napredka pri prilagajanju podnebnim spremembam v državah članicah, s čimer se utira pot morebitnemu zelenemu zavajanju; izraža zaskrbljenost, da bi mehanizem za okrevanje in odpornost lahko postal finančni instrument za površno preimenovanje konvencionalnih odhodkov v „zelene“; spodbuja Komisijo, naj v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost uvede mehanizem za spremljanje vpliva naložb na okolje in zagotovitev skladnosti s podnebnimi cilji Unije;

246. poudarja učinek mehanizma za okrevanje in odpornost na podjetja ter mala in srednja podjetja v Uniji; ugotavlja, da je mehanizem za okrevanje in odpornost zagotovil 78 milijard EUR neposredne podpore za mala in srednja podjetja, kar je 12 % vseh odhodkov mehanizma za okrevanje in odpornost, in da širši ukrepi v korist podjetij znašajo 152 milijard EUR (23 % skupne porabe mehanizma za okrevanje in odpornost); ugotavlja, da je podporo iz mehanizma za okrevanje in odpornost prejelo 2,75 milijona malih in srednjih podjetij, kar je približno 11 % vseh dejavnih tovrstnih podjetij v Uniji; poudarja, da je skoraj 600 000 podjetij izkoristilo pobude za digitalizacijo, 5,2 milijarde EUR pa je bilo dodeljenih projektom zelenega prehoda, vključno z energijo iz obnovljivih virov in vodikom;

247. z zaskrbljenostjo poudarja, da poenostavitev čezmejnih projektov ni bila uspešna; obžaluje, da nacionalno upravljanje mehanizma ni dovolj spodbujalo čezmejnega sodelovanja, čeprav je bilo v načrte za okrevanje in odpornost vključenih več ukrepov, povezanih s pomembnimi projekti skupnega evropskega interesa in čezmejnimi ukrepi v poglavjih načrta REPowerEU; odločno vztraja, da bi moralo biti financiranje Unije bolje povezano z doseganjem skupnih ciljev Unije in da bi moralo ustvarjati dodano vrednost EU;

248. poudarja, da je Komisija v letnem poročilu z dne 10. oktobra 2024 o izvajanju mehanizma za okrevanje in odpornost priznala nezadostno vključenost regionalnih in lokalnih organov držav članic, organizacij civilne družbe, socialnih partnerjev in drugih ustreznih deležnikov v pripravo in izvajanje nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost; poziva k tesnemu sodelovanju pri izvajanju nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost na terenu;

249. poziva Komisijo, naj ne odobri nobene revizije načrtov za okrevanje in odpornost, ki bi lahko privedla do preoblikovanja načrtovanih reform ali naložb v načrte za okrevanje in odpornost, če se ne spoštujejo pogoji iz uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost; ugotavlja, da bi moral biti cilj vsake revizije vedno ustvarjanje dodane vrednosti in povečanje sinergij;

Preglednost

250. opozarja, da državam članicam sicer ni treba objaviti vseh podatkov o končnih prejemnikih, vendar Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta [23] o spremembi uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost od držav članic zahteva, da objavijo informacije o 100 končnih prejemnikih, ki prejemajo najvišji znesek financiranja v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost; pozdravlja, da je Komisija 10. oktobra 2024 v okviru letnega poročila o mehanizmu za okrevanje in odpornost za leto 2024 objavila posebno prilogo, da bi dodatno pojasnila pojem končnih prejemnikov v skladu z uredbo o mehanizmu za okrevanje in odpornost in obseg objave podatkov o 100 največjih končnih prejemnikih; izraža globoko zaskrbljenost nad tem, kako Komisija razlaga pojem „končni prejemniki“ v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, saj so pogosto navedeni le na ravni ministrstev, opisi pa so nejasni, pri čemer je številne primere mogoče najti na skoraj vseh seznamih, ki so jih predložile države članice; ponovno zahteva, naj se na seznamu 100 največjih končnih prejemnikov navede dejanska fizična oseba ali subjekt, ki je zadnji v verigi denarnih prenosov, in da se ta podatek da na voljo v javno dostopni podatkovni zbirki, da bi povečali odgovornost in omogočili neodvisen nadzor, pri čemer je treba spoštovati pravni okvir Unije za varstvo podatkov; je zaskrbljen, da bo sicer težko meriti učinek in zagotoviti prepoznavnost sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost za državljane, čeprav se upoštevata tudi preglednica kazalnikov mehanizma za okrevanje in odpornost ter zemljevid projekta; poudarja, da mora Parlament, če bo Komisija še naprej zavračala zagotavljanje popolne preglednosti, razmisliti o vseh razpoložljivih ukrepih za uveljavljanje skladnosti, da se prepreči uporaba podobne razlage za določbe o preglednosti v drugih finančnih uredbah;

251. opozarja Komisijo, da je treba dosledno upoštevati črko in duh uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost ter da mora biti sprejetje smernic ali drugih notranjih dokumentov popolnoma v skladu z rezultati pogajanj med sozakonodajalcema; je prepričan, da to ni bilo tako, ko je Komisija sprejela določbe v zvezi z razlago tega, kaj je „končni prejemnik“ v svojih smernicah o načrtih za okrevanje in odpornost v okviru načrta REPowerEU;

252. ugotavlja, da nezmožnost preverjanja končnih prejemnikov sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost resno ogroža preglednost in sledljivost sredstev Unije ter s tem zaščito finančnih interesov Unije;

---

[23] Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/241 glede poglavij REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost ter spremembi uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/1755 ter Direktive 2003/87/ES (UL L 63, 28.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

253. opozarja, da je zanesljiva infrastruktura IT bistvena za zbiranje podatkov, spremljanje in ocenjevanje programov ter da so organi upravljanja in upravičenci kritični do ravni potrebnih informacij in podvajanja z drugimi domačimi sistemi; ugotavlja, da je Računsko sodišče v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost v nasprotju s kohezijsko politiko opozorilo na različne strukture in pristope, ki jih uporabljajo nacionalni organi za spremljanje, ki bi jih bilo mogoče šteti za manj zanesljive, saj zagotavljajo nehomogene informacije in puščajo prostor za potencialno veliko število napak; v zvezi s tem poudarja, da centralizirani interoperabilni sistemi omogočajo učinkovito zbiranje podatkov in poročanje, razdrobljeni sistemi pa poudarjajo potrebo po racionaliziranih pristopih;

254. pozdravlja, da prenovljena finančna uredba uvaja horizontalne ukrepe za centralizirano spletno mesto (sistem finančne preglednosti) na ravni Unije, ki zajema vse prejemnike sredstev Unije, in ugotavlja, da naj bi to spletno mesto odpravilo sedanjo razdrobljenost, povečalo preglednost in olajšalo javni nadzor prejemnikov; ugotavlja, da bo morala Komisija od naslednjega večletnega finančnega okvira (tj. po letu 2027) uporabljati ustrezne podatke, shranjene v orodju Arachne za podatkovno rudarjenje in oceno tveganja, da bi centralizirano spletno mesto uporabljala za namene preglednosti, in da bo spletno mesto v skladu s pravili o varstvu podatkov vključevalo le javne podatke, npr. ustrezne podatke o prejemnikih, izvajalcih, podizvajalcih in upravičencih; nadalje poudarja, da bodo morale vse države članice Komisiji omogočiti dostop do teh podatkov, ki bodo samodejno vneseni v orodje Arachne; obžaluje, da uporaba tega orodja v državah članicah ni obvezna;

255. ugotavlja, da je treba končne mejnike in cilje nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost v skladu s členom 18(4) in členom 20(5) uredbe zaključiti do 31. avgusta 2026; opozarja, da mora Komisija tesno sodelovati z vsemi državami članicami, da bi pospešila izvajanje na terenu, tudi z zagotavljanjem rednih smernic na zahtevo pa tudi tehnične podpore, da bi pomagala pri izvajanju načrtov; ponovno izraža zaskrbljenost glede možnosti razveljavitve mejnikov in ciljev po obdobju izvajanja mehanizma za okrevanje in odpornost ter poziva Komisijo, naj prepreči takšne primere;

256. poziva Komisijo, naj zavrne vsako zahtevo za revizijo načrtov za okrevanje in odpornost, ki bi zmanjšala splošne ambicije načrta ali odpravila pomembne strukturne reforme iz načrtov za okrevanje in odpornost, ter naj da prednost dokončanju ukrepov, povezanih s priporočili za posamezne države v načrtih za okrevanje in odpornost; nadalje poziva Komisijo, naj okrepi tehnično podporo državam članicam, ki zaostajajo pri izvajanju mehanizma za okrevanje in odpornost;

Priporočila

257. poziva Komisijo, naj ukrepa na podlagi priporočil Računskega sodišča iz letnega poročila in z njim povezanih posebnih poročil, ter pozdravlja, da Komisija sprejema veliko večino teh priporočil; poziva Komisijo, naj jih začne izvajati in organ za podelitev razrešnice obvešča o napredku pri tem;

258. poziva Komisijo, naj Računskemu sodišču čim prej omogoči popoln dostop do novega orodja za poročanje o mehanizmu za okrevanje in odpornost (FENIX);

259. poleg tega poziva Komisijo, naj:

(i) skrbno uravnoteži zahteve glede revizij in kontrole z upravnim bremenom za države članice in upravičence prihodnjih instrumentov, ki temeljijo na uspešnosti, hkrati pa ohrani zadostno raven kontrol in revizij, ki bi zagotovila trdno zaščito finančnih interesov Unije;

(ii) pozorno spremlja nadaljnje izpolnjevanje mejnikov in ciljev, zlasti tistih, povezanih z revizijo, spremljanjem in kontrolo, ter zagotovi ustrezno spremljanje vseh morebitnih razveljavitev predhodno zaključenih mejnikov in ciljev;

(iii) uporabi rezultate svojih pregledov kontrolnih sistemov držav članic in pripravi jasen sklep o njihovi učinkovitosti ter sprejme vse ustrezne ukrepe;

(iv) vzpostavi enotno kontaktno točko za države članice v zvezi z izjavo o zanesljivosti pri Komisiji, do katere ima Računsko sodišče dostop, ne da bi države članice dodatno obremenila z zahtevami za dodatna dokazila;

(v) sistematično evidentira in spremlja vse nepravilnosti in vse goljufije, ki vplivajo na sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost;

(vi) dosledno in natančno uporablja določbe v zvezi s „končnimi prejemniki“ iz uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost z revizijo svojih smernic o načrtih za okrevanje in odpornost v okviru načrta REPowerEU ter komunicira z državami članicami o pravilni uporabi opredelitve pojma „končni prejemniki“; poziva Komisijo, naj pripravi predloge, ki bodo od držav članic zahtevali, da objavijo podrobnosti o vseh končnih prejemnikih;

(vii) racionalizira svoj nadzor nad mejniki in cilji z izvajanjem pristopa enotne revizije, kar bi omogočilo zmanjšanje upravnega bremena, utrditev revizijskih odgovornosti med Komisijo in Računskim sodiščem, usklajevanje rokov revizij in zahtev za preprečevanje podvajanja in prekrivanja kontrol in revizij, hkrati pa zagotovilo popolno zaščito finančnih interesov Unije;

(viii) podpira države članice pri zagotavljanju resnične interoperabilnosti informacijskih sistemov, da se olajša učinkovito zbiranje podatkov, poročanje in izmenjava podatkov med različnimi vladnimi službami in agencijami, da se omogoči čim večje zmanjšanje tveganja dvojnega financiranja, dejavno navzkrižno preverjanje med ustreznimi podatkovnimi zbirkami in komuniciranje z državami članicami o njihovih upravnih zmogljivostih, da se prepreči dvojno financiranje; v zvezi s tem je seznanjen s pozitivnimi primeri, predstavljenimi na konferenci Računskega sodišča o preglednosti in sledljivosti financiranja EU za okrevanje in odpornost, ki je potekala oktobra 2024;

(ix) tesno sodeluje z državami članicami, da bi zagotovila, da se mejniki in cilji, zlasti tisti, ki so strukturne narave ali povezani s priporočili za posamezne države, v celoti in skrbno izvajajo ter da ne bo odobrena nobena revizija načrtov za okrevanje in odpornost, ko so bile ambicije zmanjšane ali so bili oslabljeni pomembni ukrepi; v največji možni meri prepreči revizijo načrtov, ki bi pomenila „preoblikovanje“ načrtovanih ukrepov v načrte za okrevanje in odpornost, če se ne spoštujejo pogoji iz uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost;

(x) strogo uporablja določbe uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost, vključno z določbami o začasni ustavitvi plačil ali izterjavah zneskov, zlasti če ni zagotovljena zaščita finančnih interesov Unije;

(xi) zelo strogo uporablja metodologijo za delna plačila, tudi kar zadeva strukturne ukrepe in ukrepe, povezane z izvajanjem priporočil za posamezne države;

(xii) razvije metodologijo, ki temelji na kakovosti in primerljivosti podatkov, za oceno napredka pri zelenem in digitalnem prehodu ter oprijemljivih koristih v državah članicah;

(xiii) zagotovi, da države članice skrbno uporabljajo določbe o prepoznavnosti mehanizma za okrevanje in odpornost, pri čemer zagotovi, da so ukrepi, ki se izvajajo v okviru mehanizma, ustrezno označeni kot ukrepi, ki jih financira Unija;

(xiv) zagotavlja tehnično podporo, upravno podporo in svetovanje državam članicam za krepitev njihovih upravnih zmogljivosti, tudi z organizacijo rednih sestankov neformalne strokovne skupine za izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost, da bi razpravljali o tehničnih vidikih in spodbujali izmenjavo dobre prakse med nacionalnimi organi;

(xv) za vsak predlog revizije načrtov za okrevanje in odpornost, podrobno analizira nove in obstoječe ukrepe in preuči, ali bodo nadomestili ponavljajoče se proračunske odhodke in ali bodo kršili druge pogoje za upravičenost iz načrtov za okrevanje in

odpornost;

(xvi) zagotovi usposabljanje in podporo državam članicam za povečanje upravnih zmogljivosti, vključno z usposabljanjem za pridobitev specializirane spretnosti in znanje ter zagotavljanjem primerov dobre prakse;

(xvii) še naprej sodeluje z Računskim sodiščem, da bi se čim bolj uskladila glede razlage mejnikov in ciljev,

(xviii) uporabi priporočila Računskega sodišča iz njegovega dela v zvezi z mehanizmom za okrevanje in odpornost ter izkušnje, pridobljene pri izvajanju, za zasnovo strukture naslednjega večletnega finančnega okvira, vključno z izvajanjem prihodnjih instrumentov Unije, ki temeljijo na smotrnosti;

(xix) okrepi zasnovo prihodnjih instrumentov, ki bodo temeljili na smotrnosti, tako da zagotovi tesnejšo povezavo med izplačili in napredkom pri izvajanju;

(xx) zagotovi, da se vsaka prihodnja revizija in splošno izvajanje načrtov za okrevanje in odpornost izvedeta v tesnem sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi organi ter drugimi ustreznimi deležniki in v posvetovanju z njimi, da bi čim bolj povečali učinek načrta za okrevanje in odpornost;

(xxi) analizira slabosti instrumentov, ki temeljijo na smotrnosti, in jih obravnava pri oblikovanju novih programov v prihodnosti;

(xxii) v naslednjem večletnem finančnem okviru izhaja iz visoke ravni interoperabilnosti in izmenjave podatkov med različnimi vladnimi službami in agencijami, da se omogoči učinkovita izmenjava podatkov in posodobitve v realnem času na več platformah in sledenje prekrivajočim se projektom ter čim bolj zmanjša tveganje dvojnega štetja in dvojnega financiranja.